

W

**WORKING
PAPERS**

328-329

**El funcionament de la coalició entre Iniciativa
per Catalunya Verds i Esquerra Unida i Alternativa
(2002-2012)**

RICARD RIBERA LLORENS

Institut de Ciències Polítiques i Socials
Adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona

El funcionament de la coalició entre Iniciativa per Catalunya Verds i Esquerra Unida i Alternativa (2002-2012)

RICARD RIBERA LLORENS

Observatori de Governos de coalició (UB)

WP núm. 328-329

Institut de Ciències Polítiques i Socials

Barcelona, 2014

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) és un consorci creat l'any 1988 per la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, institució aquesta última a la qual hi és adscrit a efectes acadèmics.

“Working Papers” és una de les col·leccions que edita l'ICPS, previ informe del corresponent Comitè de Lectura, especialitzada en la publicació –en la llengua original de l'autor– de treballs en elaboració d'investigacions socials, amb l'objectiu de facilitar-ne la discussió científica.

La seva inclusió en aquesta col·lecció no limita llur posterior publicació per l'autor, el qual manté en tot moment la integritat dels seus drets.

Aquest treball no pot ésser reproduït sense el permís de l'autor.

Edició: Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS)
Mallorca, 244, pral. 08008 Barcelona (Espanya)
<http://www.icps.cat>

© Ricard Ribera Llorens

DL: B-10186-2012
ISSN: 1133-8962

INTRODUCCIÓ

Aquest estudi té per objectiu descriure el funcionament de la coalició entre Iniciativa per Catalunya Verds i Esquerra Unida i Alternativa, centrant l'atenció en el disseny de l'aliança a partir dels acords electorals firmats i el repartiment de càrrecs electes. Té la voluntat de constatar si els resultats obtinguts per cada formació són equilibrats en funció dels resultats obtinguts per cada una d'elles en el cicle electoral 1999-2000.

L'objecte d'estudi és la coalició ICV-EUiA que ha funcionat en l'arena electoral, parlamentària i de govern. Es prenen Iniciativa per Catalunya Verds i Esquerra Unida i Alternativa¹ com actors principals, i es té en compte el pes important que té *Izquierda Unida* com a referent i suport d'EUiA, com a company de grup parlamentari al Congrés dels Diputats i com a soci de coalició a les eleccions europees. Trobem altres actors, com són el Partit dels Comunistes de Catalunya, el PSUC Viu o el *Partido Comunista de España*, que acaben influïnt dins d'EUiA i d'IU. Pel seu costat, hi ha d'altres actors que influeixen a ICV, com són el Partit Verd Europeu i els seua aliats a nivell d'Espanya com *Equo* o els membres d'*Espacio Plural*.

Les aliances d'Iniciativa amb altres forces de l'Estat i d'Europa, la concreció de la "coalició dominant" (Panebianco, A. 1990) dins d'EUiA i la línia estratègica que adopta, juntament amb l'actuació d'*Izquierda Unida* envers la coalició a Catalunya i l'esquerra més moderada, són variables que influeixen en la viabilitat i el disseny de l'aliança entre ICV i Esquerra Unida i Alternativa. Per aquest motiu trobarem diferents apartats que aborden aquests aspectes i els canvis que es donen en cada un d'ells.

Es fa una descripció de com es concreta la coalició a través dels acords electorals i una anàlisi formal d'aquests, el repartiment de diputats a les diferents cambres i una comparativa dels resultats de cada formació envers el nivell de vots aportats per ICV i per EUiA, prenent com a referència les eleccions autonòmiques i generals dels anys 1999 i 2000. La comparativa es trasllada també a la participació d'ICV-EUiA als dos governs tripartits de la Generalitat de Catalunya i als càrrecs derivats de la representació parlamentària en el si de les cambres catalana i espanyoles. També s'inclouen anàlisis sobre les diferents eleccions municipals i europees, tenint en compte les peculiaritats de cada tipus d'eleccions pel que fa a les dinàmiques de la coalició. Per donar una visió pròpia dels actors principals respecte ICV-EUiA, es fa un repàs de les crítiques i reflexions sobre ella als documents congressuals d'ICV i d'EUiA.

La coalició entre ICV i EUiA s'estudia de 2002 fins 2012, període que inclou tots els cicles electorals en què han participat conjuntament. L'any 2002 és el moment en què es firma el primer acord i el 2012 són les darreres eleccions en que han concorregut junts EUiA i ICV. A més, la situació de crisi econòmica, social i política ha trasbalsat el funcionament del sistema polític català, fet que ha portat als anàlisis de les dues formacions a considerar que els límits de la coalició són massa restrictius i que cal una

¹ S'anomenarà indistintament a EUiA pel seu nom complet, per les sigles o com Esquerra Unida, quan es vulgui esmentar el seu referent estatal es farà com a *Izquierda Unida* o com IU.

aliança més àmplia de les esquerres transformadores catalanes. Això podria obrir un nou cicle que modifiqui substancialment la coalició entre ICV i EUiA tal i com l'hem coneguda fins ara.

Abans d'explicar els dos actors principals, la seva evolució en solitari i fer una descripció de com es concreta la coalició, s'explica la història de l'espai del PSUC per entendre el conflicte existent i qui acaba component Iniciativa per Catalunya Verds i qui forma part d'Esquerra Unida i Alternativa. L'explicació va des del trencament del PSUC a principis dels anys 80, passant per la formació d'Iniciativa per Catalunya el 1987, fins a la ruptura de la coalició IC-Els Verds el 1997 i l'escissió de part d'Iniciativa aquell mateix any. Es presta especial atenció a la trajectòria del PCC en relació al PSUC i IC i a l'oposició interna dins d'Iniciativa entre 1992 fins 1997 que porta a l'escissió. Aquesta explicació ordenada de manera cronològica ens portarà a la creació d'EUiA i la consolidació d'Iniciativa per Catalunya Verds tal i com ara la coneixem.

A nivell de fonts cal destacar l'ús de literatura sobre la història del PSUC i d'Iniciativa per Catalunya, diversos documents de les assemblees d'EUiA i d'ICV, els acords de coalició entre ICV i EUiA, els acords entre ICV, EUiA i IU per eleccions generals i europees o els acords de coalició per a les eleccions del Senat en l'Entesa Catalana de Progrés i l'Entesa pel Progrés de Catalunya; també s'utilitzen els protocols entre ICV i altres forces (p. e.: *Equo* o Els Verds-Esquerra Ecologista). Com a font també tenim la informació compresa en els webs de les organitzacions i els seus comunicats de premsa, algunes edicions de la publicació *Treball*, d'ICV, o el *Nou Treball*, del PSUC Viu, i articles periodístics o d'opinió de protagonistes.

Per a la informació referent als càrrecs ocupats per la coalició es fa servir els tres directoris publicats per aquesta, i es complimenta amb una entrevista amb el responsable dels temes institucionals d'Esquerra Unida i Alternativa² per concretar la presència de regidors d'EUiA en cada mandat i de membres d'EUiA entre els alts càrrecs dels governs de Maragall i Montilla, així com altres aspectes de la coalició. S'utilitza els webs de Muncat i la cerca a través d'internet per contrastar possibles dubtes sobre els comicis locals de 1999 i 2003. La informació sobre totes les cites electorals compresa al web de la Generalitat també serà d'utilitat. En l'àmbit del repartiment econòmic de la coalició, s'utilitza com a font la correspondència mantinguda amb el responsable de finances d'EUiA³.

ICV-EUiA: una coalició política

Les diferents teories sobre coalicions no donen un acord generalitzat sobre què s'entén per coalició política; en molts casos, es restringeix el concepte de coalició a les que es donen dins d'un Govern i en d'altres s'amplia a les distintes coalicions polítiques

² Entrevista amb Toni Salado, responsable d'àmbit institucional d'EUiA (18 d'octubre de 2013).

³ Correspondència electrònica mantinguda amb Ivan Nieto, responsable de finances d'EUiA (18 i 21 d'octubre de 2013).

(Matas, J. 2000). Trobem que es centra l'atenció en les coalicions dins de l'òrgan executiu o al voltant d'aquest, però la coalició política més enllà del govern no ha rebut atenció suficient.

Entendrem com a coalició política *“la dinámica de colaboración que se establece entre dos o más partidos políticos, bien sea temporal o permanente, a fin de obtener unos resultados”* (Reniu, JM. 2001). Cal tenir en compte l'arena política en què es dona la dinàmica de col·laboració: l'arena electoral, l'arena parlamentària o l'arena executiva, totes tres relacionades entre si (Reniu, JM. 2001). Podem diferenciar entre coalicions electorals, coalicions parlamentàries i coalicions governamentals (Maurice Duverger, 1951, *Les Partis Politiques*, segons Reniu, JM. 2001), ICV-EUiA parteix de l'arena electoral, degut que la concurrència per separat es tradueix en uns molt mals resultats per a ambdues formacions, i la coalició té continuïtat en l'arena parlamentària i l'arena governamental.

Com a coalició fonamentalment electoral podem enquadrar-la en la definició: *“unión, a efectos electorales tan solo (aunque luego puede perpetuarse dentro del Parlamento), de varios partidos políticos o asociaciones políticas, cuya finalidad puede ser variada. En la mayoría de los casos suele concretarse en la presentación de candidaturas comunes”* (José María Gil Robles i Nicolás Pérez Serrano, 1977, *Diccionario de términos electorales y parlamentarios*, segons Reniu, JM. 2001), complimentada amb l'apunt *“con esta definición ponemos de relieve la centralidad del periodo electoral en el proceso de formación de este tipo de coaliciones políticas sin menoscabo de que, con posterioridad a la celebración de los comicios, la coalición electoral formada pueda a su vez integrarse y/o convertirse en una coalición gubernamental o en una coalición legislativa.”* (Reniu, JM. 2001).

L'aliança entre ICV i EUiA és una coalició amb voluntat de continuïtat en les diferents arenes polítiques. Això és fruit d'una estratègia que no concep l'activitat diferenciada de les dues formacions en l'arena parlamentària i en l'arena de govern, si no que preveu la gestió conjunta dels resultats, fet molt habitual a l'hora de crear una coalició electoral:

La decisión de coaligarse electoralmente se encuentra interrelacionada con la evolución futura de la coalición, tanto en el corto plazo de la obtención de resultados electorales favorables como en el medio plazo, la gestión de los resultados obtenidos. En este sentido, la tendencia general es la concreción de una estrategia política que, partiendo del acuerdo preelectoral, permita a los partidos coaligados proseguir con su colaboración en la arena parlamentaria y/o ejecutiva.
(Reniu, JM. 2001)

Aquest fet es dona sobretot al Parlament de Catalunya, on ambdues formacions concorren juntes, comparteixen grup parlamentari, i han participat conjuntament de diversos governs. En menor mesura el trobarem al Congrés dels Diputats, on EUiA no

obtingué representació en les eleccions de 2004 i 2008 i els mecanismes de coalició quedaven atenuats, i a les eleccions de 2011 quan les dues formacions queden representades però no hi ha compromís escrit de compartir grup parlamentari ni activitat conjunta. Pel que fa a les eleccions europees de 2004 i 2009, la coalició es quedà només en l'arena electoral.

Sortejar els obstacles que presenta el sistema electoral (proporcionalitat de la fórmula electoral, la magnitud de les circumscripcions i la barrera electoral) és una de les motivacions habituals per crear una coalició:

Las coaliciones electorales son favorecidas por sistemas de escrutinio que distorsionan la representación a favor de los candidatos mayoritarios. [...] Sin duda, el tipo de sistema electoral y su método de escrutinio influyen sobre la posibilidad de formar coaliciones políticas, sea para salvar una cláusula de exclusión o para alcanzar el número de votos mayor al que lograría en solitario y obtener una sobrerrepresentación o incluso una mayoría parlamentaria absoluta si es posible.
(Robles, A. 2000)

En aquesta mateixa línia, un sistema electoral proporcional afavoreix coalicions polítiques a nivell parlamentari i de govern entre diferents forces.

Més enllà de gestionar les especificitats del sistema electoral i institucional, les coalicions polítiques es creen per maximitzar els resultats en diferents nivells: *“los partidos optan por una determinada fórmula coalicional en función de las utilidades esperadas que dicha decisión les reporte según sus objetivos políticos, estando éstos condicionados también por elementos ajenos a su control (constraint) como es ejemplo el sistema electoral.”* (Reniu, 2001). En la línia sobre la que Torbjörn Bergman construeix el seu model sobre les coalicions de govern, els partits valoren formar part d'una coalició en funció dels objectius que prioritzen, per a Bergman hi ha un objectiu per a cada una de les quatre arenes en que es mou: càrrecs en l'arena del govern, polítiques públiques en el Parlament, vots a les eleccions i cohesió interna en l'arena interna o intrapartidista (Bergman, T. 1995, *Constitutional Rules and Party Goals in Coalition Formation. An Analysis of Winning Minority Governments in Sweden*, segons Reniu, JM. 2001).

A més dels objectius que cada partit fixa a l'hora de formar part d'una coalició, hi ha un seguit de condicionants al voltant i en el si del sistema polític i dels partits que influeixen en la configuració de les coalicions. Autors com Matas i Reniu parlen de dimensions, en canvi Robles ho anomena escenari o *framework*, que en resum seria

(...) el marco situacional (historia, sistema socioeconómico, cultura política, influencia exterior), el sistema político (legitimidad, sistema de partidos, instituciones, sistema electoral, cultura política, relaciones interpartidistas), los actores (partidos, facciones, comités, afiliados, votantes, líderes, grupos de interés, relaciones intrapartidistas) y los temas de interés (incisiones políticas más

significativas, intereses generales compartidos, problemas nacionales graves, etc.)
(Robles, A. 2000).

Cal destacar, entre d'altres, la dimensió horitzontal entre els partits (la competència electoral, la compatibilitat ideològica, les relacions entre els líders dels partits o entre les afiliacions), la dimensió vertical, com la direcció controla la conducta coalicional de les unitats territorials, o com la conducta coalicional de les unitats territorials condiciona la central, i la dimensió interna de cada partit, és a dir el control que tenen les elits del partit sobre les diferents estructures intermèdies i la base per poder prendre una decisió o tenir poder negociador (Matas, J. 2000; Reniu, JM. 2001).

La coalició ICV-EUiA ha funcionat amb estabilitat des de 2002. En canvi, les organitzacions que representaven el seu espai fins llavors havien tingut un comportament coalicional inestable amb coalicions continuades i trencaments. La inestabilitat pròpia de les aliances entre partits ideològicament propers que competeixen per un mateix espai (Panebianco, A. 1990), definia perfectament la conducta coalicional entre els diferents partits hereus del PSUC.

Els resultats electorals de la coalició no superen amb escreix el sostre electoral de 1995, s'igualen a nivell percentatge de vots el 2006 i el 2012, i s'obtenen un i dos escons més respectivament degut al ball d'escons a les circumscripcions de Girona, Lleida i Tarragona, i només s'igualen els 10 escons per Barcelona a les eleccions autonòmiques de 2012. Si els diferents elements del sistema electoral a Catalunya permeten uns resultats proporcionals i la coalició no fa créixer l'espai que ja s'havia obtingut, què porta a la concreció de la coalició ICV-EUiA?

Com es veurà al llarg del treball, malgrat que EUiA no obté representació en solitari (i això explicaria que accepti coalicionar-se en condicions d'inferioritat), per ICV la ruptura de 1997 fou traumàtica i perillà el seu propi espai electoral. Els resultats electorals de la coalició no generen un augment significatiu, però la candidatura conjunta permet evitar la fuga de vots cap a altres forces i que dues candidatures competeixin per un sol espai electoral, element molt rellevant vistos els resultats del cicle electoral 1999-2000. En lloc d'una coalició per maximitzar resultats, podríem parlar d'una coalició de supervivència o per donar continuïtat a un espai electoral i institucional.

CINQUÈ CONGRÉS DEL PSUC I LA CREACIÓ DEL PCC

Després de l'experiència de la Transició, l'evolució ideològica del partit i les confrontacions internes que aquests aspectes suposaven, el PSUC quedà dividit en tres corrents etiquetats com a eurocomunistes, leninistes o eurocomunistes d'esquerres i prosoviètics, on el consens entre els extrems era impossible. El conflicte culminà en l'escissió del sector prosoviètic i part de les bases obreres leninistes, per fundar el Partit dels Comunistes de Catalunya.

El PCC no va tenir èxit pel que fa a representació parlamentària però sí que aconseguí un espai electoral d'un 1'5 o un 2% dels vots durant els anys 80, un gran

nombre de militants i de quadres sindicals i una bona estructura de partit, si tenim en compte que no tenia un suport institucional. Paral·lelament, molts militants del PSUC s'havien donat de baixa de l'organització al no decantar-se per cap de les dues opcions. Tot plegat suposà gairebé dos anys en què el PSUC (1980-82) havia estat tancat en si mateix preocupat pels conflictes interns, desconnectat de la societat. La suma d'aquests tres factors va fer que el comunisme català patís una important davallada en vots i en representació.

El PSUC era un partit ampli i plural que havia mantingut els equilibris interns gràcies a que la lluita contra la dictadura permetia tenir una estratègia compartida en front d'un enemic molt potent. Un cop arribà la Transició i la correlació de forces entre l'aparell de l'Estat i l'oposició antifranquista feia impossible la ruptura, afloraren els debats sobre com gestionar aquella situació i fins on s'havia de cedir. L'arribada de la democràcia feu que el pes de les institucions prenguessin protagonisme a les mobilitzacions socials.

Paral·lelament, el progressiu distanciament del comunisme europeu envers el camp socialista de l'Est i el que suposava la definició clàssica de partit marxista-leninista, generava importants debats en el si del PSUC. Aquesta confrontació sobre definició ideològica (eurocomunisme *versus* marxisme-leninisme), model de partit (partit de masses i plural o centralisme democràtic) i postura envers la Unió Soviètica centrà el debat del Vè Congrés, malgrat que aquest conflicte ve potenciat pels motius d'estratègia política (les renúncies de la Transició, quin pes ha de tenir l'activitat institucional i fins on s'ha de cedir per arribar a acords) que s'acaben traslladant al terreny simbòlic que porta el debat a postures no reconciliables. Tant és així, que hi havia cert consens en el fons de com plantejar el "socialisme en llibertat" per a la transformació de Catalunya.

El debat teòric que va explotar el 1981 provenia del primer congrés en legalitat del PSUC de la tardor de 1977, on els debats sobre estratègia i definició que explotarien en el Vè Congrés no quedaren resolts. Es mantingué un equilibri entre la forma i el fons. En la forma es continuà definint el partit com a leninista, però adoptant la definició matisada: "marxisme, leninisme", abandonant el clàssic "marxisme-leninisme". Pel que fa al fons, podem dir que el document seguia les línies eurocomunistes: revolució de la majoria, unitat des de la diversitat, etc. (Cebrian, C. 1997). L'equilibri entre les formes, el fons del text i la diversitat de la direcció permet mantenir certa calma interna, afavorida pels magnífics resultats electorals del PSUC; la tasca de crear i dinamitzar les institucions democràtiques van permetre mantenir el partit unit temporalment.

Els eurocomunistes, encapçalats per López Raimundo, Gutiérrez Díaz i Jordi Solé Tura, aposten per implantar la política comunista en l'Estat de dret democràtic europeu; anant més enllà de la classe obrera i conceptes com dictadura del proletariat, parlen de la revolució de la majoria. Aposten profundament per les institucions i arribar a acords, en lloc de la mobilització social, fugint plenament de l'aposta rupturista prèvia a la transició. Crítics amb Santiago Carrillo per les formes autoritàries, els eurocomunistes catalans s'hi alien per decantar la crisi cap al seu costat.

Molts dels eurocomunistes provenen de l'organització esquerranosa *Bandera Roja*, i

entren al PSUC el 1974. La seva entrada es gestiona integrant-los als òrgans de direcció a tots els nivells i donaran suport a la direcció i a la línia eurocomunista. Encapçalats per Jordi Solé Tura esdevenen el sector més socialdemòcrata del partit i tenen gran pes en l'àmbit institucional. Aquesta entrada com a dirigents que acaben estant a la dreta del ventall ideològic del partit, causarà malestar entre la militància (Pala, G. 2011).

Els leninistes, que representaven la línia de continuïtat de la tradició del PSUC, amb membres com Rafel Ribó, Paco Frutos o Manuel Vázquez Montalbán, estaven compostats per quadres sindicals, intel·lectuals i una part menor de la base obrera. Aquest sector comparteix el nou rumb ideològic del partit pel que fa a implantar el socialisme en democràcia i desmarcar-se de la Unió Soviètica, però confronten amb els eurocomunistes per la seva pràctica política: l'actitud institucionalista i excessivament pragmàtica, i l'abandonament de la mobilització social. Els leninistes són especialment contraris a Santiago Carrillo, que adopta decisions polèmiques (Pactes de la Moncloa, eliminació de la definició "leninista", control del PSUC...).

Els mesos previs al Vè Congrés apareix el sector prosoviètic, articulats a partir de Josep Serradell i Margarita Abril, que gestionaven la secretaria d'organització. Aquest corrent articula gran part de la base obrera de l'organització, malgrat que els quadres sindicals estan majoritàriament en el sector leninista. Els prosoviètics consideren inassumible l'eurocomunisme i fan una crítica contundent dels acords que ha arribat el partit a les institucions, que entronca amb la dels leninistes. A diferència d'aquests, els prosoviètics no renuncien a l'experiència de la Unió Soviètica i el camp socialista de l'Est, no volen fer-ne crítica, aposten pel concepte leninista de centralisme democràtic en la línia del model de partit comunista de la III Internacional.

Després d'un congrés molt tens, es rebutja l'eurocomunisme com etiqueta i Gregorio López Raimundo i Antonio Gutiérrez Díaz renuncien a assumir la direcció, tot i que els delegats els havien votat àmpliament. Finalment hi ha un acord entre leninistes i prosoviètics per nomenar Paco Frutos (leninista) secretari general i Pere Ardiaca (prosoviètic) president del PSUC. En poques setmanes la situació es fa insostenible perquè les tres fraccions continuen organitzades i tant els eurocomunistes com el PCE no accepten el resultat. Els leninistes acaben canviant d'aliats i donen suport als eurocomunistes. El desembre de 1981, el Comitè Central sanciona o expulsa 26 membres del sector prosoviètic i això porta a l'escissió: el Partit dels Comunistes de Catalunya.

El PCC es definirà com a marxista-leninista, captant el terç de l'organització prosoviètica i gran part de la base obrera dels leninistes. Encapçalat per Pere Ardiaca com a president i per Joan Ramos com a secretari general, seran molts els dirigents del PSUC que s'integraran al PCC, com Josep Serradell i quatre dels diputats. A nivell de militància, amb milers d'afiliats majoritàriament de procedència treballadora, tingué especial suport al Vallès Occidental, al Baix Llobregat i a Barcelona, tot i que l'escissió afectarà tots els territoris. Tindrà un pes important dins de Comissions Obreres.

En el PSUC restaran els dos terços de l'organització que representaven

eurocomunistes i leninistes, malgrat que els leninistes hauran quedat molt debilitats. El partit es declararà eurocomunista i Gregori López Raimundo i Antoni Gutiérrez Díaz tornen a assumir-ne la direcció.

Repercussió electoral de la ruptura

El comunisme català ha estat dos anys tancat en si mateix i en una greu discussió interna. A més, la divisió en dos partits i amb llistes electorals diferenciades suposa la pèrdua d'una bona part de l'electorat que no es decanta per cap de les dues opcions. Això comportarà un daltabaix electoral.

En les eleccions legislatives de 1982 veiem com el comunisme català en el seu conjunt perd dos terços en el percentatge de vot obtingut i la representació al Congrés es redueix a un escó pel PSUC, lluny dels vuit obtinguts tres anys abans. Cal destacar els gens menyspreables 47.249 vots que obtingué el PCC acabat de formar. No tot el descens és atribuïble a l'escissió: el PCE també perd 6 punts percentuals, sense haver patit una crisi com la del PSUC.

Eleccions Legislatives. Resultats candidatures de PSUC/IC i PCC i del conjunt de l'espai

Legislatives	%PSUC/IC (escons)	% PCC (escons)	Total %	+/- % vots	+/-escons
1979	17'38% (8)	-	17'38	-	-
1982	4'61% (1)	1'37% (0)	5'98%	-11'40%	-7
1986	3'91% (1)	1'60% (0)	5'51%	-0'47%	0
1989	7'33% (3)	1'01% (0)	8'34%	+2'83%	+2
1993*	7'46% (3)	-	7'46%	-0'88%	0
1996**	7'64% (2)	-	7'64%	+0'18%	-1

*A les eleccions legislatives de 1993 el PCC dona suport a IC. **A les legislatives de 1996 es presenten conjuntament IC, PCC i Els Verds.

En les segones eleccions al Parlament de Catalunya, veiem com es manté la mateixa dinàmica de pèrdua de vots a nivell percentual, malgrat que, proporcionalment, no es perden tants escons com en les eleccions legislatives de 1982. El PCC, amb els seus 68.836 vots, va ser durant molts anys la candidatura amb més vots que no ha entrat al Parlament. Després d'aquests resultats electorals, molts dels membres del sector eurocomunista provinents de Bandera Roja anaren abandonant el PSUC per passar a militar en el Partit dels Socialistes de Catalunya.

Eleccions Autonòmiques. Resultats candidatures de PSUC/IC i PCC i del conjunt de l'espai

Autonòmiques	%PSUC/IC (escons)	% PCC (escons)	Total %	+/- % vots	+/-escons
1980	18'77% (25)	-	18'77%	-	-
1984	5'58% (6)	2'39% (0)	7'97%	-10'80%	-19
1988*	7'76% (9)	-	7'76%	-0'21%	+3
1992	6'50% (7)	0'84% (0)	7'34%	-0'42%	-2
1995**	9'71% (11)	-	9'71%	+2'37%	+4

*A les eleccions autonòmiques de 1988 es presenten conjuntament PSUC, PCC i ENE (IC). **A les autonòmiques de 1995 es presenten conjuntament IC, PCC i Els Verds (IC-EV).

FORMACIÓ D'INICIATIVA PER CATALUNYA

Amb la pèrdua de suport social i estructura militant, veient-se molt superat pels socialistes, el comunisme català planteja un procés de confluència de l'esquerra que superi les bases electorals tradicionals dels comunistes. Primerament, el PSUC realitzarà una coalició amb l'Entesa de Nacionalistes d'Esquerres per les legislatives de 1986: la Unió de l'Esquerra Catalana. El PCC encara es presentarà en solitari i repetirà els resultats de 1982: 50.000 vots i un 1'60 per cent del total.

L'experiència de la coalició entre PSUC i ENE no dona el resultat electoral esperat. Es manté l'escó però es perden vots, no s'ha fet un salt endavant. Per una banda, cal fer notar que l'Entesa de Nacionalistes d'Esquerres no té la força de quan es va crear Nacionalistes d'Esquerres, i que no tots els sectors volen confluïr amb el PSUC sinó que prefereixen fer el salt a ERC. Per l'altre costat, la no confluència amb el PCC resta molta força militant i manté el desencís d'aquells que no s'han volgut decantar per cap de les dues opcions. Aquest espai electoral perd 31.000 vots i mig punt percentual respecte el 1982.

El PSUC teoritza una nova formació política per incorporar diverses organitzacions. Una nova formació flexible per a que hi càpiguen independents i moviments socials, que no sigui una plataforma electoral. El PCC articula la seva política a través de la proposta estratègica que anomena el Front d'Esquerres, consistent en assolir l'articulació entorn d'un programa transformador de les forces polítiques i socials de l'esquerra (la reformista –PSUC–, la comunista –el PCC– i la nacionalista –ENE i ERC– i coordinar les lluites populars per aconseguir una alternativa de poder.

L'anàlisi de la situació, els mals resultats electorals, el treball conjunt a la campanya anti-OTAN i l'empenta del PCE per sumar les diferents esquerres i les noves preocupacions socials (pacifisme, feminisme,...) amb *Izquierda Unida*, fan que s'obri una finestra d'oportunitat per la trobada dels comunistes catalans. El 1987 es fundà Iniciativa per Catalunya, una federació de tres partits: PSUC, PCC i ENE. Els pocs anys d'activitat conjunta entre els tres estaran marcats pel paper que han de jugar els partits i la nova organització: si s'ha de superar l'estructura de partits i avançar en l'espai comú (postura del PSUC) o si bé s'ha de mantenir les tasques de cada partit (postura del PCC) i que Iniciativa sigui una plataforma electoral. El PCC es reticent a que IC estigui en mans del PSUC.

Els resultats de les candidatures d'IC a les autonòmiques de 1988 són bons, malgrat que no recupera l'antic espai del PSUC i ni tan sols arriba a la suma de vots entre es sufragis obtinguts per PSUC i PCC el 1982 per separat, es queda a dues dècimes del percentatge conjunt de 1982

La ruptura d'IC i el fracàs del procés d'unitat comunista

La federació pateix diverses tensions: el paper que ha de tenir Iniciativa com ens autònom en relació als partits o el suport als socialistes als ajuntaments. El PCC és contrari al desenvolupament d'IC com a organització política amb vida pròpia dominada

pel PSUC; no vol perdre el seu pes com a partit. Aquestes tensions acaben trencant la federació en un conflicte a partir del vot en contra del terrorisme al País Basc (Rius, M. 2005). El PCC abandona IC el 1989, els seus dos diputats inclosos.

A la vegada, s'ha donat un procés d'unitat comunista a arreu de l'Estat. El PCPE, referent estatal del PCC, s'ha incorporat majoritàriament al PCE. La minoria manté l'existència del partit i abandona IU. A Catalunya aquest procés també es dona, però els que volen confluïr amb el PSUC són pocs. Una part minoritària del PCC s'acaba incorporant al PSUC en el Congrés d'Unitat Comunista del 1989 en que aquest sector i les restes de Bandera Roja entren en el PSUC. Aquest és un altre factor que propiciarà la ruptura amb IC.

Repercussió electoral

Veïem com en les dues eleccions celebrades des de la ruptura del PCC amb IC, la influència de l'escissió no ha sigut tant punyent com en les anteriors perquè IC anava agafant vida pròpia més enllà del PSUC. De fet, en les legislatives de 1989 els resultats d'IC són molt bons: guanya més de 100.000 vots i triplica els escons. A les autonòmiques realitzades tres anys després, IC perd dos escons en un moment de crisi per l'esquerra de tradició comunista, acabat de caure tot el bloc de l'Est. El PCC no ha obtingut els resultats d'altres vegades i la seva viabilitat electoral perd força.

La coalició Iniciativa per Catalunya-Els Verds

Els mals resultats del PCC i les anàlisis del IX Congrés fan que vulgui recuperar les relacions amb IC. A les legislatives de 1993 dona suport a les llistes d'Iniciativa, que obtenen uns molt bons resultats: mantenen els tres escons, superen els resultats d'IC el 1989 i gairebé igualen la suma de percentatge de vot d'IC i del PCC a les darreres legislatives.

Aquesta confluència es concreta en la coalició Iniciativa per Catalunya-Els Verds que concorrerà conjuntament a les eleccions locals de 1995, a les autonòmiques de 1995 i a les legislatives de 1996 amb uns molt bons resultats, en un moment que el PSOE està en davallada i IU pren molt protagonisme. Aquesta coalició està composta per IC, el PCC i Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya, ampliant l'espai cap a l'ecologisme. També en forma part, més testimonialment, l'Espai Roig-Verd-Violeta.

La coalició IC-EV obté els millors resultats al Parlament de Catalunya des de la fundació d'IC, augmentant fins a 11 escons i obtenint gairebé 120.000 vots més que la suma de les dues candidatures el 1992, fent un salt de dos punts percentuals. A les legislatives de 1996 es milloren els resultats de 1993 pel que fa als vots i el percentatge, però perden un diputat.

TRENCAMENT D'INICIATIVA I CREACIÓ D'EUIA

La diferència principal amb l'anterior ruptura d'Iniciativa el 1989 és que en aquesta crisi no només perdrà els aliats del PCC, Els Verds-CEC i l'Espai Roig-Verd-Violeta, sinó

que una part important d'IC abandona el partit; a més la ruptura amb IU és la pèrdua d'un actiu molt important. Sumant els que abandonen IC, amb el PCC i el suport d'IU trobarem perquè aquesta crisi i la fundació d'Esquerra Unida i Alternativa té més importància respecte els suports i funcionament d'Iniciativa.

L'evolució d'Iniciativa com a partit havia suscitat divisió a nivell intern, ja des del 1993 i el suport d'IC al Tractat de Maastricht, amb el naixement de Manifest per Iniciativa i de la Plataforma d'Esquerres d'IC, col·lectius que s'oposaven a la moderació ideològica i a les estratègies de la formació, a l'apropament als socialistes, al distanciament amb IU i a la congelació del PSUC en favor d'una Iniciativa que funciona coma a partit (Rius, M. 2005). En endavant, aquestes dues corrents crítiques s'unifiquen i treballen conjuntament com a Plataforma d'Esquerres d'Ica, podem trobar-hi certa correlació amb els sectors que provenien del PCC el 1989 i persones que provenen del sector leninista del 1981.

Durant els anys 90, IU va perfilar la seva estratègia de confrontament amb el PSOE amb l'estratègia de *"las dos orillas"*, amb la voluntat de ser hegemònica dins de l'esquerra i aconseguir el *"sorpasso"*; per la seva banda, IC perfilava la proposta de convergència amb el centreesquerra (PSC i ERC) seguint els postulats de la "teoria de l'Olivo" de l'esquerra ex-comunista italiana (Verge, T. 2009). Els sectors crítics d'IC coincidien amb l'anàlisi i proposta de la direcció d'IU.

Durant uns anys els crítics són integrats a la direcció, però el 1996 la situació es fa insostenible per la proposta de definició ideològica ecosocialista i sobretot per la crisi entre IU i IC degut al diferent discurs enfront al Partit Socialista. Els sectors crítics funden el Col·lectiu Roig, Verd, Violeta en el si d'IC, que rep el suport d'IU, i suposa un 32% de l'organització, segons els suports obtinguts per la llista encapçalada per Ramon Luque a la IV Assemblea d'IC de 1997.

Paral·lelament, en el si del PSUC el sector crític presenta el "Manifest pel PSUC Viu" en el qual es reivindica la "descongelació" del partit, fet que força el IXè Congrés del PSUC on Rafael Ribó proposa la dissolució del partit. Els membres del comitè central sortint, encapçalat per Rafael Ribó, són delegats nats i suposen aproximadament un 30% dels delegats. La proposta de dissolució no assoleix el 66% necessari, però sí que aconsegueix desactivar a nivell estatutari la ja inexistent activitat del PSUC. Els membres del "Manifest pel PSUC Viu" abandonen el PSUC i formen un nou partit: el PSUC Viu, amb dirigents com Ramon Luque i Antoni Lucchetti, sota l'empara i el reconeixement del *Partido Comunista de España*.

Les problemàtiques que porten a l'escissió –conflicte dins d'IC, conflicte entre IC i IU i conflicte dins del PSUC– se solapen i en part es poden explicar pel model de relacions i de funcionament pel que aposta cada sector, però l'explicació fonamental és el canvi ideològic i l'estratègia en política d'aliances d'Iniciativa i el seu acostament als socialistes.

A la vegada, que es trenca IC, el PCC –que mantenia contactes amb el Col·lectiu Roig, Verd i Violeta i amb IU– abandona la coalició Iniciativa per Catalunya-Els Verds. Pel seu costat, Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya també trenca la coalició,

excepte el grup que crearà Els Verds-Opció Verda, que manté relació amb IC-V durant un temps. El diputat pertanyent al PCC i el diputat pertanyent a Els Verds-CEC també abandonen el Grup Parlamentari al Parlament de Catalunya. L'Espai Roig-Verd-Violeta també abandona la coalició.

La formació d'Esquerra Unida i Alternativa

Després del procés de ruptura d'IC i també de la coalició IC-EV, el Partit dels Comunistes de Catalunya, juntament amb el PSUC Viu i el Col·lectiu Roig, Verd i Violeta engeguen el procés per crear una nova formació política catalana sota el nom d'Unitat d'Esquerres. Aquest procés culmina en una assemblea fundacional l'any 1998. La nova formació s'anomenarà Esquerra Unida i Alternativa; després de crús debats sobre si cal tenir un nom que els identifiqui amb *Izquierda Unida* i sobre quin tipus de relació cal tenir amb aquesta, finalment les pressions d'IU fan que en surti el model actual.

Assemblees Nacionals d'Esquerra Unida i Alternativa

Assemblea	Any	Líder escollit	Sector dominant
I	1998	Antoni Lucchetti (coordinador general)	PSUC Viu
II	2000	Jordi Miralles (coordinador general)	Partit dels Comunistes de Catalunya
III	2003	Jordi Miralles (coordinador general)	Partit dels Comunistes de Catalunya
IV	2005	Jordi Miralles (coordinador general)	Partit dels Comunistes de Catalunya
V	2008	Jordi Miralles (coordinador general)	Partit dels Comunistes de Catalunya
VI	2012	Joan Josep Nuet (coordinador general)	PCC, coaligat amb PSUC Viu

EUiA es defineix com un moviment polític i social nacional, federal i anticapitalista, i podem dir que enquadra els partits comunistes i formacions marxistes de caràcter heterodox. Inicialment Esquerra Unida i Alternativa la integren el PCC, el PSUC Viu, el Col·lectiu Roig, Verd i Violeta, els Col·lectius Llibertaris, el PASOC, el Partit Revolucionari dels Treballadors i els Col·lectius per una Esquerra Alternativa. Durant els primers anys el Col·lectiu Roig, Verd i Violeta desapareix articulant-se al voltant del PSUC Viu i les altres petites formacions van abandonant l'organització. Al cap d'uns mesos de la fundació, el Partit Obrer Revolucionari s'incorpora a EUiA i hi roman fins a l'actualitat amb PCC i PSUC Viu, juntament amb les corrents i famílies que s'han anat formant al llarg dels anys.

En l'Assemblea fundacional de 1998 s'escull com a coordinador a Antoni Lucchetti, del PSUC Viu, antic dirigent de la corrent crítica dins d'IC, al capdavant d'una direcció compartida per les diferents parts però amb més pes específic del PSUC Viu, el grup escindit d'Iniciativa. El PCC, l'altre partit important de l'organització, en participa, però es manté en un segon pla fruit del que considera un disseny de l'organització imposat per *Izquierda Unida*.

La nova organització té un discurs a l'esquerra d'Iniciativa i una estratègia de confrontació amb aquesta i amb el centreesquerra, en línia amb l'estratègia de les "dos orillas" adoptada per *Izquierda Unida*. L'hegemonia en el si de la direcció i de les

estructures d'EUiA per part de la gent provinent de la ruptura en el si d'IC, fa que hi hagi molts recels envers qualsevol aliança amb Iniciativa.

La formació es presentarà en solitari en el cicle electoral de 1999-2000, amb un acord a les eleccions legislatives amb el partit ecologista Els Verds.

Iniciativa per Catalunya-Verds

Iniciativa, sota la direcció de Rafael Ribó, s'havia convertit en un partit clàssic amb la congelació de les estructures del PSUC i de l'ENE. L'organització s'encaminava en la definició ecosocialista des de 1994. El discurs s'havia centrat en incloure la vessant ecologista per ampliar l'espai que li era propi i abandonar la proposta comunista per una ubicació de tipus socialdemòcrata radical en l'eix esquerra-dreta, a la vegada que aposta per postures d'unitat amb els socialistes ja que és necessària per desbancar CiU del govern.

Assemblees d'Iniciativa per Catalunya Verds

Assemblea	Anys	Líder escollit	Denominació
I	1990	Rafael Ribó (president)	Iniciativa per Catalunya (IC)
II	1991	Rafael Ribó (president)	Iniciativa per Catalunya (IC)
III	1993	Rafael Ribó (president)	Iniciativa per Catalunya (IC)
IV	1996	Rafael Ribó (president)	Iniciativa per Catalunya (IC)
V	1998	Rafael Ribó (president)	Iniciativa per Catalunya- Verds (IC-V)
VI	2000	Joan Saura (president)	Iniciativa per Catalunya- Verds (IC-V)
VII	2002	-	Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)
VIII	2004	Joan Saura (president)	Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)
IX	2008	Joan Herrera (secretari general)	Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)
X	2013	J.Herrera i D.Camats (coordinadors)	Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)

A la IV Assemblea celebrada el 1996, Iniciativa passa a definir-se com a ecosocialista prenent com a model altres experiències europees, per incorporar el conflicte ecològic en la definició ideològica així com el feminisme i el pacifisme, conjugant-ho amb la línia que li és pròpia per la tradició del PSUC. Després del trencament amb IU i de patir l'escissió, IC convoca la seva V Assemblea el 1998, on consolida l'aposta per l'ecosocialisme, manté aliances amb Els Verds-Opció Verda, escissió d'Els Verds-CEC que manté contactes amb IC, i canvia el nom per Iniciativa per Catalunya-Verds (Rius, M. 2005).

El context polític d'hegemonia de Convergència i Unió havia marcat a Iniciativa la voluntat de sumar amb el Partit dels Socialistes de Catalunya per desbancar la dreta del Govern de la Generalitat, tendència reafirmada per les diverses experiències de col·laboració en governs municipals. A la IV Assemblea, el novembre de 1996, es plantejava la unitat de les forces progressistes, l'entesa amb el PSC, seguint el model italià d'"*Olivo*" on es sumaven excomunistes i socialdemòcrates en un sol espai.

CICLE ELECTORAL PER SEPARAT

Després de la ruptura, IC-V i EUiA enfronten el cicle electoral per separat. EUiA ho fa en solitari, exceptuant la coalició amb Els Verds-CEC a les eleccions generals, i IC-V manté el debat sobre quin tipus d'aliances ha d'establir amb els socialistes. Iniciativa es va presentar en solitari a les eleccions municipals (juntament amb les candidatures independents EPM, properes a IC-V) i acompanyada de formacions progressistes de caràcter regional o verdes a les eleccions europees; en ambdós casos va poder constatar que mantenia el seu espai electoral, malgrat perdre molts vots i representants.

Europees (Catalunya) 1999	%vots (+/- 1994)	Escons (+/- 1994)
IC (IC-IU) Europees 1994	11'08%	1
ICV (LV- Izq. de los Pueblos)	5'43%	0
EUiA (IU-EUiA)	2'05%	1
TOTAL	7'48% (-3'6)	1 (0)

La coalició *Los Verdes-Izquierda de los Pueblos*, que encapçala IC-V, es queda a pocs vots d'obtenir un eurodiputat. Iniciativa, malgrat perdre la representació, manté un espai electoral a Catalunya considerable: un 5'43%. Malgrat haver perdut 5'65 punts percentuals respecte els molt bons resultats de 1994, aquests són equiparables als de les europees de 1989 i les de 1987. Pel seu costat, EUiA obté un 2'05% dels vots i el seu representant a les llistes conjuntes amb IU és escollit eurodiputat. Si fem la suma, és manté la representació i es perd 3'6 punts percentuals respecte el 1994, malgrat superar el percentatge d'altres eleccions europees.

A nivell municipal, IC-V perd 90 regidors i obté un 7'88% dels vots, que li garanteixen un espai electoral propi, malgrat estar clarament per sota dels resultats electorals de 1995 i anteriors. EUiA obté uns mals resultats, amb una representació de 35 regidors a les llistes en solitari. En conjunt es perden dos punts percentuals i 55 regidors respecte el 1995, encara que a nivell de percentatge és equiparable al d'altres eleccions municipals i està per sobre a nivell de representació.

Eleccions municipals 1999

Formacions	%vots (+/-1995)	Regidors (+/- 1995)
IC-EV (Municipals 1995)	11'94%	381
IC-V-EPM (Municipals 1999)	7'88%	291
EUiA (Municipals 1999)	1'98%	35
TOTAL	9'86% (-2'08)	326 (-55)

A les eleccions autonòmiques de 1999, IC-V concreta la voluntat de col·laboració amb els socialistes en una coalició en tres de les quatre circumscripcions a les eleccions autonòmiques de 1999, sense programa comú i amb la intenció de formar grups parlamentaris separats. A la circumscripció de Barcelona IC-V manté espai electoral –ho havia comprovat en les eleccions municipals– opta per competir en solitari enfront la candidatura d'EUiA. Per la seva banda, Esquerra Unida i Alternativa obté un resultat que queda lluny d'assolir representació i IC-V obté molt mals resultats. Amb l'escissió s'han perdut 190.000 vots, gairebé sis punts percentuals i sis diputats respecte les anteriors eleccions.

Eleccions Autonòmiques 1999

Formacions	% vots (+/-1995)	Escons (+/-1995)
IC-EV (Autonòmiques 1995)	9'71%	11
IC-V (Autonòmiques 1999)	2'51%	5*
EUiA (Autonòmiques 1999)	1'42%	0
TOTAL	3'93% (-5'78)	5 (-6)

*Dos dels escons d'IC-V són obtinguts en les llistes del PSC.

IC-V en conjunt obté cinc diputats; només tres s'obtenen en solitari a la circumscripció de Barcelona, els altres dos en les llistes conjuntes amb el PSC a les altres circumscripcions. En les quatre convocatòries anteriors només s'havia obtingut un escó fora de la província de Barcelona: un diputat per Tarragona. Tenint en compte la situació en què es plantegen aquestes eleccions, IC-V no hagués obtingut dos escons en solitari en aquestes circumscripcions; per tant, el rendiment que obté de l'acord amb el PSC és molt positiu.

Com IC-V només es presenta a Barcelona, si fem la comparativa a la circumscripció de Barcelona observem que es repeteix el mateix esquema, perquè el pes electoral d'aquest espai es concentra a Barcelona, on s'han perdut set escons i més de 155.000 vots. Aquesta ruptura cap on va una part important d'IC i s'hi suma el suport d'IU genera una esquerra molt important en l'espai electoral que analitzem.

Eleccions autonòmiques 1995 BCN

Formacions	% vots	Escons
IC-EV (Autonòmiques BCN 1995)	11'23	10
IC-V (Autonòmiques BCN 1999)	3'31%	3
EUiA (Autonòmiques BCN 1999)	1'64%	0
TOTAL	4'96% (-6'27)	3 (-7)

Durant aquests mesos IC-V ha mantingut “el debat intern sobre quina havia de ser l'estratègia a seguir: més confluència amb el PSC o bé reforçar la seva autonomia, també l'electoral” (Rius, M. 2005). Veient que havien mantingut l'espai electoral, decideixen

presentar-se en solitari a les eleccions generals i mantenir l'autonomia orgànica i electoral respecte del PSC. Iniciativa funda la candidatura unitària al Senat amb PSC i ERC: Entesa Catalana de Progrés, però IC-V no obté cap senador.

Pel seu costat, EUiA elabora una llista conjunta amb Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya per concórrer a les eleccions generals, i tampoc obté bons resultats malgrat les possibilitats d'obtenir la representació que indicaven les enquestes.

Eleccions legislatives 2000

Formacions	% vots (+/-1996)	Escons (+/-1996)
IC-EV (Legislatives 1996)	7'64%	2
IC-V (Legislatives 2000)	3'54%	1
EUiA+Els Verds (Legislativ. 2000)	2'23%	0
TOTAL	5'77% (-1'87)	1 (-1)

EUiA millora els resultats però no assoleix cap diputat. IC-V perd un escó i es queda amb un representant, obtenint uns resultats equiparables als anteriors a la fundació d'IC i aconsegueix mantenir el seu espai electoral. Els resultats en conjunt no són dolents, però sí que ho són si els comparem amb les eleccions de 1996: s'escapen gairebé dos punts percentuals i es perd un diputat.

Pel que fa als resultats totals al Parlament i al Congrés, es perden vuit escons (set a Catalunya i un a les generals) i sis punts percentuals dels vots obtinguts pel Parlament i gairebé dos punts dels obtinguts pel Congrés. Si només ens fixéssim en les llistes d'IC-V, que són les que obtenen representació, la pèrdua és molt més extrema, perdent quatre punts al Congrés i gairebé vuit al Parlament, estant també per sota dels resultats en els anteriors cicles electorals (només equiparable a les generals de 1986). La representació obtinguda és el pitjor resultat de la història de l'espai d'IC i del PSUC.

ORGANITZACIONS QUE CANVIEN. TRES FASES QUE DEFINEIXEN L'ALIANÇA

Per entendre les diferents etapes de l'articulació d'aquest espai des del trencament fins a l'actualitat, hem de fixar-nos en les diferents direccions que han tingut les dues organitzacions i en l'estratègia que han adoptat en funció del context polític que han viscut. Paral·lelament, hem de fixar-nos en els canvis en la direcció d'*Izquierda Unida* i la seva estratègia envers el centreesquerra, el model polític i ideològic de l'organització i la complicitat amb les aliances amb Iniciativa. Els canvis de "coalicions dominants" (Panbianco, A. 1990) en les direccions d'EUiA i d'IU marquen en bona part les etapes.

Des de la ruptura d'Iniciativa amb IU i el naixement d'EUiA, les tres organitzacions evolucionen. Hi ha hagut relleus en les direccions, canvis de discurs i en l'estratègia d'aliances que han fet possible diferents escenaris en la relació entre ICV i EUiA. Podem identificar tres fases: una primera marcada per la dinàmica de la ruptura amb dues

organitzacions ancorades en els extrems oposats i una *Izquierda Unida* contrària a l'acostament; una segona fase que comença l'any 2000 amb estratègies noves, part d'Esquerra Unida i Alternativa i per part d'IU, favorables a la coalició i l'aprofundiment en el model d'ICV; i una tercera fase en què té el tret de sortida en la recuperació de la direcció d'IU per part del *Partido Comunista de España* i que es consolida amb el viratge en l'estratègia del PCC liderat per Joan Josep Nuet després del seu XIIIè Congrés de 2010, resultant una direcció d'EUiA que marca més perfil propi i és exigent en el discurs, les negociacions amb ICV i es dota d'aliances pròpies.

Líders de les organitzacions i anys de mandat

ICV	R. Ribó (1990-2000)	J. Saura (2000-08)	J. Herrera (2008-...)
EUiA	A. Lucchetti (1998-2000)	J. Miralles (2000-12)	J.J. Nuet (2012-...)
IU	J. Anguita (1989-2000)	G. Llamazares (2000-08)	C. Lara (2008-...)

Primera fase: confrontació

Tenim una situació de partida el 1998, després del trencament i abans del cicle electoral, on trobem Iniciativa i EUiA molt allunyades i una *Izquierda Unida* contrària a qualsevol aliança amb IC-V.

Iniciativa encara és encapçalada per Rafael Ribó, un dels artífex de la congelació del PSUC i del canvi ideològic d'Iniciativa; Ribó ha estat al capdavant durant tot el procés de trencament amb *Izquierda Unida* i EUiA. La confrontació amb IU segueix viva i es busquen aliances amb les diferents escissions que ha patit aquesta per la dreta. La direcció d'Iniciativa és procliu a l'estratègia de l'*Olivo*, a l'aprofundiment en les aliances amb el PSC, en un moment en què aquest partit està a l'alça i es veu possible desbancar CiU del govern de la Generalitat. En aquest context, l'organització arriba a acords electorals amb el PSC per a les eleccions autonòmiques de 1999. Es dona el debat si cal confluïr amb el PSC o mantenir el projecte propi d'IC-V.

Des de la seva assemblea fundacional de 1998, EUiA estava encapçalada pel PSUC Viu (partit referent del PCE d'Anguita) amb la coordinació d'Antoni Lucchetti. Aquesta direcció segueix una línia de confrontació amb IC-V i contundència envers al centre esquerra, accentuada pel fet que els qui dirigeixen l'organització són les persones que van viure directament el procés intern a Iniciativa. Els més proclius a aliances amb la formació ecosocialista eren els membres del PCC, però es mantenien relativament al marge al no compartir la línia política i pel que consideraven ingerències d'IU.

Pel seu costat, *Izquierda Unida* juga un paper d'avalador de la línia política d'EUiA i la situació d'allunyament amb IC-V. L'organització federal estava encapçalada per Julio Anguita i mantenia la política de les "*dos orillas*" de confrontació amb el PSOE.

Segona fase: coalició i hegemonia d'ICV

Els mals resultats d'IC-V, d'EUiA i d'IU en el cicle electoral 1999-2000 forcen a un canvi d'estratègia de totes les parts, que a les dues últimes organitzacions s'exemplifica

clarament amb un canvi dels grups i partits que portaven la direcció. En aquesta segona fase hi ha un acostament i es firma l'acord de coalició, amb bona sintonia entre les tres direccions.

Iniciativa, després de veure que tot i la pèrdua de vots i de militància mantenia un espai electoral considerable, sortia del debat sobre la viabilitat del seu projecte i la necessitat d'una confluència amb el PSC. Aquest debat bé ens l'explica Marc Rius:

(...) quina havia de ser l'estratègia a seguir: més confluència amb el PSC o bé reforçar la seva autonomia, també electoral, davant de les imminents eleccions legislatives de març de 2000. La decisió va ser preservar el perfil propi concorrent en solitari. Tot i que es va perdre un dels dos diputats, l'obtenció d'un escó comportà reforçar l'estratègia d'autonomia orgànica i electoral respecte el PSC. (Rius, M. 2005)

L'any 2000 Rafael Ribó abandona la direcció d'Iniciativa i el succeeix Joan Saura, que encapçalarà aquesta nova etapa amb el projecte d'esquerra verda consolidat i podent replantejar-se les aliances. Inicialment està a l'expectativa dels possibles canvis a EUiA i a IU, mentre intenta dotar-se d'un referent estatal (*Los Verdes-Izquierda Verde*, anys 2001 i 2002), que al no funcionar li dona peu a recuperar relacions amb IU.

Paral·lelament a EUiA, el sector del PSUC Viu havia quedat molt debilitat després dels mals resultats electorals, fet que provoca un desencís important. El PSUC Viu havia bolcat esforços en la creació d'EUiA i no s'havia estructurat com a partit, fet que els restà recursos un cop havia passat l'embranchida inicial. El PCC, que tenia unes bones estructures de partit i no havia desgastat tant la seva militància, venç a la II Assemblea Nacional celebrada el 2000 amb el projecte de recompondre l'espai de l'esquerra transformadora catalana, defugint d'atacs a ICV i al centreesquerra. La coordinació l'assumeix Jordi Miralles i es comença un acostament a Iniciativa per assolir un acord electoral per unir l'espai i dotar de representació parlamentària a EUiA.

El mateix any 2000, després de la baixa per malaltia coronària del coordinador Julio Anguita i dels mals resultats de les eleccions d'aquell any, *Izquierda Unida* celebra la seva VI Assemblea Federal on Gaspar Llamazares assoleix la coordinació enfront de la llista del PCE. Per primera vegada, la facció dominant del PCE era minoria en la direcció d'IU, i la facció dominant de la direcció d'IU era minoria en la direcció del PCE (Verge, T. 2009). Anguita havia donat suport a Llamazares degut a picabaralles amb Paco Frutos, secretari general del PCE, però el projecte de Llamazares es veurà ben aviat que no tenia cap element de la política de l'anterior coordinador general. La línia estratègica de la nova direcció es caracteritza per donar suport al PSOE, moderar els postulats de l'organització, fomentar IU com a opció de govern i teixir aliances amb Iniciativa (Verge, T. 2009). Aquesta línia, la direcció de Llamazares, rebria el suport continuat de la direcció de Catalunya fins a finals de la dècada dels 2000, així com despertaria àmplies simpaties dins d'Iniciativa.

Amb aquest escenari es donen les condicions per negociar un acord electoral que es signaria el juliol de 2002. Per part d'ICV, els arguments en favor de l'acord de coalició es resumeixen en:

- 1) l'expectativa que la suma de les dues parts farà créixer l'espai de l'esquerra transformadora, 2) que les raons del trencament han estat ja superades i que IU ha abandonat la seva estratègia anterior, i 3) que el moment polític és favorable per a una victòria de l'esquerres a Catalunya el 2003. (Rius, M. 2005)

Per a ICV és la manera de recuperar els vots que van anar a EUiA i tots aquells que no els van votar per la divisió, i també d'augmentar la representació institucional sense perdre perfil polític ja que serà clarament el soci dominant, podent marcar el discurs i sense haver de donar gaire espai institucional a EUiA.

Per a EUiA és la manera d'obtenir representació parlamentària i materialitzar l'estratègia del Front d'Esquerres de la direcció del PCC. En el si d'EUiA, malgrat inicialment hi havia un ampli acord en negociar la coalició (fins i tot el PSUC Viu ho havia aprovat en la seva Conferència Nacional de política d'aliances, emmarcat dins d'un concepte més ampli de Pol Alternatiu), al final resulta molt polèmica. La concreció de l'acord de coalició amb una EUiA molt subordinada, acaba generant un rebuig important, com ho demostra el referèndum per l'acord electoral de l'any 2002, on el "sí" només obté el suport del 53% dels vots i el "no" el 45%.

Durant aquests anys, EUiA manté una posició de subordinació respecte ICV, que no es visualitza, sense mantenir un discurs propi al marge del discurs d'Iniciativa, sense plantejar crítiques en l'estratègia dels governs tripartits o les polèmiques decisions que es prenen en el si d'aquests. Amb els anys la coalició té una tendència a la igualació (noms, grandària dels logotips, posicions a les llistes,...), però no arriba a reeixir per arribar a una proporcionalitat en funció dels resultats electorals del cicle 1999-2000. Durant aquests anys, EUiA arriba a proposar en la seva V Assemblea Nacional el concepte de Coalició Política, per crear un nou vincle amb ICV a través d'una federació entre ambdues, donant espai organitzatiu a qui no sigui afiliat de cap de les dues organitzacions. ICV no ho accepta perquè considera que són dos projectes diferents, malgrat que la bona sintonia continua.

A nivell federal, Llamazares i la seva direcció sempre van comptar amb la participació del PCC i van avalar els acords amb ICV. En un escenari de davallada electoral d'IU i una Iniciativa que obtenia bons resultats, intentaren definir IU com ecosocialista i seguir el model d'ICV (Verge, T. 2009). Aquesta aposta de canvi ideològic es va debatre en la VII Assemblea Federal de 2003, tot i que no va ser majoritària (les propostes de canvi de nom a *IU-Verdes* i de definició com a organització ecosocialista no van ser aprovades). La complicitat de la direcció d'IU amb el model ecosocialista i el pes d'una ICV a l'alça es fan notar en altres gestos com l'acceptació d'IU d'*Izquierda Verde* com a nom del grup parlamentari conjunt o cedir el número dos a ICV a la llista de les

eleccions europees, malgrat ser d'una altra organització i integrar-se en un altre grup europeu.

Aquesta etapa de sintonia de les tres organitzacions s'allargarà fins a finals de 2008, quan el PCE recupera la direcció d'IU i el PCC progressivament va canviant d'estratègia a partir de 2010. El PCC liderat per Nuet va apartant els dirigents més partidaris de la coalició amb ICV com element central de la seva política (Marià Pere, Jordi Miralles, Mercè Civit, etc.) i, des de la confluència a nivell federal, s'acosta al PCE i al PSUC Viu, fet que acaba donant un perfil més marcat a la direcció d'EUiA.

Tercera fase: negociació i perfils propis de cada organització

En la IX Assemblea d'Iniciativa, celebrada el 2008, Joan Herrera assumeix el lideratge de l'organització. La línia adoptada per l'organització és continuista respecte la direcció anterior, consolidant la proposta d'esquerra verda amb una fornada de dirigents a primera línia que ja no havien militat al PSUC. ICV manté l'aposta per la coalició amb EUiA, i la seva proposta habitual de l'aliança de les forces progressistes s'anirà modelant en un discurs més autònom enfront al centreesquerra, degut a la progressiva davallada del Partit dels Socialistes de Catalunya des de les eleccions autonòmiques de 2010 i a la complicitat del PSOE amb les polítiques neoliberals en el darrer govern de Rodríguez Zapatero. Pel que fa a les relacions amb IU, es troba a l'expectativa del canvi de rumb d'aquesta en la seva IX Assemblea Federal.

IU enfronta el seu pitjor resultat de la història amb un sol diputat amb un profund debat intern i escollirà una direcció d'integració liderada per Cayo Lara, amb un PCE majoritari però no amb majoria prou àmplia després de la IX Assemblea Federal de desembre de 2008. La nova direcció defuig el PSOE com a aliat natural i recupera una estratègia i un discurs més dur enfront dels partits majoritaris. La direcció federal no és propera a ICV com ho era l'anterior, però respecta els acords de coalició entre Iniciativa i EUiA perquè des de Catalunya no es qüestiona, perquè interessa a nivell electoral i perquè les estratègies de les diferents direccions no són xocants.

A Izquierda Unida l'interessa que l'espai electoral de la coalició entre ICV i EUiA computi com a vots d'IU, ja que són molts més vots dels que obtindria Esquerra Unida i Alternativa en solitari. Per exemple, en les eleccions europees de 2009, una IU encara en davallada va reeditar l'acord amb ICV amb gairebé les mateixes condicions beneficioses per a Iniciativa per no perdre votants i que el descens no es vengués com un fracàs de la nova direcció de Cayo Lara. La crisi del sistema i la participació del centreesquerra en les retallades i les polítiques neoliberals fan que Iniciativa tingui una línia més allunyada dels socialistes i de la política clarament de govern. Això fa que no hi hagi un xoc d'estratègies entre IU i ICV.

Paral·lelament, a dins d'EUiA, el Partit dels Comunistes de Catalunya fa un canvi en la seva anàlisi. Ja en l'assemblea federal d'IU abandonen el corrent de Llamazares i exerceixen de frontissa entre aquests i el PCE en la llista anomenada "Nacional II". Amb Joan Josep Nuet com a persona forta a Madrid, milloren les relacions amb el *Partido*

Comunista de España degut a la coincidència en la gestió conjunta amb Cayo Lara. Des del XII Congrés del PCC, celebrat el gener de 2010, Nuet n'assumeix la secretaria general. Aquest canvi de direcció del PCC acabarà obrint una nova etapa dins d'EUiA (juntament amb el canvi de direcció dins del PSUC Viu en el seu XIV Congrés de 2011).

Després d'anys de gestionar la coalició i veure com EUiA és secundària i no té perfil propi i influeix poc a ICV-EUiA, la nova direcció del PCC aprofundeix en dotar a EUiA de discurs, estratègies i aliats propis al marge dels que tingui Iniciativa, sense posar en qüestió la coalició. Es creu necessari mantenir l'aliança amb ICV, però a la vegada que es manté un discurs propi i unes exigències en les negociacions internes de la coalició que no s'havien tingut abans. S'explicita que els límits d'ICV-EUiA ja no serveixen i que cal ampliar-los amb sectors de l'esquerra social i altres grups polítics a l'esquerra de la coalició (proposta "nou espai"). Aquests canvis són possibles gràcies al nou rumb del PCC, la bona sintonia amb el *Partido Comunista de España* i el procés d'unitat comunista amb el PSUC Viu, que permeten a EUiA tenir una direcció enfortida i amb una posició de força més important a l'hora de negociar amb Iniciativa.

Des d'ICV es gestiona tot aquest procés amb certes contradiccions, primerament donant suport a *Equo* i el compromís de formar grup parlamentari conjunt després de les eleccions generals de 2011, però firmant un acord de coalició a última hora amb EUiA i la *Izquierda Unida* de Cayo Lara en aquells comicis. Passades les eleccions del 20 de novembre de 2011, en què *Equo* no obté representació i IU té un augment substancial, donant la sortida d'una perspectiva de creixement electoral en el futur, ICV forma grup parlamentari conjunt amb IU, EUiA i la *Chunta Aragonesista*. En el si d'aquesta tendència creixent d'IU, Iniciativa se sent prou còmoda perquè se l'identifica amb una imatge electoral en ascens..

Aquest escenari que té cada organització amb un perfil propi i una IU creixent, és el que ha desenvolupat la coalició entre ICV i EUiA en els darrers temps, sobretot des de 2011. I serà en el que es desenvoluparà l'intent d'ampliació de l'aliança proposat per EUiA en la seva VI Assemblea Nacional i també assumit per ICV en la seva X Assemblea, encara que el resultat ideal pensat per les dues organitzacions probablement no sigui el mateix.

DISSENY DE LA COALICIÓ I ACORDS ELECTORALS

El disseny de la coalició es caracteritza per un repartiment de la representació institucional i un funcionament que dóna més pes a ICV que a EUiA en la representació i en la visualització. Fet lògic perquè ICV aporta aproximadament dos terços dels vots, prenent com a referència el cicle electoral en què es presenten en solitari. Tant mateix, el desequilibri és més profund que la comparació dels resultats a nivell de vots en el cicle 1999-2000. Aquest fet es pot veure relativament ponderat per la situació de partida de cinc parlamentaris i un congressista ecosocialistes, enfront de la no presència d'EUiA a les cambres.

En aquest apartat es fa una anàlisi de la coalició en funció dels acords firmats

entre Iniciativa i Esquerra Unida que inclouen les eleccions municipals, autonòmiques i nacionals. Deixant de banda les eleccions europees, que es regeixen per acords a nivell estatal amb *Izquierda Unida* i funcionen amb una lògica en què la coalició hi incideix molt poc, el membre rellevant a l'hora de negociar és ICV; EUiA es veu sobrepassada per les dinàmiques d'IU. El funcionament municipal el trobarem analitzat més endavant en un apartat exprés per als resultats municipals. Tanmateix, el que incloguin aquests acords generals referent a nivell municipal es troba referenciat aquí.

Anàlisi formal dels acords

En com s'estructura la coalició hi influeixen diversos factors, però un bon indicador de com funciona és analitzar els acords firmats per ambdues organitzacions. Tota coalició es concreta en un marc de negociació permanent (Arthur Lupia i Kaare Strom, 2008, *Bargaining, transaction costs and coalition governance*, segons Jové, JM. 2013). La negociació coalicional estableix les bases de cooperació i s'hi fixen el repartiment de beneficis i costos (a partir del càlcul del que s'obtindrà en vots, en les polítiques públiques i en els càrrecs) per a cada actor en funció de les seves preferències i del seu poder negociador (Jové, JM. 2013), però cada partit intentarà maximitzar la rendibilitat esperada minimitzant els seus costos coalicionals (Carol Mershon, 2002, *The costs of coalition*, segons Jové, JM. 2013).

És a l'acord de coalició on es fixen aquests aspectes (repartiment de rèdits i costos, les bases de cooperació i les regles), convertint-se en l'eina que tenen els partits per controlar-se els uns als altres al llarg del temps i garantir la rendibilitat esperada i el repartiment de costos (Jové, JM 2013). Entenem per acord de coalició els documents formals i escrits, més o menys exhaustius, firmats per diversos partits per constituir una coalició electoral.

Degut a la falta de literatura concreta sobre els acords de coalició electoral, es pot prendre com a referència la literatura sobre els acords de coalició en general, principalment referida a acords de coalició de govern. Malgrat que l'objecte no és el mateix, hi ha molts aspectes en comú i funciona amb lògiques similars. Agafant com a marc la teoria i la metodologia proposada per Josep Maria Jové (2013) per a l'anàlisi d'acords de coalició de govern, servirà per dotar-se d'una teoria dels acords aplicable als pactes de coalició electoral.

Segons Jové, els acords de coalició compleixen un objectiu simbòlic, un objectiu programàtic i un objectiu referent a les normes de la coalició. Però concretament els acords de coalició són necessaris per constituir la coalició electoral; per tant hi són en tots els casos, i serà el seu contingut el que els dotarà d'una vessant simbòlica, així com és el contingut que dona pes als altres dos objectius.

Per a Jové, les funcions d'un acord de coalició principalment estan enfocades als altres membres de la coalició, facilitant la coordinació i el seguiment d'una línia política o programàtica. Però també tenen un sentit a nivell intern, per justificar l'aliança a la militància dels partits i als propis votants; o a nivell extern, explicar-la al conjunt de la

societat. En aquesta línia, amb el document de l'acord es podrà consultar a la militància sobre la conveniència dels acords assolits.

Cal constatar que l'apartat simbòlic de les funcions i continguts dels acords de coalició electoral va acompanyat d'elements previs que fixen una línia estratègica de cada partit encaminada a l'aliança electoral. Aquest treball de debat previ dins de cada formació per a una coalició electoral és una diferència important respecte els acords de govern de coalició, que poden ser quelcom més ràpid empès per les circumstàncies postelectorals o del joc parlamentari. En aquest sentit, els acords de govern de coalició tindrà més pes l'element simbòlic, de presentació en societat i justificació d'una aliança davant dels respectius electorats, en canvi en els acords electorals té un component més tècnic i són més privats.

Jové també aporta que els acords solen ser un símbol de negociació, marquen l'agenda del projecte i actuen com a dispositiu de prevenció de conflictes. En l'àmbit dels acords electorals cal dir que també es dóna, però allò referent a l'agenda pot venir marcat per una declaració de principis o objectius, encara que té més pes la definició del programa que sol ser a part de l'acord. Pel que fa a que és un element de prevenció de conflictes, és clar quan preveu una distribució de quotes o dels possibles càrrecs, encara que és més important pel que fa als mecanismes que proposa per gestionar les desavinences quant a possibles votacions o establiment de prioritats i també per a proposar persones per ocupar responsabilitats.

Pel que fa a la metodologia aportada per Jové, s'ha de determinar els objectius de cada acord en funció dels continguts. Hi ha acords a partir d'una gran declaració de principis o d'objectius que tenen aquest component simbòlic per justificar l'acord a la militància i als votants. En d'altres acords hi ha una descripció detallada del funcionament de la coalició, seguint establir unes normes de funcionament i de coordinació per prevenir i gestionar els conflictes, orientades –per tant– a controlar els altres membres de l'aliança.

Per a Jové també caldrà analitzar la llargada dels textos, element relacionat amb si vol ser un acord exhaustiu o bé deixa marge per a la decisió. La no concreció pot ser perquè no hi ha acord en diversos temes i es deixen les decisions per més endavant, però també perquè hi ha una dinàmica de funcionament previ que marca com es fan les coses, o bé perquè està molt clar qui mana si un dels socis és molt petit.

Per últim caldrà classificar els compromisos en funció de la següent tipologia per veure com afrontaran els conflictes. Segons Jové, hi ha tres tipus de compromisos: els compromisos explícits, on es detalla com s'actuarà i quines decisions es prendran; els compromisos implícits, quan hi ha posicions enfrontades i no hi ha com afrontaran un acord possible, s'opta per deixar àmbits oberts que seran més complicats d'aplicar però dóna temps per trobar un acord; per últim trobem els compromisos procedimentals, que són àmbits en que no hi ha acord però es fixen els mecanismes per gestionar-lo i prendre les decisions.

Els continguts dels acords de coalició són diversos, Jové afirma que inclouen “

(...) desde declaraciones de principios hasta pactos exhaustivos con un listado detallado de políticas a ejecutar, pasando por justificaciones ideológicas, normas de funcionamiento interno y de toma de decisiones en el seno de la coalición o delimitación de responsabilidades, repartos de carteras y presupuestos. Los acuerdos coalicionales varían en función de los gobiernos, los momentos históricos, los países donde se producen y los objetivos por los que acaban firmando.

Tots aquests elements es donen en els acords de coalició electoral i cal afegir que varien en funció de l'objectiu que se li dóna a la coalició (circumstancial i tàctic o estratègic), la confiança entre els socis i si és nova o ja hi ha hagut un aprenentatge previ. En els acords de coalició electoral també hi trobarem aspectes més tècnics o concrets.

A partir dels continguts dels diferents acords de coalició electoral que s'han pres com a referència a nivell espanyol per a eleccions municipals, autonòmiques i generals⁴, podem concretar aquests possibles continguts d'un acord electoral:

- Nom i sigles de la coalició, logotip. Eleccions a les que concorren conjuntament, quotes de representació de cada organització a tots els efectes.
- Manifest polític, codi ètic dels candidats i dels càrrecs electes
- Comissió de coordinació (composició, funcions, mètode de decisió, portaveus de la comissió de coordinació), consells municipals.
- Campanya electoral, utilització de llengües cooficials, visualització de la pluralitat en la campanya.
- Criteri de distribució dels guanys, ordre a les llistes, cap de llista.
- Grup institucional comú, nom del grup institucional, distribució de càrrecs del grup institucional, candidat a la presidència, acord de govern, repartiment del temps per intervenir al plenari de la cambra, repartiment dels càrrecs a les comissions.
- Repartiment temporal dels diputats, repartiment dels càrrecs electes de segon grau a nivell local, previsió de repartiment dels alts càrrecs de govern, previsió sobre el senador de designació autonòmica, a qui li correspon escollir un càrrec.
- Imputació dels vots a cada organització; per a qui computen els vots en instàncies majors.
- Mètode de confecció del programa, metodologia per arbitrar desacords.
- Llibertat d'elecció de socis en el Congrés dels Diputats, possibles aliances i com es decideixen.
- Impuls de candidatura unitària en altres àmbits (Senat).
- Fer constar un desacord en el text, referències a acords anteriors,
- Apartat econòmic, apartat de representants legals de la coalició.

⁴ Veure l'estructura i tipus de continguts dels diferents acords a l'Annex III; per a l'estructura i tipus de continguts dels acords d'ICV-EUiA, veure el punt "Anàlisi formal dels acords" en aquest mateix apartat.

En funció de la classificació de Jové podem qualificar de *compromisos procedimentals*: la comissió de coordinació, la comissió electoral o de campanya i els consells municipals, l'establiment d'una metodologia pel fixar el programa i la metodologia per arbitrar desacords. Es poden classificar com implícits: la llibertat per escollir socis al Congrés dels Diputats per fer un grup parlamentari i la previsió oberta d'una política d'aliances amb altres forces. A més, tenim un seguit de punts que en funció del redactat es mouen entre el compromís implícit i el compromisos explícit; en són exemples, pel seu caràcter poc concret, la previsió de repartiment consensuat dels alts càrrecs del govern o la visualització de la pluralitat en la campanya electoral que apareixen en alguns acords de coalició entre ICV-EUiA.

Els acords de coalició entre ICV i EUiA no tenen un component simbòlic, ni programàtic, degut a que no inclouen manifestos ni mesures polítiques; tampoc fixen una agenda o unes prioritats. El seu objectiu és l'establiment de normes de funcionament, de coordinació i de gestió de conflictes, ja que la justificació de l'acord de cara als electorats respectius i a la militància es dóna en elements externs als acords, principalment el debat polític en el si de cada organització, que porta a coalicionar-se, i no pas a través de manifestos o declaracions de principis inclosos dins de l'acord. De la mateixa manera, l'elaboració del programa és posterior a la firma dels acords.

Es pot concloure que els acords de la coalició ICV-EUiA tenen una funció de control entre els dos partits. Queda descartat que aquests acords tinguin la funció de justificar la coalició davant de les bases dels partits i davant de la societat, encara que sí que serveixen per referendar la decisió i el fruit de la negociació al portar-los a consulta de les dues militàncies.

Extensió dels acords entre ICV-EUiA mesurada en nombre de paraules

Municipals 2003, autonòmiques 2003, gen. 2004	1.278
Autonòmiques 2006, municipals 2007	775
Generals 2008	409
Autonòmiques 2010, municipals 2011	934
Generals 2011	342
Autonòmiques 2012	420

Si ens fixem en l'extensió dels acords, veurem que es mouen entre les 1.278 i les 342 paraules. Trobem diferents llargades en funció del nombre de comicis electorals que inclouen i la seva tipologia, a més de veure's reduïda per la repetició de la coalició al llarg del temps. L'extensió dels acords tendeix a disminuir perquè ens els acords anteriors ja s'han fixat mecanismes de funcionament que són vàlids i no cal detallar-los. A la vegada que es basen en l'estabilització de l'aliança, fet que dóna una confiança que no existeix al principi.

L'experiència comuna és un factor que redueix l'extensió dels acords, malgrat que també porta a incloure nous continguts a partir de conflictes o temes rellevants que no s'havien previst en un primer acord de coalició (per exemple, el repartiment dels alts

càrrecs del Govern de la Generalitat). La consolidació de la coalició porta a una pèrdua de recança del soci majoritari cap al minoritari, i això permet que hi hagi cessions respecte al primer acord (per exemple, la visualització de la pluralitat de la coalició en la campanya electoral).

L'acord d'ICV-EUiA firmat l'any 2002 per a les següents eleccions municipals, autonòmiques i generals té una extensió de 1.278 paraules. Comparant-lo amb altres acords de coalició electoral d'arreu de l'Estat⁵ està en la línia d'altres primers acords extensos, com el de Compromís pel País Valencià per les eleccions autonòmiques de 2007 (1.598 paraules si li restem el manifest) o IU de Navarra i Batzarre que inclou autonòmiques i municipals de 2011 (1.785 paraules), per sobre d'altres primers acords com PSM-Esquerra Unida de Mallorca-Els Verds de 2007 o PSM-Els Verds de Mallorca-Iniciativa d'Esquerres de 2011 si els restem el manifest, i molt per sobre dels acords entre la *Chunta Aragonesista* i IU o entre *Esquerda Unida* i *Anova*.

Si prenem l'acord de 2002 en el seu conjunt, tenint en compte que no inclou manifestos, ni declaracions de principis, ni d'objectius, la seva llargada ens indica una gran concreció del repartiment de rèdits i costos i les normes que regiran la coalició. Els següents acords són més curts però no menys concrets, ja que no inclouen les tres eleccions, sinó que hi ha uns acords principals per eleccions autonòmiques i municipals, que fixen el funcionament general de la coalició, i per altra banda i ha els acords de les eleccions generals.

L'acord de 2002 té la següent distribució de continguts: 786 paraules corresponen al funcionament general, 94 concretament a les eleccions autonòmiques, 214 paraules a les eleccions municipals i 177 a les eleccions legislatives. En l'acord per les eleccions autonòmiques i municipals de 2006-07 es distribueixen en 618 paraules per aspectes generals de la coalició, 125 per a les eleccions autonòmiques i 32 per a les eleccions locals. Per la seva banda, l'acord de les autonòmiques i municipals de 2010 i 2011, 686 paraules són per aspectes generals, 193 per a les eleccions catalanes i 55 per a les municipals. I per últim es fa un acord específic per a les eleccions autonòmiques de 2012, dedicant 113 paraules exclusivament a les eleccions autonòmiques i 296 a aspectes generals (molts dels quals es refereixen només a aquestes eleccions, però en els altres acords inclouen les municipals).

⁵ Extensió, mesurada en nombre de paraules, d'altres acords de coalició, entre parèntesi l'extensió restant-li el manifest en cas d'haver-n'hi.

PSC/ Els Verds-Opció Verda 2003: 1366 (294); PSM-EN/Esquerra Unida-Els Verds 2007: 1.665 (797); PSM-EN/Els Verds Mallorca/Iniciativa d'Esquerres 2011: 1.434 (649); Esquerra Unida del País Valencià/Bloc Nacionalista Valencià/Els Verds del País Valencià/*Izquierda Republicana*/Els Verds-Esquerra Ecologista 2007: 2.850 (1598), BNV/Iniciativa del Poble Valencià/Els Verds-EE 2008: 1.839 (191); BNV/IdPV/Els Verds-EE autonòmiques 2011: 668; Coalició Compromís/EQUO generals 2011: 721 (534); ERC/Reagrupament Independentista 2011: 1011; *Izquierda Unida de Navarra / Batzarre-AI* 2011: 1.785; *Unión del Pueblo Navarro/Partido Popular* 2011: 915; *Chunta Aragonesista/Izquierda Unida Aragón* 2011: 588; *Esquerda Unida/Anova* 2012: 479. No es compten, en cas de ser-hi, els apartats dels acords en què s'identifiquen els representants de les organitzacions, els representants i administradors de la coalició, el domicili, l'apartat jurídic i l'apartat econòmic, per poder comparar-los amb els d'ICV-EUiA que no inclouen aquests apartats en el cos del document.

Veiem com l'extensió dedicada als aspectes generals es manté bastant similar, exceptuant el darrer acord on tots aquells apartats generals que parlaven de noms i funcionament de candidatures i grups institucionals es veuen reduïts perquè ja no inclouen les especificitats municipals.

Els textos per a la coalició a les eleccions generals són més curts (409 paraules el 2008 i 342 el 2011), en les eleccions de 2008 es remet als acords de les eleccions autonòmiques i municipals de 2006 pel que fa al funcionament de la coalició, i en aquesta línia en les eleccions generals de 2011 es remet als acords de funcionament de 2008. A nivell d'extensió també cal constatar que mantenen llargades similars, però amb un creixement important respecte a l'acord de 2002. Aquest creixement respecte al primer acord es deu a que hi ha aspectes generals inclosos en l'apartat general de la coalició que en els acords específics de les eleccions generals de 2008 i 2011 també s'hi recullen, a la vegada que l'any 2008 es dedica espai a parlar del grup parlamentari amb IU i el funcionament de la coalició amb aquesta força, i a l'any 2011 es fa constar un desacord.

Tipus dels continguts dels acords electorals entre ICV i EUiA

Municipals 2003, autonòmiques 2003, generals 2004	Incloure EPM, obert a altres. Nom-sigles. Consell de Govern (5+3+1 EPM +1 possibles incorporacions), comitè electoral, consells municipals, funcionament majoria simple. Nom grups institucionals comuns, logotip, mètode confecció programa, cap de llista autonòmiques: president ICV, criteri distribució guanys (50% i 50%), ordre llistes, repartiment de càrrecs electes locals de segon grau, llibertat per escollir socis al Congrés (relació preferencial amb IU) i voluntat de repetir Entesa Catalana de Progrés al Senat.
Autonòmiques 2006, municipals 2007	Incloure EPM, nom, nom dels grups institucionals comuns, logotip. Consell de Govern (5+4+1EPM), periodicitat, nombre de portaveus i repartiment d'aquests, majoria simple. Ordre llistes. Consell electoral, campanya i visualització de la pluralitat. Consells de govern locals. Mètode confecció programa. Cap de llista president ICV. Repartiment consensuat dels càrrecs en cas de participar al Govern de la Generalitat. Representació de tota la coalició a les Corts Generals (implícit a través del senador de designació autonòmica).
Generals 2008	En coalició amb IU a nivell d'Estat previ acord, diputats d'ICV-EUiA a grup compartit amb IU previ acord, amb proposta de nom de grup. Nom coalició, anagrama, mètode confecció programa, ordre llistes. Repetir participació a l'Entesa Catalana de Progrés pel Senat en els mateixos termes. Per la resta es remet a l'acord de les autonòmiques de 2006.
Autonòmiques 2010, municipals 2011	Nom, nom dels grups institucionals comuns, anagrames. Consell de Govern (5+4+1 EPM) per majoria simple, periodicitat, repartiment de portaveus, funcions. Previsió de reglament de funcionament de la coalició. Repartiment de càrrecs d'electes locals de segon grau. Comissió electoral, campanya i visualització de la pluralitat. Mètode confecció programa. Cap de llista secretari general d'ICV. Ordre llistes. Repartiment consensuat dels càrrecs en cas de participar al Govern de la Generalitat. Repartiment de càrrecs del Grup Parlamentari. Representació de tota la coalició a les Corts Generals (implícit: a través del senador de designació autonòmica).
Generals 2011	Coalició electoral tècnica, generals 2011, Catalunya. Dins de la coalició <i>Izquierda Plural</i> amb IU a nivell d'Estat, cada membre pot donar suport als seus aliats (<i>Equo</i> o IU), no implica compromisos posteriors a les eleccions, es remet als protocols de funcionament de l'acord de 2008. Fan constar el desacord sobre com gestionar la representació si no obtenen 3 diputats per Barcelona (compartir el segon diputat dos anys cada formació o repartiment d'un membre de les corts un any per EUiA).

Autonòmiques 2012	Nom, anagrama, previsió de reglament de funcionament de la coalició, acords del consell de govern per consens, comissió electoral conjunta, mètode confecció programa, ordre llistes. Es manté la mateixa persona com a senador de designació autonòmica; si no seguís li correspondria a EUiA proposar un nom al Consell.
-------------------	--

Els compromisos dels diferents acords són majoritàriament explícits i procedimentals, degut a que estableixen noms, criteris, distribucions de càrrecs, ordre a les llistes i els mecanismes de la presa de decisions i la gestió o prevenció de conflictes. Trobem també compromisos implícits que aparquen les decisions per més endavant. En l'acord del primer cicle electoral al que concorren conjuntament, a nivell de compromisos procedimentals trobem l'establiment del Consell de Govern, amb les funcions, la composició i el mètode de decisió, i els consells a nivell municipal i el comitè electoral. Elements procedimentals que es donen en els següents acords, ja sigui concretats en cada text o fent referència a acords anteriors. En el pacte de 2006 per autonòmiques i municipals es repeteixen aquests elements, afegint-hi la periodicitat de reunió del Consell de Govern i que tindrà dos portaveus, un d'ICV i un d'EUiA. El text per a les eleccions generals de 2008 en aquest sentit es remet a l'acord general de les eleccions autonòmiques de 2006, el pacte per a les eleccions generals de 2011 fa referència als elements procedimentals i protocols de funcionament del de l'any 2008. En l'acord de 2010 per a autonòmiques i municipals es mantenen els mateixos tipus de compromisos procedimentals que el 2006, i en el pacte firmat per a les autonòmiques de 2012 s'hi inclouen alguns aspectes referits al Consell de Govern, la metodologia de decisió i la comissió electoral.

Els compromisos implícits en aquests acords són pocs. En el primer acord firmat ho és el punt "La Coalició decidirà, després de les eleccions Generals, el grup parlamentari al que s'incorporaran els diputats i les diputades elegits". En l'acord de 2006, trobem els compromisos implícits de repartiment consensuat dels càrrecs en cas de participació en el Govern de la Generalitat i també el punt 12 en què consta: "Si el resultat electoral així ho garanteix, la Coalició en tota la seva pluralitat, estarà representada a les Corts Generals", fent referència de manera molt indirecta a que EUiA li correspondria el senador de designació autonòmica en cas que la coalició en tingués. L'apartat de l'acord de 2006 que preveu una campanya electoral on es visualitzi la pluralitat de la coalició en els materials de campanya i en els mitjans de comunicació, al no entrar en detall es podria catalogar entre els compromisos implícits.

En l'acord de 2010 per a eleccions autonòmiques i municipals inclou tots els elements implícits apuntats per a l'acord de 2006, i també trobem dos compromisos més que poden ser implícits al no estar concretats: una previsió d'un reglament de funcionament de la coalició després de les eleccions i el punt que fixa que "en el Grup Parlamentari EUiA i ICV continuaran compartint els càrrecs que es deriven de la representació parlamentaria, la Presidència, la Vicepresidència i la Mesa, el/la portaveu i portaveu adjunt, i d'altres càrrecs sensibles, correspondran a persones d'una i altra

formacions polítiques”, sense fixar un criteri de repartiment. L’element implícit de preveure un reglament per a la coalició el tornarem a trobar al text coalicional de 2012.

En l’acord de 2011 per a les eleccions generals trobem que s’hi fa constar un desacord, sobre com distribuir la representació de la coalició per a que EUiA tingui presència a les Corts Generals en cas de no obtenir tres diputats per la circumscripció de Barcelona, que també seria una manera d’establir un compromís implícit apartant el debat fins després de les eleccions.

Anàlisi del contingut dels acords i del disseny de la coalició

L’estructura de la coalició ha passat per tres etapes. Una primera regida per l’acord firmat l’any 2002, en què el desequilibri entre ambdues formacions en el si de la coalició és molt important. És un model asimètric, compost per Iniciativa per Catalunya Verds, que controla el consell de coalició, i EUiA, que queda integrada en una federació amb les EPM (llestes independents properes a ICV), a l’espera d’altres membres que mai s’hi incorporaran. El nom d’EUiA no apareixia a les candidatures, ni al grup parlamentari, així com l’anagrama de la coalició era el logotip d’ICV i en molt més petit el d’EUiA.

Un cop es consolida la coalició després del primer cycle electoral, tenim una segona etapa en què hi ha un reequilibri a nivell de representació electoral (sempre per sota de la correlació de vots de 1999-2000) i pel que fa a certa visualització d’EUiA (nom complet i augment de la grandària del logotip), però amb una mala representació a nivell d’alts càrrecs dins del Govern de la Generalitat. És l’època en què regeixen l’acord pel cycle d’autonòmiques 2006 i municipals 2007, l’acord per les eleccions generals de 2008 i l’acord per les eleccions autonòmiques 2010, fins el descens en les eleccions al Parlament de Catalunya de 2010.

Per últim, després de la petita crisi de desembre de 2010 sobre a quina formació correspon el senador de designació parlamentària, s’enceta una etapa de tensió negociadora en els següents comicis, les legislatives de 2011, i que continua en les autonòmiques de 2012, donant per resultat una major visualització d’EUiA (discurs autònom, cartells propis, etc.), més representació parlamentària per aquesta i un funcionament més paritari de la coalició. Tanmateix, la proporció de representació parlamentària continua per sota del nivell de vots de 1999-2000, i les campanyes electorals segueixen visualitzant-se en funció d’ICV.

Abans d’entrar a la concreció de cada acord, cal fer constar que els apartats de finances no s’inclouen en el text de l’acord de coalició. El criteri per la distribució dels ingressos entre les dues parts de la coalició entre les eleccions d’àmbit general de 2003 i les de 2010 ha sigut l’equivalent percentual que representa els diputats de cada formació dins del grup parlamentari⁶.

Així, en la primer legislatura autonòmica en que EUiA tenia un diputat de nou, li

⁶ Segons correspondència mantinguda amb Ivan Nieto, responsable de Finances d’EUiA, el 21 d’octubre de 2013.

corresponia un 11.11% dels ingressos del grup; en la segona, que hi tenia dos diputats de 12, li corresponien el 16.66%; en la tercera, EUiA augmenta fins al 20% malgrat no tenir més diputats que en l'anterior, perquè la coalició perd dos diputats corresponents a ICV. En l'acord electoral de 2012, en què EUiA sortia amb dos diputats segurs i amb moltes possibilitats de tenir-ne un tercer, planteja que no té lògica que el creixement econòmic d'EUiA vagi en funció de que ICV perdi diputats, i s'acorda tenir un percentatge fix independentment del resultat final. Aquesta distribució és el 75% per a ICV i el 25% per a EUiA, que seria aproximadament el punt mig de les previsions d'escons per a cada una que es tenien en la negociació de l'acord⁷. Aquest 25% suposa dos punts percentuals més per EUiA dels que li correspondrien pel nombre d'escons al grup parlamentari.

En l'acord econòmic de 2012 consta que a partir de llavors es facilitaran dos comptes corrents al Parlament per a que s'ingressi per separat el que correspon a cada formació, evitant incompliments que havien ocorregut amb anterioritat, tal i com s'intueix en el text de l'acord econòmic al parlar de "dèficit".

A nivell de les Corts Generals, en el temps en què EUiA ostenta el senador de designació autonòmica, li correspon la part proporcional dels ingressos del grup de l'Entesa Catalana de Progrés. En la legislatura que s'inicia el 2011, per primer cop les dues forces estan presents al Congrés (dos diputats ICV, un EUiA), repartint-se a parts proporcionals els ingressos que corresponen a la coalició ICV-EUiA dins del Grup Parlamentari de l'Esquerra Plural: dues terceres parts per a ICV i una tercera part per a EUiA.

Candidats per a EUiA als primers llocs de les llistes segons eleccions i circumscripció

Eleccions	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Parlament 2003	3 i 9	2	2	3
Parlament 2006	3 i 8	3	2	3
Parlament 2010	3 i 8	2	2	3
Parlament 2012	3, 8 i 9	2	2	3
Congrés 2004	3 i 6	2	2	2
Congrés 2008	3 i 6	2	2	2
Congrés 2011	3 i 6	2	2	2

Acord per les eleccions municipals 2003, autonòmiques 2003 i generals 2004

El juliol de 2002, ICV i Esquerra Unida i Alternativa aproven un acord de coalició que engloba tot el cicle electoral següent, exceptuant les eleccions europees. L'aliança es concreta en la coalició Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa.

ICV-EA és una coalició de model asimètric, on per un costat hi ha ICV i per l'altre Esquerra Alternativa, una federació creada expressament per coalicionar EUiA amb Iniciativa. Esquerra Alternativa neix a partir de l'acord firmat entre ICV i EUiA, encabint aquesta darrera en una federació amb les Enteses de Progrés Municipals, llistes locals

⁷ Segons entrevista amb Toni Saldo, responsable d'Institucional d'EUiA, el 18 d'octubre de 2013.

independents properes a Iniciativa. Segons l'acord, a la federació Esquerra Alternativa s'hi vol sumar altres membres, fet que mai no es donarà, deixant sense visibilitat Esquerra Unida i Alternativa dins d'una federació.

La coalició ICV-EA es dota d'un Consell de Govern de la Coalició de 10 membres: ICV en té cinc representants i cinc per la federació EA (tres per EUiA, un per les EPM i un per si s'incorporen d'altres membres a la federació). En cas de no obtenir un consens, el Consell de Govern funciona per majoria simple. Les seves funcions són: fer el seguiment dels grups institucionals de la coalició, dels consells municipals de la coalició i crear un comitè electoral (malgrat que no té un funcionament habitual per decidir qüestions polítiques fins l'acord de 2012⁸).

A nivell electoral, les llistes portaran el nom d'ICV-EA, incorporant les sigles de les EPM a les eleccions municipals. Els grups institucionals (Parlament, Congrés, Ajuntaments) sorgits de les llistes de la coalició portaran per nom el de la candidatura, exceptuant els consistoris on EUiA obtingui representació, on es substituiran les sigles d'Esquerra Alternativa per les d'EUiA: ICV-EUiA-EPM. L'anagrama de la coalició es compon pel logotip d'ICV acompanyat pel logotip d'EUiA en una mida molt més petita.

En el text de l'acord s'estableix el mètode de repartiment d'escons: "el criteri d'atribució de llocs entre ICV i EUiA a les eleccions al Parlament de Catalunya i Generals, pren com a base els resultats sumats del 1999 repartint al 50% els guanys (un diputat al Parlament i un al Congrés)". Prenent el cicle electoral autonòmiques-generals com un tot, tal i com fa l'acord, a ICV li correspondrien set diputats (cinc parlamentaris i dos congressistes) i EUiA aconseguiria un diputat al Parlament. Amb la proporció de set a un, el diputat d'EUiA representa el 12'5% de la representació, havent aportat un terç dels vots en les eleccions autonòmiques i generals anteriors.

L'acord fixa el repartiment dels primers llocs en cada elecció i circumscripció, adjudicant a EUiA el número tres per Barcelona a les eleccions autonòmiques com a única posició de sortida. El repartiment dels primers llocs és més paritari a les circumscripcions de Girona i Lleida, amb pocs votants de la coalició, on és complicat que obtinguin representació o molt difícil obtenir un segon escó, i els resultats de les eleccions generals de 2000 (ICV no es presenta en solitari a les autonòmiques de 1999) són més semblants entre les dues forces.

L'acord estableix que Joan Saura, líder d'ICV, serà el cap de llista de la coalició a les eleccions autonòmiques; també indica que el programa electoral es farà de manera participada per les bases.

Pel que fa a les eleccions al Senat, només fa constar que vetllaran per la reedició de l'Entesa Catalana de Progrés. El text no preveu obtenir escons al Senat o el seu repartiment, faltava un any i mig per les eleccions autonòmiques i dos anys per a les generals, a la vegada que feia molt de temps que ICV no tenia representació al Senat. ICV-EUiA tindria dos senadors, un de designació autonòmica i un a la llista de l'ECP per

⁸ Segons entrevista amb Toni Saldo, responsable d'Institucional d'EUiA, el 18 d'octubre de 2013.

Barcelona (l'únic representant de la coalició a les llistes de l'ECP), ambdós per ICV.

A nivell de funcionament parlamentari, malgrat no parlar-ne directament, l'acord estableix grups institucionals conjunts perquè en parla del seu funcionament (nom, regits pel Consell de Govern de la coalició, etc.). Per a les eleccions legislatives el text estableix que la coalició “decidirà, després de les eleccions generals, el grup parlamentari al que s'incorporaran els diputats elegits”, tenint una col·laboració especial amb IU. Això s'entén per la relació d'ICV amb la Federació *Los Verdes-Izquierda Verde*.

Pel que fa a l'àmbit municipal, estableix el mateix mètode de repartiment de la representació, i s'explicita que es farà el seguiment per impulsar al màxim les candidatures conjuntes.

Acord per les eleccions autonòmiques 2006 i municipals 2007

Després de consolidar la coalició passat tot un cicle electoral, es firma un nou acord per les eleccions al Parlament de Catalunya de 2006 i les municipals de 2007, deixant per més endavant l'acord per les generals de 2008. L'acord el firmen ICV i EUiA, però la coalició acabarà encabint Els Verds-Esquerra Ecologista (federat amb ICV des de 2004, fins que el 2007 trenquen relacions), tot i que no té influència en la dinàmica de coalició i a les EPM també a nivell d'autonòmiques.

En aquest acord es dona un cert reequilibri: desapareix la federació Esquerra Alternativa, EUiA passa de tres a quatre representants en el Consell de Govern (mantenint-se els cinc d'ICV i un per EPM, amb el mètode de decisió per majoria simple) i tindrà dos portaveus (un d'ICV i un d'EUiA). El nom de la coalició a les candidatures i els grups institucionals inclou a les dues organitzacions: Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa, i també les EPM en les eleccions municipals. L'anagrama de la coalició porta el mateix logotip d'ICV però ara el d'EUiA no és tant petit.

L'acord de coalició inclou que el Comitè Electoral assegurarà la visualització de les dues parts de la coalició en els debats televisius, entrevistes periodístiques, espots electorals de televisió i cartells propis en eleccions al Parlament. Malgrat aquest canvi en el funcionament, la visualització de la pluralitat és poca, en part pel poc espai que es cedeix a EUiA i el pes que tenen els mitjans de comunicació al transmetre-ho.

Es designa Joan Saura com a cap de llista a les eleccions al Parlament de Catalunya, i EUiA té un altre lloc de sortida a les llistes, malgrat reula una posició a Girona, on semblava que podia obtenir-se un segon escó.

El canvi a Girona, on EUiA passa del segon al tercer lloc a la llista, s'entén en el marc de la correlació de forces interna d'EUiA, ja que a les comarques gironines el candidat era del PSUC Viu, majoritari en aquell territori i opositor de la direcció de Jordi Miralles. L'altre factor explicatiu era que Joan Boada, de la direcció nacional, passa a encapçalar les llistes de Girona, movent els candidats territorials d'ICV.

El text de l'acord fixa que en cas de tornar a participar en el Govern de la Generalitat, el Consell de Govern faria una proposta consensuada de representació dels dos partits en els àmbits de govern on fos present la coalició. També determina, que “si

els resultats electorals així ho garanteixen, la Coalició en tota la seva pluralitat, estarà representada a les Corts Generals”, referint-se a que a EUiA li correspondria el senador per designació autonòmica en cas que a la coalició n’hi correspongués un novament.

Acord per les eleccions autonòmiques 2010 i municipals 2011

El mateix tipus d’acord es repeteix al cycle següent, signant-se-se per a les eleccions al Parlament de Catalunya de 2010 i les municipals de 2011. Es manté el format del Consell de Govern, el nombre de representants de cada organització (cinc ICV, quatre EUiA, un EPM) i el mètode de decisió (majoria simple). Segueix el mateix nom de les candidatures de la coalició i els seus grups institucionals. Es manté el punt de la pluralitat en debats, entrevistes, espots i cartells, així com que les dues parts de la coalició estaran representades a les Corts Generals si els resultats electorals ho permeten (senador de designació autonòmica per EUiA). S’especifica també que es compartiran els càrrecs de representació parlamentària: presidència, portaveu, portaveu adjunt, Mesa i altres càrrecs sensibles. En cas d’entrar al Govern, el Consell de Govern de la Coalició faria una proposta consensuada de repartiment d’alts càrrecs.

L’acord designa Joan Herrera com a cap de llista a les eleccions autonòmiques. A nivell de repartiment dels primers llocs a les llistes de les eleccions, es manté el tres i el vuit per Barcelona per a EUiA, garantint-li dos diputats. Per Girona, Lleida i Tarragona es repeteixen les condicions de 2003, recuperant EUiA el segon lloc de la llista per Girona.

Acord per les eleccions generals 2008

L’acord sobre les eleccions legislatives de 2008 es fa a part del de les autonòmiques i municipals. Aquesta vegada manté les sigles ICV-EUiA (a les generals de 2004 es presenten com ICV-EA). El text de l’acord inclou la voluntat de compartir grup amb IU, després de quatre anys d’experiència conjunta; és l’únic cop que això s’inclou en l’acord de les eleccions generals. Malgrat que s’hi fa constar que ha de ser previ acord i que es vol IU.-CV com a nom del grup parlamentari, el mateix que havia tingut al final de la legislatura anterior. ICV-EUiA dissenyarà la campanya a Catalunya i només apareixeran els seus logotips. Estableix pel funcionament de la coalició el mateix que es fixa per a les eleccions autonòmiques de 2006.

El repartiment de llocs de sortida (primer per Barcelona i potser el segon) està ocupat per ICV. EUiA ocupa el tercer lloc per Barcelona, seguint aquest repartiment a tota la llista; a Girona, Lleida i Tarragona ICV té el primer lloc i EUiA el segon, i així fins al final de la llista. També fan constar en l’acord la voluntat de reeditar l’Entesa Catalana de Progrés pel Senat, en els mateixos termes que en les eleccions de 2004: la coalició té un lloc a les llistes per Barcelona, amb grans possibilitats per sortir, que és ocupat per ICV.

Acord per les eleccions generals 2011

A l’acord de les eleccions generals de 2011 hi ha certes variacions respecte al de 2008. ICV signa un protocol de relacions amb *Equo* amb la voluntat de formar grup

parlamentari conjunt, però es firma acord electoral a última hora amb EUiA i IU per no trencar l'espai electoral de la coalició. Es signa una "coalició electoral tècnica" que no tindrà efectes després de les eleccions, donant llibertat a ICV per aliar-se amb *Equo* si aquest obté representació. Es posa en qüestió el funcionament de la coalició, agafant el compromís de buscar un nou model. Es mantenen els protocols de funcionament de la coalició de les eleccions de 2008 pel que fa a tots els aspectes de la campanya.

EUiA manté el número tres per Barcelona, que no és un lloc de sortida assegurat però que té opcions d'entrar. EUiA volia d'inici la segona posició a la llista i acaba reclamant compartir el segon congressista la meitat de la legislatura cas de no obtenir-ne tres, però finalment hi ha desacord i s'expliciten dues opcions a l'espera dels resultats electorals: en cas d'obtenir només dos congressistes, compartir el segon diputat al Congrés durant mitja legislatura (proposta d'EUiA) o bé garantir la presència d'EUiA a les Corts Generals entre un any i dos anys (proposta d'ICV).

Després que ERC no volgués reeditar l'Entesa Catalana de Progrés, ICV-EUiA es presentaran en l'Entesa pel Progrés de Catalunya amb el PSC, ocupant un lloc a les llistes per Barcelona amb un membre d'ICV.

Acord per les eleccions autonòmiques 2012

Les eleccions al Parlament de 2012 s'inclouen en l'etapa de tensió negociadora, amb una EUiA reforçada per un canvi de direcció unitària i el relleu dels anteriors candidats. L'acord de coalició es tanca a última hora després de setmanes en què no s'assolia un consens.

Mantenint-se el nom de ICV-EUiA i l'anagrama de les eleccions de 2010, en aquest acord de coalició el Consell de Govern és paritari amb el mateix nombre de representants de cada formació, funcionant per consens i, cas de no aconseguir-lo, es gestionaria la discrepància (desapareix el mètode de majoria simple).

L'acord no fa constar quin serà el cap de llista, com havia fet en la resta d'acords de coalició per a les eleccions autonòmiques. Tampoc puntualitza que es compartiran els càrrecs derivats de la representació parlamentària (malgrat que després es segueixen compartint).

La distribució dels candidats en els primers llocs es manté a Girona i Lleida, amb el segon lloc per EUiA sense opcions de sortir, i també a Tarragona, on EUiA volia el segon lloc amb opcions remotes de reeixir i, finalment, seguirà amb el tercer. A Barcelona és on varia més; en aquesta circumscripció, EUiA manté els números tres i vuit, llocs de sortida si es mantenen els resultats, i obté el número nou, el primer creixement per Barcelona i amb possibilitats reals de ser escollit segons les perspectives electorals que es maneaven.

En el punt 13 del text fixa que, si es disposa de senador de designació autonòmica, aquesta plaça serà ocupada pel mateix que l'ocupava des de les darreres eleccions al Parlament: Joan Saura d'ICV (designat incomplint l'acord de coalició per les eleccions autonòmiques de 2010, ja que s'havia acordat que correspondria a EUiA). En

cas de no continuar Saura, li correspon a EUiA fer la proposta que ha de passar pel consens del Consell de Govern.

Funcionament del Grup parlamentari al Parlament de Catalunya (2003, 2006, 2010 i 2012)

Pel que fa a la representació al Parlament de Catalunya, els acords de coalició han donat sempre per fet que es compartiria Grup parlamentari, han especificat que aquest portaria per nom el de la candidatura i que es regiria pels criteris acordats en el si del Consell de Coalició, òrgan amb majoria suficient d'ICV per controlar-lo fins a les eleccions de 2012, en què passa a funcionar per consens i amb una composició paritària.

El repartiment dels càrrecs derivats de la representació parlamentària no s'ha regit pels acords de coalició, malgrat en el text pactat a les eleccions de 2010 es feia constar, en el punt 12, que es repartirien.

Distribució de càrrecs del Grup parlamentari de la coalició

Legislatura	VII (2003-06)	VIII(2006-10)	IX (2010-12)	X (2012-)
Nom del Grup	ICV-EA	ICV-EUiA	ICV-EUiA	ICV-EUiA
Presidència	Saura (ICV)	Saura/Bosch (ICV)	Herrera (ICV)	Herrera (ICV)
Portaveu	Boada (ICV)	Boada/Bosch/Camats (ICV)	Camats (ICV)	Camats (ICV)
Port. adjunt	Miralles (EUiA)	Civit (EUiA), Camats/Pi (ICV)	Miralles (EUiA)	Mena (EUiA)
Mesa del Parlament	Font (ICV)	Miralles (EUiA)	-	Companyon (EUiA)

En les diferents legislatures, ICV ha ocupat els càrrecs més rellevants del Grup parlamentari: la presidència i el portaveu; EUiA ha ocupat el tercer: el portaveu adjunt. EUiA ocupa un terç dels càrrecs, en consonància a la massa de vots que aporta, malgrat que podria ostentar el portaveu en lloc del portaveu adjunt per reafirmar la imatge de coalició.

En la legislatura 2006-2010 i en la que s'inicia el 2012, EUiA ocupa la representació de la coalició a la Mesa del Parlament. A la legislatura 2010-12 no ho fa perquè ICV-EUiA queda fora de la Mesa. Aquesta representació compensaria el fet de tenir el tercer càrrec en importància dins del Grup parlamentari, malgrat que l'adjudicació d'aquest càrrec a EUiA l'hem d'emmarcar en la dinàmica dels governs tripartits, la representació a la Mesa ve a compensar la poca participació d'EUiA a nivell d'alts càrrecs en el Govern. Aquesta repartició fixa un precedent i es repeteix el 2012.

Funcionament del Grup parlamentari al Congrés dels Diputats (2004, 2008, 2011)

Malgrat els diputats escollits a les llistes d'ICV-EUiA al Congrés sempre han acabat compartint Grup parlamentari amb *Izquierda Unida*; els acords de coalició no han fixat en quin Grup parlamentari s'integrarien, exceptuant el text firmat per a les eleccions de 2008.

A l'acord de 2004 es pacta que "la coalició decidirà, després de les eleccions generals, el grup parlamentari al que s'incorporaran els diputats i diputades elegits (...) atesa la relació d'EUiA amb IU els diputats i diputades de la coalició establiran relacions de col·laboració especial amb el grup parlamentari d'*Izquierda Unida*". Els diputats han de formar part del mateix Grup parlamentari, tot i que en aquell cas els llocs de sortida estaven ocupats per membres d'ICV. Formarien part del grup compartit amb IU, amb tres diputats d'IU i dos d'ICV-EUiA, amb els noms d'*Izquierda Verde-IU-ICV* primer i d'*IU-ICV* després, sense les sigles d'EUiA.

ICV-EUiA al Congrés segons legislatura*

Legislatura	VIII (2004-08)	IX (2008-11)	X (2011-...)
Nom Grup parlamentari	<i>Izquierda Verde</i> IU-ICV / IU-ICV **	ERC-IU-ICV	<i>Izquierda Plural</i>
Membres	IU (3), ICV-EUiA (2)	ERC (3), IU (1), ICV-EUiA (1)	IU (7), ICV-EUiA (3), CHA (1)
Representants ICV i EUiA	ICV (2)	ICV (1)	ICV (2), EUiA (1)

*Entre parèntesi nombre de representants de cada formació)

**Canvi de nom a mitja legislatura

L'any 2008 sí que es firma que es vol compartir grup amb *Izquierda Unida*, previ acord amb aquesta. També es fa constar que el nom del grup es vol que sigui IU-ICV, quedant fora les sigles d'EUiA. Hem d'enquadrar aquest acord en la situació en què ja havien compartit grup a l'anterior legislatura i havia sigut una experiència satisfactòria. La coalició només obté un diputat, igual que IU, i han de compartir grup amb ERC per tenir més pes dins del Congrés.

En les eleccions de 2011 l'acord no preveu cap lligam després de les eleccions, i no pressuposa per tant que els diputats d'ICV i d'EUiA (que tenia probabilitats de ser escollit) formessin part d'un mateix Grup parlamentari. Tanmateix, els bons resultats d'IU i la no representació d'*Equo* fan que ICV acabi formant part del Grup parlamentari de l'Esquerra Plural, amb IU, EUiA i CHA.

Els representants de la coalició ICV-EUiA al Congrés dels Diputats actuen sota les directrius del Consell de Govern de la coalició. Malgrat que en les dues primeres legislatures només tenia representació ICV, i que el Consell de Govern d'ICV tenia majoria i funcionava per majoria simple, en cas de desacord prevalia la posició d'ICV (per exemple, la votació sobre l'actuació militar a Libia el 22 de març de 2011). Això fa que els diputats d'ICV-EUiA tinguessin, entre 2004 i 2011, una activitat i una visualització més pròpia d'ICV que no pas de la coalició.

REPARTIMENT DELS PARLAMENTARIS OBTINGUTS

En aquest apartat s'analitza el repartiment de representants entre ICV i EUiA al Parlament de Catalunya, al Congrés dels Diputats i també al Senat. En funció dels acords de coalició entre ICV i EUiA, es distribueixen els llocs de sortida de les llistes electorals, que acaben determinant el repartiment d'escons en funció dels resultats electorals. Veurem que en totes les cambres, i en el seu conjunt, el repartiment és desigual si prenem com a referència els vots obtinguts per separat en el cicle electoral 1999-2000. Aquesta desproporció era molt més important al principi de la coalició (un 28'18% de desproporció en el cicle 2003-04 respecte als vots de 1999-2000), ha anat corregint-se relativament amb el pas dels anys (un 13'65% en el cicle 2011-12).

En el cicle electoral en què participen en solitari, EUiA no obté representants; per tant, no podem prendre com a referència els diputats que obtingueren perquè no hi ha comparació possible i qualsevol escó que s'atorgui a Esquerra Unida i Alternativa seria un guany immerescut. La referència per analitzar la distribució d'escons és el número de vots assolits per cada formació en el cicle 1999-2000, on de mitja ICV té el 64'13% dels vots i EUiA un 35'87%.

Les eleccions on es donen les dinàmiques coalicionals entre ICV i EUiA com a dos conjunts que negocien són les autonòmiques i generals; deixarem de banda les eleccions municipals i europees perquè segueixen altres lògiques. S'analitza la representació per a cada formació al Parlament de Catalunya, al Congrés dels Diputats i al Senat.

Respecte al Senat, cambra d'importància menor, també s'ha d'especificar que, pel sistema d'elecció que té, ICV-EUiA es presenta en coalició amb d'altres formacions, primer a l'Entesa Catalana de Progrés (PSC; ERC i ICV-EUiA) i l'Entesa pel Progrés de Catalunya (PSC i ICV-EUiA), després. En aquesta coalició pel Senat només hi ha un lloc de sortida per a ICV-EUiA, que l'ha ocupat sempre Iniciativa. Com que ICV es va presentar l'any 2000 en l'Entesa Catalana de Progrés i EUiA es va presentar en solitari, no tenim manera de comparar els resultats de cadascuna; per tant, ens guiarem pels resultats del Congrés en aquella mateixa convocatòria.

Cicle electoral per separat (1999-2000)

Eleccions	Escons	Escons IC-V	Escons EUiA	Vots totals ICV i EUiA	% vots IC-V sobre total	% vots EUiA sobre total
Parlament'99*	5	5 (3+2)	0	117.277	66'89%	33'11%
Senador Parl.		0	0	-	-	-
Congrés	1	1	0	19.4381	61'37%	38'63%
Senat **		0	0	-	-	-
Total cicle	6	6	0		64'13%	35'87%

*Eleccions Parlament 1999: IC-V es presenta en solitari per la circumscripció de Barcelona i en coalició amb PSC-Ciutadans pel Canvi a Girona, Lleida i Tarragona; obté tres escons en solitari i dos en coalició; la comparació de vots es fa en funció dels resultats de la província de Barcelona.

**Eleccions al Senat 2000: IC-V es presenta en la coalició Entesa Catalana de Progrés amb ERC i PSC; EUiA es presenta en solitari; no es pot comparar els resultats en vots.

En les eleccions al Parlament de Catalunya de 1999 es pren com a referència la circumscripció de Barcelona, ja que IC-V no participa a les altres en solitari. IC-V obté un 66'89% dels vots de les dues formacions i EUiA el 33'11%. A les eleccions generals, Iniciativa obté un 61'37% i EUiA millora fins al 38'63% dels vots de les dues formacions. En una mitja dels dos comicis, Iniciativa té un 64'13% i Esquerra Unida i Alternativa un 35'87%, proporcions del pes electoral de cada formació que haurien de ser la referència a l'hora de repartir els escons. Si es volgués comparar únicament la circumscripció de Barcelona en les eleccions generals i autonòmiques, perquè es considerés que no es pot comparar Barcelona a les autonòmiques amb tot Catalunya a les generals, no variaria gaire. A les eleccions al Congrés de l'any 2000 seria: IC-V 61'81% i EUiA 38'19%, menys de mig punt a favor d'ICV; i en la mitja del conjunt del cicle: IC-V 64'35% i EUiA 35'65%, amb dues dècimes a favor d'Iniciativa.

En el primer cicle electoral l'acord de coalició preveia guanyar un diputat al Parlament de Catalunya i un al Congrés, a repartir al 50% entre les dues formacions, fet que es podria argumentar perquè cada formació manté la seva representació i els guanys de recompondre l'espai electoral es parteixen entre dos. EUiA, sense representant d'entrada, guanya la meitat de la representació i Iniciativa guanya l'altra meitat, tot i partir amb sis representants (cinc al Parlament i un al Congrés). Tanmateix, aquest raonament obviaria que EUiA aporta el 35'87% dels vots i dos actius importants: la recomposició de l'espai electoral que ha perdut molts vots en el seu conjunt i el suport d'*Izquierda Unida*. Amb aquesta previsió haurien obtingut set diputats (cinc al Parlament i dos al Congrés) i EUiA tindria un representant al Parlament, quedant així un 87'50% de la representació per ICV aportant un 64'13% dels vots inicials, restant per EUiA un 12'50% de la representació.

Comparació del repartiment d'escons en les candidatures conjuntes

Eleccions	Escons (ICV, EUiA)	% escons ICV (variació aportació en vots 1999-00)	% escons EUiA (variació aportació en vots 1999-00)
Parlament 03	9 (8 , 1)	88'99 (+22)	11'11 (-22)
Senador autonòmic	1 (1 , 0)	100	0
Congrés 04	2 (2 , 0)	100 (+38,63)	0 (-38'63)
Senat 04	1 (1 , 0)	100	0
Total Corts	4 (4 , 0)	100 (+38,63)	0 (-38'63)
Total cicle 03-04	13 (12 , 1)	92'31 (+28'18)	7'69 (-28'18)
Parlament 06	12 (10 , 2)	83'33 (+16'44)	16'67 (-16'44)
Senador autonòmic	1 (0 , 1)	0	100
Congrés 08	1 (1 , 0)	1 (+38'63)	0 (-38'63)
Senat 08	1 (1 , 0)	100	0
Total Corts	3 (2 , 1)	66'67 (+5'30)	33'33 (-5'30)
Total cicle 06-08	15 (12 , 3)	80 (+15'87)	20 (-15'87)
Parlament 10	10 (8 , 2)	80 (+13'11)	20 (-13'11)

Senador autonòmic	1 (1, 0)	100	0
Congrés 11	3 (2, 1)	66'67 (+5'30)	3'33 (-5'30)
Senat 11	1 (1, 0)	100	0
Total Corts	5 (4, 1)	80 (+18'63)	20 (-18'63)
Total cycle 10-11	15 (12, 3)	80 (+15'87)	20 (-15'87)
Parlament 12	13 (10, 3)	76'92 (+10'03)	23'08 (-10'03)
Senador autonòmic	1 (1, 0)	100	0
Total cycle 11-12*	18 (14, 4)	77'78 (+13'65)	22'22 (-13'65)

Els senadors de designació autonòmica i els senadors obtinguts en coalició no es comparen amb l'aportació en vots, sí en el còmput general de Total cycle.

Total Corts es compara amb en l'aportació en vots a les eleccions al Congrés de l'any 2000.

*Per comparar el conjunt del cycle electoral es prenen les dades de les eleccions generals de 2011.

Per contra, els resultats al Parlament van ser millors que els previstos a l'acord: es mantingueren els diputats de Girona i Tarragona, i es guanyaren quatre diputats per Barcelona en lloc d'un (tres per ICV i un per EUiA), i així el repartiment total del cycle hagués sigut de 10 representants per ICV, un 90'90%, i un per EUiA, que seria un 9'10% dels diputats obtinguts. Tot i això, la coalició va obtenir més representació: dos senadors, un per l'Entesa Catalana de Progrés, i l'altre per designació autonòmica (cap dels dos aspectes estaven previstos a l'acord de coalició). Ambdós varen ser per Iniciativa, que arribà, amb 12 dels 13 representants, a tenir un pes del 92'31% dels escons obtinguts, restant per EUiA un 7'69% dels escons obtinguts. El repartiment dels guanys (quatre diputats al Parlament, un al Congrés i dos al Senat) no va ser d'un 50% per a cada formació, sinó que va ser un 85'71% per a Iniciativa i un 14'29% per a EUiA.

Si comparem els parlamentaris obtinguts per cada formació en el cycle 2003-04 amb els vots obtinguts en solitari per cadascuna d'elles en l'anterior cycle electoral, veiem que la desproporció en favor d'ICV es concreta en què EUiA obté una representació 22 punts percentuals menors al Parlament, un 38'63% menys al Congrés i al conjunt de les Corts, restant de mitja un 28'18% per sota del que li correspondria si es seguís l'aportació en vots.

Partint d'aquest desequilibri extrem del primer cycle electoral de la coalició d'ICV i EUiA, veurem com la desproporció en el seu conjunt es redueix fins al 15'87% als següents cycles electorals i fins al 13'65% al cycle 2011-12. Això és degut perquè es va reduint al Parlament a partir del segon cycle, quan EUiA obté un segon parlamentari, fins arribar a un desequilibri d'un 13'11% el 2010 per la pèrdua d'escons que corresponien a ICV, o el 10'03% a l'any 2012 per l'augment d'un tercer parlamentari per EUiA. La comparació general per cycles millora en funció del Parlament, però també perquè entre 2006 i 2010 EUiA obté el senador per designació autonòmica i el 2008 ICV perd un congressista. Més endavant, al novembre de 2011, EUiA obtindria un congressista, figura amb molt més pes polític que un senador. A finals de 2010 repunta la desigualtat a les Corts, degut a que ICV s'adjudica el senador de designació autonòmica que corresponia

a EUiA després de les eleccions al Parlament, degut a que consideren que ha perdut representació i EUiA no (havien perdut dos parlamentaris, un 16'66% de la seva representació; en canvi, perdre el senador per EUiA representa perdre un 33'33% dels seus diputats).

En el Senat, entre 2006 i 2010 hi ha un repartiment a parts iguals dins de la coalició: un senador per cadascú. EUiA està sobrerrepresentada dins del Senat, la cambra menor, però no en el conjunt de les Corts. Entre les eleccions al Parlament de 2006 que designen el senador autonòmic i les eleccions a Corts de 2008 que designen els senadors i congressistes per sufragi universal, ICV tenia dos congressistes i un senador i EUiA un senador, quedant un repartiment de 75% a 25%, 13 punts de desequilibri en comparació als vots de les eleccions al Congrés de l'any 2000. Aquesta desproporció queda arreglada entre 2008 i 2010, quan EUiA encara manté el seu senador i ICV perd un congressista; EUiA tindrà aquí el 33'33% de la representació a les Corts.

Tanmateix, el pes polític d'un senador no és el mateix que el d'un diputat; per tant, podríem considerar que l'equilibri a nivell de Corts entre 2008 i 2010 és fràgil. En les eleccions generals de 2011 es manté el senador per ICV i s'assoleixen tres representants al Congrés (un d'ells per EUiA); si tenim en compte que el senador autonòmic continua sent per ICV, el desequilibri de quatre representants a Corts per ICV i un per EUiA torna a augmentar fins a un 80 a 20%, 18 punts de diferència. Tot i això, amb dos diputats per ICV i un per EUiA, es dona un equilibri dins del Congrés, on és més rellevant.

La situació després de les eleccions de 2012, dins de la fase en què EUiA té una nova direcció i més perfil propi, i IU és dirigida per Cayo Lara i està en alça, la desproporció de la coalició en el repartiment de càrrecs ha disminuït per EUiA amb tres diputats al Parlament i un l'escó al Congrés obtingut el 2011 (inici de la mateixa fase). Tanmateix, hi ha una desproporció del 13'65%, que amb el nombre de representants actuals a totes les cambres (18 diputats: 14 d'Iniciativa i quatre d'EUiA), comparant-lo amb els vots aportats. S'arreglaria passant a un repartiment de 12 a 6 (66'66% per Iniciativa i un 33'33% per Esquerra Unida i Alternativa), per exemple amb un quart parlamentari per EUiA (quatre de 13, un 30,77% dins del Parlament) i també un dels dos senadors (dos de cinc a les Corts, 40% dins d'aquestes).

REPARTIMENT D'ALTS CÀRRECS EN ELS GOVERNS DE LA GENERALITAT

ICV i EUiA participaren dels tres governs progressistes que hi hagueren a la Generalitat de Catalunya entre els anys 2003 i 2010. En el primer executiu de Pasqual Maragall (coalició de govern PSC; ERC, ICV-EUiA, anys 2003-2006), ICV-EUiA assumeix la Conselleria de Relacions Institucionals i Participació, i la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge; en el segon Govern Maragall (coalició de govern PSC, ICV-EUiA) entre els mesos de maig i novembre de 2006, després que Pasqual Maragall expulsés a ERC de l'executiu per demanar el vot negatiu envers l'Estatut, ICV-EUiA no assumeix cap nova conselleria i manté l'organigrama previ al conflicte. En el govern de José Montilla (coalició

de govern PSC, ERC, ICV-EUiA, anys 2006-2010), ICV-EUiA assumeix la Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, i la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge.

Per a l'estudi del repartiment d'alts càrrecs dins d'aquestes conselleries, ens pot ser útil la idea que proposa la Llei de Gamson. La hipòtesi que planteja Gamson indica que *“todo participante esperará que los otros demanden de una coalición una proporción de pago total proporcional a la cantidad de recursos con que cada uno contribuye a la coalición”* (William A. Gamson, 1961, *A theory of coalition formation* i *An experimental test of a theory of coalition formation*, segons Falcó-Gimeno, A. 2013) . La concreció pràctica d'això és comparar la proporció de carteres que obté un participant d'un govern de coalició amb el percentatge de diputats que aporta a la majoria de parlamentària que dona suport al govern (Browne i Franklin, segons Falcó-Gimeno, A. 2013).

En el cas que ens ocupa, en què només ICV té carteres del Govern, s'amplia l'anàlisi a alts càrrecs de les conselleries gestionades per la coalició per mesurar el rèdit obtingut per EUiA i per ICV de la participació en els governs 'tripartits'. Aquest alts càrrecs ocupats per la coalició els mesurarem amb la quantitat de recursos aportats per cada les dues formacions polítiques al Govern. Ens remetrem als diputats que ostenta cada formació dins del Grup parlamentari ICV-EUiA, i al percentatge de vots a la coalició que correspon a cada una d'elles en funció dels resultats de les eleccions al Parlament de Catalunya de 1999.

Per analitzar el repartiment d'alts càrrecs entre ambdues formacions tindrem en compte les secretaries i direccions generals o figures assimilables entre membres de la coalició, comparant-ho amb el nombre de diputats que aporten cada una al Grup parlamentari i el nombre de vots aportats en funció dels resultats a les eleccions autonòmiques en què van concórrer per separat. En l'anàlisi es deixa de banda els càrrecs de confiança o eventuais, i aquells llocs catalogats com a alt càrrec però que s'hi mantenen figures de caràcter tècnic que no estan vinculades políticament amb la coalició ICV-EUiA⁹.

⁹ Es consideren alts càrrecs assimilables a direccions generals els següents llocs ocupats per membres de la coalició: director del Servei Meteorològic de Catalunya, director de l'Agència Catalana de l'Aigua, director i gerent de l'Agència de Residus de Catalunya, conseller delegat d'ADIGSA (Conselleria de Medi Ambient i Habitatge, 2003), director de l'INCASOL, director del Servei Català de Trànsit, director de l'Oficina de Promoció de la Pau i de Drets Humans (Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, 2006).

Repartiment alts càrrecs en els Govern Maragall

Govern Maragall (I i II)	Secretaries generals	CV	EUiA
Medi Ambient i Habitatge	2		0
Relacions Institucionals	1		0
Total secretaries generals	3		0
	Direccions generals	CV	EUiA
Medi Ambient i Habitatge	8		2
Relacions Institucionals	2		0
Total direccions generals	10		2
Total alts càrrecs	13	1	2

Durant la legislatura 2003-2006 la coalició gestiona la conselleria de Relacions Institucionals i Participació, i la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge, ambdues encapçalades per consellers d'Iniciativa per Catalunya Verds. Deixant de banda que els consellers, les figures de més rellevància, són membres d'ICV, en consonància amb la distribució de forces de la coalició, a nivell d'alts càrrecs es dona un repartiment desequilibrat entre les dues formacions. La secretaria general i les dues direccions generals de la conselleria de Relacions Institucionals i Participació són ocupades per ICV, d'igual manera que les dues secretaries generals i sis de les vuit direccions (quatre direccions generals i quatre figures assimilables) de la conselleria de Medi Ambient i Habitatge. EUiA assumeix dues direccions generals en la conselleria de Medi Ambient i Habitatge (Servei Meteorològic de Catalunya i Medi Natural).

Repartiment alts càrrecs en el Govern Montilla

Govern Montilla	Secretaries generals	CV	EUiA
Medi Ambient i Habitatge	2		0
Interior i Relacions Institucionals	2		0
Total secretaries generals	4		0
	Direccions generals	CV	EUiA
Medi Ambient i Habitatge	10		1
Interior i Relacions Institucionals	5		0
Total direccions generals	15	3	1
Total alts càrrecs	19	8	1

En el Govern Montilla, ICV-EUiA gestiona la Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i la conselleria de Medi Ambient i Habitatge, ocupant ICV les dues figures de conseller. En aquest cas, Iniciativa ostentarà les dues secretaries generals i les cinc direccions (tres direccions generals i dues figures equivalents) de la Conselleria d'Interior, així com les dues secretaries de la Conselleria de Medi Ambient i nou de les deu direccions (cinc direccions generals i cinc assimilables), restant per EUiA una direcció general (Servei Meteorològic de Catalunya).

Veiem com ICV ocupa totes les figures de conseller i secretari, i EUiA tan sols

participa en el nivell de direcció general. Centrant l'anàlisi en el nivell de secretari o director general, durant els anys dels governs Maragall els 11 alts càrrecs d'ICV representen el 84.62% del conjunt; en canvi, els 2 d'EUiA un 15.38%. La representació d'EUiA està per sobre de l'11.11% que representa el seu diputat en el si del Grup parlamentari ICV-EUiA, però molt per sota del 33.11% de vots aportats en base als resultats de les eleccions autonòmiques de 1999. En el Govern Montilla es manté la no representació d'EUiA a nivell de conseller o secretari, i retrocedeix en el nivell de direcció general. Les 18 secretaries o direccions generals que ocupa Iniciativa suposen un 94.74%, i la direcció general ocupada per EUiA representa un 5'26%. La participació d'EUiA a nivell d'alts càrrecs està molt per sota del 16.66% que suposen els seus dos diputats en el grup ICV-EUiA, i del 33.11% de vots aportats.

ÀMBIT MUNICIPAL

Tot i que formalment la coalició a les eleccions municipals l'integren tres formacions, aquest fet no modifica la dinàmica de funcionament entre ICV i Esquerra Unida i Alternativa, perquè allà on hi ha EPM no existeixen cap de les dues organitzacions o no son prou potents com per aglutinar una candidatura al voltant de les seves sigles; per tant, no es dona la dinàmica de coalició a nivell local¹⁰.

La representació municipal de l'espai que ocupa ICV-EUiA és complicada d'analitzar amb l'òptica del funcionament intern de la coalició, més enllà de si les candidatures són conjuntes o separades. L'espai electoral és reduït, i és complicat que ambdues parts quedin ben representades als ajuntaments. Tanmateix és un bon termòmetre per veure com es paeix la pròpia idea de coalició amb ICV entre les bases del soci minoritari, EUiA. També caldrà destacar com l'experiència municipal pel que fa a la relació amb les altres forces d'esquerres es traslladarà als governs tripartits.

Els resultats a les eleccions municipals depèn del suport social que rebí la coalició a nivell general, però també influeix si hi ha candidatures conjuntes o separades. Hi tenen incidència d'altres factors com són el nombre de militants, l'activitat local d'aquests, la disponibilitat per a poder presentar candidatures i la pròpia lògica de les eleccions municipals en funció del nombre d'habitants de la població i dels membres de les candidatures.

A les eleccions municipals de 1999 les candidatures en solitari d'EUiA només obtenen un 1.98% dels vots que es tradueixen en 35 regidors en 25 poblacions; en canvi, ICV obté un 7'88% dels vots i 291 actes de regidor. Sumades suposen un 9.86% dels vots, i els 326 regidors repartits de la següent manera: un 89.26% dels regidors i un

¹⁰ Entesa de Progrés Municipal és el nom sota les sigles del qual s'integren llistes independents properes a ICV. Aquest element es va crear el 1999 i ja va concórrer a les eleccions d'aquell any conjuntament amb Iniciativa. EPM passa de 33 candidatures i un centenar de regidors el 1999 a més de cent candidatures i uns 150 regidors el 2011. Metodològicament, prendrem a ICV i EPM com un tot, entenent que les EPM no són un partit a part; malgrat que fan trobades pròpies i es doten de representants, la seva relació és amb ICV, amb qui tenen contacte, i aglutinen les llistes independents properes a aquesta, incloent també a militants d'ICV i a militants d'EUiA en les llistes d'EPM.

79.92% dels vots per ICV i, en canvi, EUiA té el 10.74% dels regidors i el 20.08% dels vots. En el conjunt de l'espai, els 326 regidors suposen una pèrdua de 55 actes respecte al resultat de la coalició IC-EV a les eleccions de 1995¹¹, malgrat ser millor que els resultats que obté aquest espai el 1983, el 1987 i el 1991¹². Això ens indica que la presentació de candidatures conjuntes és un factor influent però no determinant.

Eleccions municipals 1999: resultats d'ICV i EUiA per separat

Resultats EUiA	Total Espai	% ICV sobre total	% EUiA sobre total
35 regidors	326 regidors (-55)	89'26% regidors	10'74% regidors
1'98% vots	9'86% vots (-2.08)	79'92% vots	20'08% vots

* Entre parèntesi comparat amb els regidors i vots de la coalició IC-EV el 1995

Per analitzar el funcionament de la coalició a nivell municipal, caldrà tenir clares les dades de 1999 per poder fer la comparativa per als següents comicis. S'ha de tenir en compte que dels 25 municipis on EUiA obté representació sense ICV l'any 1999, cinc d'ells on tenen un regidor a cada un no es presentaran en coalició amb els ecosocialistes l'any 2003¹³. En canvi, dels 291 obtinguts per Iniciativa, quatre correspondrien a EUiA perquè són de llistes àmplies o conjuntes¹⁴.

Per a poder fer una anàlisi detallat de l'evolució dels regidors que obtenen ICV i EUiA a partir del pacte de coalició a nivell municipal, prendrem els resultats de 1999 i li aplicarem una ponderació¹⁵. En cas de no fer-ho, es distorsionaria els guanys en regidors

¹¹ La coalició IC-Els Verds la composaven Iniciativa per Catalunya, Partit dels Comunistes de Catalunya i Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya.

¹² 1983: 324 regidors en llistes separades PSUC (264) i PCC (60), després de la gran ruptura però amb molt pes polític d'ambdós partits; 1987: llistes unitàries d'IC (PSUC-PCC-ENE) 298 regidors; 1991: 301 regidors en llistes separades, IC (276 regidors) i PCC (25 regidors).

¹³ Les agrupacions locals d'EUiA d'Abrera, Gavà, Olesa i Salt es presenten com Esquerra Unida-*Izquierda Unida*; l'agrupació de La Llagosta ho fa com Esquerra Unitària.

¹⁴ En els 291 regidors d'IC-V de 1999, també s'hi compten 4 regidors d'EUiA: dos a la llista d'Entesa per Sabadell, coalició entre diferents partits que formalment computa com EPM, i dos de la llista conjunta entre ICV i EUiA a Montcada i Reixac, que també computa com ICV-EPM.

¹⁵ Als 35 regidors obtinguts per EUiA els hi restarem els 5 que són dels cinc municipis que no es presentaran amb ICV l'any 2003. Als 291 regidors d'IC-V els hi restem els 4 que obté EUiA en llistes conjuntes (Sabadell i Montcada i Reixac), que passaran a sumar-se a Esquerra Unida. Regidors: ICV=291-4=287; EUiA=35-5+4=34; total regidors ponderat: 321.

Pel que fa al percentatge de vots, a EUiA li restem els vots obtinguts en els cinc municipis que aniran en solitari el 2003 i li sumarem la part proporcional dels vots obtinguts en llistes conjuntes (part que serà restada del percentatge obtingut per ICV). El repartiment del nombre de vots de les llistes conjuntes seran tractades de la següent manera: correspondran a EUiA el mateix percentatge de vots que el percentatge de regidors que obté; la resta de vots correspondran a ICV. Vots ponderats: ICV= 223.814 vots, 7.67%; EUiA=61.164 vots, 2.09%; total % vots ponderat: 9.76%

Vots en municipis on EUiA treu representació el 1999 i es presenta en solitari el 2003: 228 (Abrera)+924 (Gavà)+409 (La Llagosta)+569 (Olesa de Montserrat)+605 (Salt)= 2.735

Montcada i Reixac.: EUiA = al 40% dels regidors (2/5) correspon el 40% dels vots = 2.368 vots x 0.4=947

Sabadell: EUiA = al 20% dels regidors (2/10) correspon el 20% dels vots = 26270 vots x 0.2= 5.254

Vots EUiA ponderats = Total cinc municipis + 20% Sabadell + 40% de Montcada i Reixac= 57698 -2.735 +5.254 +947 = 61.164 vots.

%vots EUiA ponderat = 2.09%

Vots IC-V ponderats: total - 20% Sabadell - 40% Montcada i Reixac = 230.015 - 5254 -947= 223.814 vots

per a cada formació l'any 2003, i no podríem explicar de manera adequada el creixement en regidors per part d'EUiA dins de la coalició als comicis de 2007 i 2011 quan els conflictes locals es resolen. Segons aquesta ponderació, ICV obtindria 287 regidors i un 7.67% dels vots i EUiA 34 regidors i un 2.09% dels vots, que sumant les dues forces representen 321 actes de regidor i un 9.76% dels vots. El repartiment entre les dues formacions seria un 89.41% dels regidors per ICV i un 10.59% per EUiA, i pel que es refereix a l'aportació en vots ICV suposaria un 78.59% dels vots totals i EUiA un 21.41%.

Des de les eleccions municipals de 2003, ICV i EUiA concorren conjuntament. Les coalicions municipals es basen en l'acord firmat entre ambdues forces l'any 2002 per a tot el cicle electoral. Igual que en les eleccions generals i autonòmiques, es guien en funció dels anteriors resultats electorals a nivell de vots i repartint els guanys al 50%, fet molt complicat ja que augmentar en més d'un regidor en un municipi és poc probable. A nivell general, prenent com a referència els vots obtinguts el 1999 (79.92% real i 78.59 ponderat per ICV i 20.08% real i 21.41% ponderat per EUiA), els resultats haurien d'aproximar-se a una proporció de 80% dels regidors per ICV-EPM i el 20% per a EUiA. En canvi, aproximadament ens movem en proporcions de 89% a 11% en els comicis de 2003 i 2007, en la línia del repartiment de regidors de 1999 (89.26% real i 89.41 ponderat per ICV i 10.74 real i 10.59% ponderat per EUiA). L'any 2011 s'equilibren els resultats amb un 82% dels regidors per ICV i un 18% per EUiA, més proper a l'aportació en vots de cada formació.

Evolució repartiment regidors a les candidatures de la coalició ICV-EUiA-EPM

Eleccions	Regidors ICV-EUiA	Regidors ICV*	Regidors EUiA*	% regidors sobre el total (diferència % aportació en vots*)
1999 ponderat	321	287 (76'7% vots)	34 (2'09% vots)	ICV: 89'41%; EUiA:10'59%
2003	397 (+76, +23'67%)	352(+65, +22'65%)	45(+11, +32'35%)	ICV: 88'66% (+8.75); EUiA:11'33% (-8.75)
2007	457 (+60, +15'11%)	406 (+54, +15'34%)	51 (+6, +13'33%)	ICV: 88'84% (+8.93); EUiA: 11'16% (-8.93)
2011	400 (-57, 12'47%)	328 (-78, -19'21%)	72 (+21, +41'17%)	ICV: 82'00% (+2.09); EUiA: 18'00% (-2.09)

Entre parèntesi, diferència en les eleccions anteriors en nombre i en percentatge de regidors.

*Pren com a referència els percentatges de vot obtingut per cada formació a les eleccions municipals de 1999 (no s'utilitza el ponderat de 1999 perquè a cada cicle es van resolent alguns conflictes locals i s'incorporen a la coalició).

1999 ponderat: resultats de les candidatures d'ICV i de les candidatures d'EUiA de 1999 ponderats en funció dels criteris exposats anteriorment.

Les eleccions municipals de 2003 atorguen a la coalició ICV-EUiA 397 regidors, 352 dels quals per Iniciativa (88.66%) i 45 per Esquerra Unida i Alternativa (11.33%). Aquest repartiment de regidors suposa un diferencial en favor d'Iniciativa de 8.75 punts percentuals respecte a l'aportació en vots i es manté en la línia de les proporcions de

regidors per a cada formació que donaren les eleccions de 1999.

Hi ha un augment en 76 regidors respecte als resultats ponderats de l'any 1999, que suposa un creixement conjunt d'un 23.67% en termes relatius. Dels 76 regidors que guanya la coalició, 65 són per ICV i 11 per EUiA. Per a Iniciativa, les 65 actes de regidor guanyades equival a un augment del 22.65%, en la línia del guany general de la coalició degut a que la majoria del creixement li correspon a ella. En canvi, per a Esquerra Unida el guany en 11 regidors li representa augmentar gairebé en una tercera part la seva representació als consistoris. L'augment d'EUiA es troba uns 10 punts percentuals per sobre del d'Iniciativa, explicable per la baixa representació de partida que tenia Esquerra Unida.

El repartiment dels guanys hauria d'aproximar-se a un 50% per a cada formació, segons fa constar l'acord de coalició; tanmateix, un 85.53% dels guanys corresponen a ICV i un 14.47% a EUiA. Val a dir que només hi ha tres poblacions on obtinguin representació les dues formacions en una llista conjunta, i ICV tingui més guanys que EUiA (Barcelona, Cerdanyola i Pallejà).

Hi ha dos factors explicatius pel diferent repartiment de guanys. Per un costat, hi ha moltes llistes que obtindran representació, però EUiA no hi participa perquè té menys extensió territorial. I una altra explicació basada en el funcionament intern de la coalició, molt condicionat per un factor institucional. La representació ve condicionada pel fet que els primers llocs de les llistes són ocupats per ICV en funció dels resultats de 1999; per tant, té més opcions d'assegurar la representació. En la majoria de municipis es reparteixen poques actes de regidors, i es fa molt difícil assegurar la representació de la pluralitat interna de cada una.

A les eleccions locals de l'any 2007, la coalició creix fins als 457 regidors: a Iniciativa li corresponen 406 regidors (88.84%) i a Esquerra Unida 51 (11.16%). La proporció de regidors per a cada formació es semblant a la dels resultats de 2003 i 1999, mantenint-se un diferencial en favor d'ICV de 8.93 punts percentuals respecte a l'aportació en vots de 1999.

Els 457 regidors suposen un guany de 60 actes de regidor respecte als comicis de 2003, és a dir, un creixement del 15.11%, menor que en els anteriors comicis. El creixement d'Iniciativa també es redueix i segueix el de la línia general, un 15.34%; en canvi, el d'EUiA es redueix més de la meitat fins a un 13.33%.

En aquesta ocasió, l'augment en 60 regidors es reparteix en les següents proporcions: un 90% dels guanys és per Iniciativa i un 10% per a EUiA, decantant-se cap a ICV uns cinc punts percentuals respecte al repartiment de guanys de l'any 2003.

En les eleccions municipals de 2011, el conjunt de la coalició pateix un retrocés del 12.47% baixant fins als 400 regidors. La distribució de regidors s'equilibra respecte els altres comicis, corresponent a ICV 328 actes (82%) i a EUiA 72 (18%), donant unes proporcions molt semblants a l'aportació en vots a l'any 1999 (amb un diferencial de 2.09 punts percentuals en favor d'Iniciativa). Les dades que comporten aquest reequilibri són la pèrdua de 78 regidors per part d'Iniciativa i el guany de 21 per part d'EUiA, que

suposen un retrocés del 19.21% i un augment del 41.17% respectivament.

Anàlisi del creixement municipal d'EUiA dins de la coalició

L'augment continuat de la representació municipal d'EUiA en les llistes de la coalició, fins i tot en uns comicis on es retrocedeix com el 2011, a priori sembla indicar que ICV cedeix espai institucional que li és propi. Aquesta interpretació podria sustentarse en el fet que es dona l'etapa més llarga sense trencaments d'aquest espai i això consolida les relacions entre ambdues formacions, fet que portaria a una major confiança mútua que ajuda a consolidar la coalició a tots els nivells polítics i a equilibrar la situació de partida tant desigual en el repartiment de regidors. Encara que si entrem en el detall de l'evolució de la representació municipal d'EUiA, no ens confirma el judici previ.

Nous regidors d'EUiA en les llistes ICV-EUiA¹⁶

Tipologia de guanys	2003	2007	2011
Antiga EU-IU o Esquerra unitària	-	3	9
Creixement	1	3	8
Entrada per creixement	7	-	1
Llista nova	5	4	-
Llista entrant	5	1	5
Guanya EUiA i no creix	1	4	6
Total	19	15	29

Segons el tipus de creixement (consultar quadre precedent), podem preguntar-nos si hi ha un creixement injustificat d'EUiA, però cal recordar que els guanys inclosos en cada categoria no es traslladen directament en creixement, sinó que EUiA perd regidories en les tres eleccions municipals que estem analitzant (8, 9 i 8 regidors, respectivament). Les candidatures de la coalició on anteriorment hi havia hagut una llista d'EU-IU o

¹⁶ Tipologia de guanys: número de regidors que obté EUiA allà on no tenia representació o increment allà on ja en tenia.

Antiga EU-IU o Esquerra unitària: regidors obtinguts per EUiA en llistes d'ICV-EUiA-EPM en aquells municipis on els anteriors comicis l'agrupació local d'EUiA s'havia presentat sota les sigles d'EU-IU o Esquerra Unitària (Piera 2011 s'inclou a la categoria 'Llista entrant').

Creixement: increment de regidors obtinguts per EUiA en llistes de la coalició que creixen en representants respecte l'anterior mandat (pel que fa a la seva llista o la dels integrants de la coalició ICV, EUiA, EU-IU, Esquerra unitària o EPM)

Entrada per creixement: regidors obtinguts per EUiA allà on no hi tenia representació i la llista de la coalició ha augmentat en representants respecte les anteriors eleccions (ja sigui la seva llista o la d'ICV o EPM).

Llista nova: regidors obtinguts per EUiA en llocs on no hi havia llista de la coalició o dels integrants (ICV, EUiA, EU-IU, Esquerra unitària o EPM) en els anteriors comicis (inclou St. Climent de Ll. 2003, antiga llista independent propera a EUiA que passa a computar-se com a coalició).

Llista entrant: regidors d'EUiA obtinguts en llistes de la coalició que ja existien (la mateixa o d'ICV, EUiA, EU-IU, Esquerra unitària o EPM), però que no tenien representació en l'anterior mandat.

Guanya EUiA i no creix: increment de regidors d'EUiA obtinguts en llistes de la coalició que no han experimentat creixement.

d'Esquerra Unitària, suposen una aportació de regidors o de vots per part d'EUiA a la coalició. Si aporten vots a la coalició té lògica que acabin obtenint nova representació al consistori (Prat de Llobregat 2007, amb una Iniciativa amb àmplia representació que pot cedir un regidor), i si aporten representants els mantenen (La Llagosta i Gavà 2007) i compten com a nous regidors perquè estaven fora de la coalició.

La categoria 'Creixement' ens indica guanys d'EUiA en llocs on ja tenia representació, i el creixement de la representació de la llista ha repercutit en més regidors per EUiA. 'Entrada per creixement' es una categoria que té especial interès en els comicis de 2003, on les llistes unitàries aporten representació a EUiA sense tenir-ne prèviament; cal destacar el cas atípic de Martorelles 2003, on EUiA passa de no tenir representació a encapçalar la llista. Les categories 'Llista nova' i 'Llista entrant' funcionen per la dinàmica de les dues organitzacions a nivell municipal, perquè al no haver representació en l'anterior mandat no dóna peu a possibles renúncies i a priori no indiquen compensacions multinivell o entre diferents poblacions.

L'única categoria que porta a preguntar-se a què és deguda la cessió de regidories a EUiA és 'Guanya EUiA i no creix', en què trobem 11 casos. Aquesta categoria indica, si es mantenen les mateixes condicions, una falta de lògica d'elecció racional per part del soci que ja compta amb més representació en l'anterior mandat. Això pot indicar compensacions multinivell o entre diferents municipis, encara que al tractar-se de poblacions mitjanes i petites, i veient el funcionament habitual de la coalició, també pot ser degut a canvis en les hegemònies a nivell municipal, l'aparició de l'organització d'EUiA o la incorporació de persones de relleu per part d'aquesta, la desaparició de l'equip que impulsava l'anterior candidatura o acords entre ambdues organitzacions per compensar desequilibris en la representació en l'anterior mandat.

La categoria "Guanya EUiA i no creix" inclou l'any 2003 una de les 19 noves regidories d'EUiA, un 5.26% dels seus guanys; l'any 2007 suposa quatre de les 15 noves regidories, un 26.67% dels guanys, i el 2011 són sis de les 29 noves actes de regidor, un 20.69% dels guanys d'EUiA en aquells comicis. Aquesta categoria suposa fins a una quarta part dels guanys d'EUiA segons els comicis, però l'any 2011, quan EUiA augmenta més en representants, no és aquesta categoria la que té més pes.

Si fem una anàlisi detallada de la categoria, indica una resposta oberta, segurament multifactorial, en la línia de les explicacions abans aportades. Tant sols a les coalicions de Rubí i de Sant Feliu de Llobregat a l'any 2007, on el soci majoritari té una àmplia representació i cedeix un dels llocs de sortida a EUiA, es pot assegurar un acte de generositat per part d'Iniciativa; la resta queden oberts o explicats per la casuística particular.

En els casos de Castellar del Vallès 2003, Lloret de Mar 2007, Palafolls i Torrelles de Llobregat 2011, la llista de la coalició passa a ser encapçalada per EUiA i obté un sol regidor. El cas de Martorelles 2007, en què EUiA passa d'un a dos dels tres regidors, ja prové de l'any 2003, quan havia passat a liderar la candidatura sense tenir representació prèvia i assolir l'alcaldia un any després, fet que pot indicar un canvi d'hegemonia a nivell

local consolidat després per la figura de l'alcalde. Castelldefels i Mollet del Vallès 2011 s'expliquen per la dimissió en pocs dies del cap de llista d'ICV per motius laborals en ambdós casos, entrant així el quart candidat que corresponia a EUiA. En cas de Mollet un dels dos regidors d'EUiA dimiteix l'estiu de 2013, tal i com havien acordat amb ICV. Pel que fa a Barberà del Vallès, EUiA obté els dos primers llocs de la llista que són els escollits; en les anteriors eleccions tenien un regidor cada soci i van trencar la coalició al cap de poc de començar el mandat; aquest factor i que en els comicis de 1999 i 2003 EUiA havia tingut més regidors a la ciutat poden explicar el canvi en l'ordre de la llista. I, per últim, a Premià de Mar 2011 dels dos regidors de la coalició un passa a ser d'EUiA, justificable pel funcionament de la coalició a nivell local gairebé com una sola força política i no amb quotes.

Participació en governs municipals per part d'EUiA

La coalició d'ICV-EUiA suposa per a Esquerra Unida i Alternativa un creixement en la participació a governs municipals. En les eleccions de 1999, EUiA obté representació en 27 municipis (25 en solitari) i en destaca la participació en el govern dels ajuntaments de Badalona, Castelldefels, L'Hospitalet de Llobregat i Sant Fost de Campsentelles. En els diferents comicis electorals que concorre conjuntament la coalició, EUiA passa a participar de 21 governs municipals l'any 2003 a 17 l'any 2007 (comptant la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona, en la que hi tenen un membre malgrat no haver obtingut regidor) i 16 després de les eleccions municipals de l'any 2011. Casos a part serien la participació en el govern de la candidatura EU-IU d'Abbrera 2003 i Esquerra Unitària de La Llagosta 2003, que són llistes de les agrupacions locals d'EUiA fora de la coalició.

En un context d'hegemonia conservadora en el Govern de la Generalitat durant els mandats de Jordi Pujol, les forces progressistes es construeixen en l'àmbit municipal. Iniciativa és una formació eminentment municipalista, i al llarg dels anys apostà clarament per l'aliança de les diferents forces de progrés per desbancar els governs municipals de Convergència i Unió. A partir de pràctiques concretes i el seu procés d'aprenentatge, és a l'àmbit municipal on es dissenya l'estratègia de governs tripartits progressistes que acabarà traslladant-se al govern nacional entre els anys 2003 i 2010.

EUiA en participa en major o en menor mesura, tenint en compte que al signar l'acord de coalició amb ICV, en les localitats on no obté representació, no acostuma haver mecanismes de participació en el consistori o de decisió conjunta a nivell de coalició municipal. De totes maneres, allà on Esquerra Unida i Alternativa té representació la seva actitud depèn de les dinàmiques pròpies de cada localitat: composició pròpia, relacions amb ICV i actuació dels partits majoritaris del centreesquerra a nivell local. En alguns casos, els membres d'EUiA ja participaven de la dinàmica d'acords municipals d'esquerres abans de les ruptures de 1997, en d'altres el descens electoral del PSC propicia l'entrada en el govern per frenar alternatives conservadores i en varis llocs, en anar en coalició amb ICV, suposa formar part del govern municipal.

En un escenari on es dona en múltiples casos d'ajuntaments tripartits des dels anys 90, segurament podríem identificar un repartiment similar de les àrees temàtiques entre els socis de govern. En l'àmbit de la coalició ICV-EUiA podria donar-se el mateix fil conductor, corresponent a cada soci una tipologia de regidoria. Per això, cal repassar les regidories assumides per EUiA, sent conscients que el perfil ideològic dels dos socis és similar; per tant, és més probable que la repartició es faci en funció de la importància de la regidoria i la correlació de forces local. En la tipologia d'àrees assumides per Esquerra Unida i Alternativa després de les eleccions de l'any 2003 destaquen Cooperació, amb un 13.16% sobre el total, Medi Ambient amb un 10.53% i Benestar Social i Convivència, també amb un 10.53%. Les dues primeres són regidories de perfil baix dins de la corporació, però que segueixen la línia ideològica pròpia d'EUiA i de la coalició, així com també la segueix l'àrea de Benestar Social i Convivència. Hem d'afegir, també, que els diferents tinents d'Alcalde suposen el 15.79% de les àrees assumides.

En la participació en governs municipals després de les eleccions de 2007 es dona un repartiment més equilibrat entre les diferents àrees, destacant només per sobre del 10% Benestar Social i Convivència (11.43%). Amb un 8.57% ressalten Cooperació, Educació, Participació, Promoció Econòmica i Urbanisme. Es mantenen les tres àrees que lideraven en l'anterior mandat, que són de la línia ideològica pròpia de la coalició, i apareixen regidories més importants com són Educació, que segueix el mateix perfil ideològic, Promoció Econòmica i Urbanisme. En aquest mandat, les Tinències d'Alcaldia suposen un 8.57% del total.

A partir de les eleccions de 2011, EUiA assumeix tres alcaldies essent la força majoritària (Altafulla, Montornès del Vallès i Olesa de Montserrat), malgrat perdre Martorelles (on no era majoritària). Aquest fet porta a un augment quantitatiu del nombre d'àrees assumides i les diferents categories queden més equilibrades. En aquest període, Medi Ambient suposa un 10.29% de les àrees, Participació un 8.82%, i Joventut i Igualtat de Gènere i Drets Civils un 7.35%. Totes elles són àrees del perfil ideològic de la coalició, però de poc pes. Les Alcaldies i les Tinències d'Alcaldia suposen un 4.41% cada una.

Àrees assumides per EUiA en els governs que participa com ICV-EUiA¹⁷

Àrea	2003	2007	2011
Alcaldia	1 (2'63%)	1 (2'86%)	3 (4'41%)
Tinent d'Alcalde	6 (15'79%)	3 (8'57%)	3 (4'41%)
Benestar Social i Convivència	4 (10'53%)	4 (11'43%)	4 (5'88%)
Cooperació	5 (13'16%)	3 (8'57%)	4 (5'88%)
Districtes	-	-	1 (1'47%)
Educació	2 (5'26%)	3 (8'57%)	4 (5'88%)
Esports	1 (2'63%)	-	3 (4'41%)
Habitatge	1 (2'63%)	2 (5'71%)	3 (4'41%)
Hisenda i economia	1 (2'63%)	1 (2'86%)	2 (2'94%)
Igualtat de Gènere i Drets Civils	1 (2'63%)	2 (5'71%)	5 (7'35%)
Joventut i Cultura	1 (2'63%)	-	5 (7'35%)
Medi Ambient	4 (10'53%)	2 (5'71%)	7 (10'29%)
Participació	1 (2'63%)	3 (8'57%)	6 (8'82%)
Promoció Econòmica	1 (2'63%)	3 (8'57%)	3 (4'41%)
Protecció Civil i Seguretat	-	2 (5'71%)	2 (2'94%)
Serveis generals	2 (5'26%)	1 (2'86%)	4 (5'88%)
Serveis municipals	1 (2'63%)	-	3 (4'41%)
Salut	3 (7'89%)	2 (5'71%)*	2 (2'94%)
Urbanisme	3 (7.89%)	3 (8.57%)	4 (5'88%)

*Membre a la Comissió de Govern a l'Ajuntament de Barcelona portant l'àrea de Salut Pública però no té cap regidor al Ple.

Com s'ha pogut veure, destaquen les regidories pròpies de la línia ideològica a nivell social d'ICV-EUiA. Si ens fixéssim en quin pes tenen el conjunt d'àrees socials sobre el total d'àrees assumides per EUiA, trobaríem que suposen un 60% aproximadament¹⁸. La diversitat de regidories assumides per EUiA i el pes que té tota l'àrea social sobre el total, no indiquen que hi hagi una lògica de distribució de tipus de regidories entre els dos socis de coalició.

Després de fer un repàs a aquestes dades, cal fer constar que hi ha un seguit de casos en què EUiA participa dels governs municipals havent tingut representació en llistes de la coalició, però sent militants seus tots els regidors escollits¹⁹; per tant, la reproducció del mateix repartiment temàtic per a cada soci a les diferents localitats no es pot donar. La majoria d'aquestes poblacions són petites; només destaquen Blanes, on els dos regidors d'EUiA governen amb el PSC entre 2003 i 2007, i Olesa de Montserrat, on la

¹⁷ S'han comptabilitzat les diferents àrees temàtiques assumides per cada regidor d'EUiA dins de la coalició, en funció del nom de les regidories que dirigeix cada un. Per facilitar l'anàlisi, s'han agrupat per tipus d'àrees malgrat puguin tenir denominacions diferents: Benestar social i Convivència inclou les regidories de benestar social o similars, i les referents a immigració; Cooperació es refereix també a les de Pau i Solidaritat; Hisenda i Economia és per a les finances de l'Ajuntament; Promoció Econòmica enquadra també comerç, turisme, indústria, treball o ocupació i formació; Serveis generals es refereix a les tasques de suport a la pròpia administració: recursos humans, comunicació i noves tecnologies; Serveis municipals inclou també les regidories responsables del mercat, escorxador i cementiri.

¹⁸ En el conjunt de l'àrea social s'hi inclou: Benestar Social i Convivència, Cooperació, Educació, Esports, Habitatge, Igualtat de Gènere i Drets Civils, Joventut, Medi Ambient, Participació i Salut. En el seu conjunt, l'any 2003 suposà un 63.15% de les àrees assumides, el 2007 un 60% i el 2011 un 63.24%.

¹⁹ 2003: Blanes, Sant Fost de Campsentelles i Sentmenat; 2007: Olesa de Bonesvalls; 2011 Olesa de Montserrat, Palafolls, Polinyà i Torrelles de Llobregat.

candidatura Bloc Olesà-EU-IU, que consta com a coalició ICV-EUiA des del 2011, assumeix en solitari el govern de l'Ajuntament aquell any. Cal destacar, el conflicte entre els socis a Cornellà de Llobregat i Barberà del Vallès entre els anys 2007 i 2011, on EUiA entra al govern amb el PSC, trencant la coalició amb ICV que resta a l'oposició. Per contra, la població de Sant Joan Despí, on ambdós socis de la coalició tenen representació des de l'any 2003, només els regidors d'ICV ostenten càrrecs al govern municipal en els diferents mandats. Menció a part per a les llistes fora de la coalició, en què es dona la participació entre els anys 2003-2007 d'Esquerra Unitària al govern de La Llagosta, assumint el tercer tinent d'alcalde i Medi Ambient, així com en el mateix mandat EU-IU a l'Ajuntament d'Abrera gestiona Promoció Econòmica.

Problemes municipals, resistències a la coalició

L'acolliment de la coalició d'ICV-EUiA a nivell municipal genera pocs problemes entre les agrupacions d'ICV, ja que el fet de sortir amb una posició guanyadora en la majoria de localitats presenta menys problemes. Entre les agrupacions d'Esquerra Unida i Alternativa el cas és diferent: malgrat l'esforç de la direcció per a que hi hagi llistes conjuntes, trobarem localitats amb candidatures alternatives, algunes d'elles amb el suport de la direcció i d'altres fora del paraigües de l'organització. Aquest fet ens serveix com a termòmetre per veure la cohesió interna d'EUiA i el suport a la coalició.

Les municipals de 2003 són les primeres eleccions que ICV i EUiA enfronten conjuntament la creació de llistes municipals de la coalició no és una tasca senzilla en diverses localitats, sigui perquè hi ha males relacions entre les agrupacions locals d'ICV i d'EUiA o bé perquè directament la coalició no és acceptada entre alguns sectors de la militància d'EUiA. La direcció nacional d'EUiA és molt reticent a donar cobertura a les agrupacions que s'oposen a la coalició, en el marc d'una confrontació interna entre la direcció controlada pel Partit dels Comunistes de Catalunya i una oposició encapçalada pel PSUC Viu.

La direcció d'EUiA només dona cobertura a aquells casos on entén que les males relacions amb ICV són responsabilitat dels ecosocialistes, o on la militància d'EUiA que es manté en conflicte amb ICV forma part de la majoria interna d'EUiA. Esquerra Unida i Alternativa gestiona un desacord pactat amb ICV i els proporciona la marca *Esquerra Unida-Izquierda Unida* per a que aquestes agrupacions es presentin a les eleccions municipals. Concretament, hi ha candidatures d'EU-IU a Gavà, Abrera, Olesa de Montserrat i Salt, obtenint sis regidors en el conjunt de les quatre candidatures.

En algunes de les localitats on el PSUC Viu és àmpliament majoritari a l'agrupació d'EUiA, les relacions amb ICV són dolentes o bé la militància d'EUiA rebutja anar en coalició. Fora de la cobertura de l'organització nacional d'EUiA i contradient les seves consignes, aquestes agrupacions es presenten a les municipals sota el nom d'Esquerra Unitària. Aquestes candidatures reben el suport del PSUC Viu que els proporciona paraigües legal. En les eleccions municipals de 2003 hi haurà set candidatures d'Esquerra Unitària: Argentona, La Llagosta, El Prat de Llobregat, Roses, Santa Perpètua

de Mogoda, Tarragona i Vilassar de Mar; només obtindran representació Argentona i La Llagosta amb un regidor cada candidatura.

L'any 2007 algun d'aquests casos s'havia pogut reconduir, com és el cas del Prat de Llobregat, i d'altres s'havien aprofundit, entrant en clar conflicte entre la direcció d'EUiA i les agrupacions que es presenten en solitari amb les candidatures d'Esquerra Unitària. Les llistes d'EU són quatre: Mataró, Salt, Viladecans i Vilassar de Mar; cap obté representació. En el cas de les candidatures Esquerra Unida-*Izquierda Unida* sota cobertura de la direcció nacional d'EUiA, seran cinc: Abrera, Olesa de Montserrat, Piera, Ripollet i Salt, obtenint cinc regidors a Olesa i un a Abrera. Digne de menció és la situació de Salt, on hi haurà candidatura d'EU, EU-IU i la pròpia d'ICV.

Les eleccions de 2007 són les darreres on hi ha llistes d'Esquerra Unitària. El conflicte es manté però el 2011, en la següent convocatòria de comicis municipals, ja s'ha pogut arreglar o reduir. Pel que fa a les candidatures, EU-IU amb el suport d'EUiA nacional es presenta el 2011 a Abrera, obtenint un regidor al marge de la coalició; cal destacar que en el cas d'Olesa de Montserrat s'hi manté la confrontació entre la llista d'EUiA i la d'ICV, però en aquest cas en què Esquerra Unida és majoritària podrà fer servir la sigla de l'organització (EUiA) i computar com a coalició, a diferència de la llista d'ICV en aquella localitat.

ELECCIONS EUROPEES

Les eleccions al Parlament Europeu es celebren a través d'una circumscripció única a nivell de tot l'Estat; per tant, el funcionament de la coalició és bastant diferent. Els actors que en participen canvien, EUiA perd pes a l'hora d'establir la coalició, sent *Izquierda Unida* i Iniciativa per Catalunya Verds els dos actors principals. El rol d'ICV d'actor dominant es veu modificat lleugerament, ja que per si sola no és capaç d'assegurar-se representació europea i depèn en bona part d'estar en el lloc de sortida a les llistes d'IU. En canvi *Izquierda Unida* és la part gran, però no es pot permetre que ICV presenti llistes alternatives perquè suposaria perdre entre 120.000 i 150.000 vots gens menyspreables, que a nivell estatal es llegirien com una davallada d'aquesta organització i no pas com una composició diferent de les llistes.

En les tres eleccions europees celebrades abans de la ruptura entre IU i IC (1987: 3 escons; 1989: 4 escons; 1994: 9 escons), Iniciativa sempre havia tingut un eurodiputat. En les eleccions de 1999 en què es presenten per separat, la candidatura d'IU-EUiA obté un 5.77% dels vots i quatre eurodiputats, en canvi l'aliança *Los Verdes-Izquierda de los Pueblos* (ICV, *Chunta Aragonesista*, *Los Verdes*) rep l'1.42% dels vots i no assoleix cap acta de diputat.

Europees 1999

Resultats europees a Espanya	Vots	% vots	Escons	
IU-EUiA	1.221.566	5'77%	4	
ICV-CHA-LOS VERDES	300.874	1'42%	0	
Resultats europees a Catalunya	Vots	% vots	Escons	% sobre suma devots ICV+EUiA
ICV	156.475	5'43%	0	72'64%
EUiA	58.947	2'05%	1	27'36%
Total	215.422	7'48%	1	-

Curiosament, el resultat a Catalunya, malgrat ICV no obté cap eurodiputat, no empitjora en el seu conjunt: si fem la suma es manté per sobre dels percentatges de 1987 i de 1989 (5.37% i un 5.53%, respectivament), un 7.48% dels vots en aquest cas i una acta de diputat, aquesta vegada per EUiA. Tanmateix suposa una davallada important respecte les eleccions de 1994, en què a Catalunya es va obtenir un 11'08% dels vots, un 13% arreu de l'Estat, en un moment de clar desprestigi del PSOE. Val la pena puntualitzar que l'eurodiputat d'EUiA, el català Salvador Jové, ja ho era en l'anterior legislatura (1994-99) i no es compta com a diputat d'ICV perquè estava implicat a nivell federal; amb la ruptura de 1997 s'implica en la realitat catalana a través d'EUiA.

Hi ha un abans i un després d'aquest cicle electoral en què es concorre per separat. En les anteriors convocatòries, IC i IU eren organitzacions agermanades i amb la mateixa política de referents a nivell europeu. Paral·lelament al trencament amb IU, ICV contacta, des de finals de la dècada dels 90, amb la Federació de Partits Verds Europeus, i el 2002 hi entra com observador (aquesta federació es converteix en el Partit Verd Europeu el 2004 i ICV n'és membre de ple dret des del 2006).

Aquests dos factors, la ruptura entre IC i IU i el canvi de referents europeus, són els elements que enterboleixen l'establiment de la coalició per les europees les ocasions següents. Tanmateix es veu compensat per tres elements: IC no és capaç d'obtenir representació per si sola, IU és gestionada per Gaspar Llamazares amb una direcció socialdemòcrata i amb voluntat d'establir un perfil semblant a l'ecosocialisme d'ICV i, per últim, IU durant la dècada dels 2000 es troba en retrocés electoral i no pot perdre vots a Catalunya.

En els comicis de 2004 es presenta la coalició *La Izquierda*: IU, ICV, EUiA i *Bloque por Asturias*, amb previsions d'obtenir dos representants en el si del cicle de retrocés d'IU. La llista és encapçalada per Willy Meyer, d'IU, i l'altre lloc amb opcions de sortida l'ocupa Raul Romeva, d'ICV. Ambdós són escollits eurodiputats amb un 4.15% dels vots al conjunt de l'Estat, un 7.17% a Catalunya. El pes electoral d'ICV-EUiA sobre el conjunt dels vots obtinguts a tot l'Estat és el 23.61%, dels que aproximadament una quarta part podria correspondre a EUiA (si es pren com a referència els resultats de les europees de 1999 en què es presenten per separat, un 27.36% dels vots de Catalunya corresponen a

EUiA). Amb aquest disseny de la coalició, en què ICV aporta un 17.15% dels vots a la coalició IU-ICV-EUiA (els vots a Catalunya, restant-ne el 27.36% corresponent a EUiA, sobre el total obtingut al conjunt de l'Estat) i obté un 50% de la representació, que acaba formant part d'un altre grup parlamentari.

En aquesta situació, en què EUiA no té eurodiputat propi i l'eurodiputat Raul Romeva, d'ICV, actua com a membre del Grup Verd, no hi ha mecanismes per a que EUiA participi en el Parlament Europeu a través d'ICV, sinó que ho fa a través de Willy Meyer, d'IU. EUiA, com IU, té com a referència el Grup de l'Esquerra Unitària Europea i el Partit de l'Esquerra Europea, a diferència que d'IC que forma part primer de la Federació de Partits Verds Europeus, que després es converteix en el Partit Verd Europeu, i del Grup parlamentari Verd.

A les eleccions de 2009 es repeteix la coalició IU-ICV-EUiA, amb un disseny molt similar. IU acaba de canviar la seva direcció mesos abans i encara no ha pogut remuntar la situació electoral. Amb el poc temps que porta a la coordinació i la necessitat de parar la caiguda electoral, la direcció de Cayo Lara repeteix el mateix acord amb ICV, amb el compromís de compartir grup parlamentari. Amb perspectives d'obtenir dos eurodiputats, Meyer torna a encapçalar la llista i Romeva d'ICV és el segon.

Es repeteixen els resultats, obtenint dos eurodiputats, un 3.73% dels vots al conjunt de l'Estat i un 6.08% a Catalunya. Romeva s'incorpora al Grup parlamentari Verd i Meyer al Grup de l'Esquerra Unitària, sense respectar-se l'acord de compartir grup. El pes dels vots a la coalició a Catalunya el 2009 sobre el conjunt d'IU-ICV-EUiA és un 20.51%; si restem la part imputable a EUiA, ICV aporta un 14.90% dels vots a IU-ICV-EUiA i en canvi n'obté el 50% de la representació. Aquest fet, i que no formi part del Grup parlamentari de l'Esquerra Unitària, genera fortes tensions a tot el procés.

RELACIONS AMB FORCES POLÍTIQUES DE L'ESTAT I D'EUROPA

Les relacions amb *Izquierda Unida* i amb altres forces progressistes espanyoles per part d'Iniciativa per Catalunya Verds són un element rellevant a l'hora de tenir un ambient de treball fluid dins de la coalició entre ICV i EUiA, o bé per generar tensions importants. Des de la seva fundació, ICV i IU havien sigut referents mutus, malgrat que no havien fixat uns protocols de relació per desacords al voltant de la sobirania d'ICV davant d'IU (Verge, T. 2009); seguien la filosofia de la relació que havien mantingut històricament el PSUC i el *Partido Comunista de España*. Des que IU trenca amb Iniciativa el 1997, no han mantingut cap més relació orgànica; un cop es crea Esquerra Unida i Alternativa, és aquesta qui reprèn les relacions amb IU de manera formal.

Des de la ruptura, Iniciativa sempre ha mantingut la voluntat d'impulsar un espai ecosocialista arreu de l'Estat. La manera com implementar-lo ha basculat entre impulsar noves formacions polítiques a partir de partits d'esquerres regionalistes, escissions socialdemòcrates d'IU i grups ecologistes, o bé amb unes relacions positives amb IU quan aquesta ha sigut liderada per elements més propers al discurs ecosocialista i amb una estratègia menys radical (mandats de Gaspar Llamazares). Quan Iniciativa ha

confrontat amb IU o ha muntat aparells de partit a nivell estatal, s'ha vist com un atac des de molts sectors d'*Izquierda Unida* (especialment pel PCE) per dividir el seu espai social i electoral, fet que ha dificultat les relacions amb EUiA.

Des d'Esquerra Unida i Alternativa s'espera una lleialtat d'ICV envers el projecte federal d'IU, sobretot des d'aquells sectors que es senten més lligats a *Izquierda Unida*. L'actitud per aquests sectors és com si el fet d'anar en coalició a Catalunya anul·lés les diferències de projecte que hi ha entre ambdues formacions i invalidés la capacitat d'ICV per estendre el seu model arreu. Tanmateix, el fet que ICV hagi donat suport a les diferents escissions que hagi pogut tenir IU per la seva dreia des de fa anys o fins i tot implicar-se en conflictes interns com en el cas del País Valencià amb la sortida d'Iniciativa del Poble Valencià fora d'EUPV, dificulten que les diferències de projecte es tractin amb normalitat.

Relacions d'EUiA amb IU

Esquerra Unida i Alternativa va rebre el suport d'IU des del propi procés de creació. Des d'un inici s'han declarat referents mutus, malgrat que mentre es definia el nou projecte (el procés d'Unitat de les Esquerres) encara es discutia quin model de relacions calia tenir amb IU, va acabar tenint un model de relacions com el que havien tingut PSUC i PCE. Es concreta el protocol de relació en els estatuts de les formacions; cal destacar que, a més de ser referents entre elles, representants d'EUiA participen en tots els òrgans de direcció i elaboració d'IU, una delegació catalana participa en les assemblees federals d'IU en funció dels militants que té EUiA, i un representant d'IU podria assistir als òrgans de direcció d'EUiA. Aquestes relacions es troben regulades pel Títol VI dels estatuts d'EUiA.

Relacions d'ICV a l'Estat

Des de la ruptura amb IU, Iniciativa intensifica relacions amb la *Confederación Los Verdes* i esquerres regionalistes (principalment la *Chunta Aragonesista* o formacions escindides d'IU com *Esquerda Galega*), de les que en sortirà la candidatura *Los Verdes-Izquierdas de los Pueblos* per a les eleccions europees de 1999. Amb aquesta base, el maig del 2001 es crea la federació de partits Els Verds-Esquerra Verda, a la que se li adhereixen ICV, la *Confederación Los Verdes*, *Izquierda Democrática Cántabra*, *Los Verdes-Izquierda Madrileña*, Esquerra Verda-Iniciativa pel País Valencià i com observadors la *Chunta Aragonesista* i *Esquerda Galega* (aquest últim partit es dissolt al cap d'uns mesos). Aquesta federació funciona per consens i centra els seus esforços en les eleccions locals, reconeix la sobirania de cada membre per decidir les seves aliances per les eleccions autonòmiques (en solitari, amb IU o amb el PSOE) i aparca el debat sobre les eleccions europees i generals (Rius, M. 2005).

El cas més mediàtic d'aquesta experiència seria la candidatura a les eleccions municipals de Madrid encapçalada per Jose Maria Mendiluce, que no obtindrà representació. Després de no tenir els resultats esperats a les eleccions municipals de 2003, la Federació Els Verds-Esquerra Verda no té una vida útil més enllà i va

desapareixent poc a poc amb el canvi d'aliances dels seus membres (ICV es presenta amb EUiA, arriba a acords parlamentaris i coalicionals amb IU; per la seva banda *Los Verdes* es presenten amb el PSOE a les eleccions generals i a les europees).

ICV va mantenint relacions de certa bilateralitat amb *Los Verdes*, però durant aquest període, en què *Izquierda Unida* és encapçalada per Gaspar Llamazares des de l'any 2000 amb una línia política molt semblant a la d'Iniciativa, ICV recupera certes relacions amb IU. Aquestes es concreten amb un grup parlamentari conjunt i la coalició per a les eleccions europees.

Després d'haver constatat que no hi ha un espai polític verd a Espanya fora d'IU, i haver recuperat relacions amb IU i Llamazares aplica la seva línia política, ICV no intenta crear nous projectes a Espanya (Document VIII Asamblea ICV, p. 32-33). Per la seva banda, la direcció de Llamazares intenta sense èxit transformar IU cap a l'ecosocialisme en la VII Asamblea Federal de l'any 2003, proposant canviar-ne la definició teòrica i canviar el nom per *Izquierda Unida-Verdes*. Després de les eleccions generals de 2004, en què IU passa de vuit a tres escons i a Catalunya ICV passa d'un a dos diputats amb la coalició amb EUiA, IU necessita d'ICV per formar grup parlamentari. De les bones relacions entre ambdues direccions i la necessitat aritmètica acaba resultant-ne el grup parlamentari conjunt, amb un nom que denota l'estat de les relacions i la coincidència ideològica: Grup parlamentari *Izquierda Verde* IU-ICV. El mateix any 2004 hi haurà les eleccions europees amb un acord entre IU-ICV-EUiA en què Raul Romeva d'ICV ocupa el segon lloc.

En aquest escenari trobem una nova experiència de relacions estatals l'any 2006, ICV firma un protocol de relació amb la Confederació *Los Verdes* en què es reconeixen com a partits germans i coordinar-se en les diferents instàncies parlamentàries. Es pot explicar com una necessitat pel procés de la plena integració d'ICV en el Partit Verd Europeu, i té una empenta menor que l'intent de 2001 ja que les relacions amb l'IU de Llamazares continuen sent bones.

Després del nefast resultat electoral d'IU en les eleccions generals de 2008 en què només obté un escó, Gaspar Llamazares abandona la coordinació d'IU i convoca la IX Asamblea Federal, on la seva corrent perd la direcció en favor de Cayo Lara del PCE, amb un discurs i un rerefons ideològic llunyà al d'ICV. Tot i que no hi ha bona sintonia, amb el context de crisi i el govern socialista aplicant polítiques clarament neoliberal, fa que les línies estratègiques d'IU i d'ICV no siguin tant distants com ho havien sigut en altres ocasions. Es manté la coalició a les eleccions europees de 2009 i el grup parlamentari conjunt al Congrés (compartit amb ERC perquè amb dos diputats no assolien els escons necessaris).

En aquest escenari de distanciament envers IU, ICV recupera la seva estratègia de buscar aliats entre les esquerres regionals, ecologistes i les escissions d'IU per crear un espai on influir en la política estatal. El juny de 2010 es crea *Espacio Plural*, com a plataforma composta per ICV, la *Chunta Aragonesista*, Iniciativa Verds de les Balears, Iniciativa del Poble Valencià, *Nueva Canarias* i *Paralelo 36*, amb la voluntat de coordinar

els diferents partits i crear un nou projecte sense establir clarament quins són els objectius. L'any 2011 decideixen coordinar-se per a les eleccions generals i a la vegada esperen a la creació d'*Equo*, a la que alguns membres d'*Espacio Plural* s'hi integren en diferents formes i d'altres se'l miren amb més o menys simpatia. La pròpia creació d'*Equo* i els seus mals resultats electorals, així com el manteniment de la coalició d'ICV amb EUiA, el naixement de la coalició entre la *Chunta* i *Izquierda Unida de Aragón* per les eleccions generals i la creació del grup parlamentari conjunt de l'Esquerra Plural (IU, ICV-EUiA, CHA), han fet que *Espacio Plural* hagi perdut protagonisme.

L'any 2011 es crea *Equo*, una formació verda amb la que ICV firmarà un protocol de relacions, fet que crearà greus tensions amb EUiA i IU, posant en risc la coalició per les eleccions generals d'aquell any. El naixement d'*Equo* rep el suport i impuls del Partit Verd Europeu i el componen la pràctica totalitat dels membres de la Confederació *Los Verdes*, alguns membres d'*Espacio Plural* s'hi integren (Iniciativa Verds de les Balears i Iniciativa del Poble Valencià en formen part com a contraparts i ICV el reconeix com a referent), també s'hi sumen diferents persones provinents dels sectors *llamazaristes* d'IU, com per exemple Inés Sabanés.

Des del principi ICV donà suport a la creació d'*Equo*, membre del Partit Verd Europeu, fet que ha creat molts recels a EUiA i a IU. El 26 de setembre de 2011, en ple procés de negociació de la coalició per les eleccions del 20N i un cop *Equo* ja havia rebutjat coaligar-se amb IU, ICV signà un protocol de relació orgànica amb la formació ecologista espanyola. Es reconeixen com a referents, s'emplacen a coordinar i consensuar les estratègies electorals, l'oferta electoral i les estratègies parlamentàries, i també es comprometen a anar junts a les eleccions europees.

Finalment, en plena precampanya, es va acordar de nou la coalició entre IU, EUiA, ICV i d'altres formacions per al 20N, sota el nom de *La Izquierda Plural*. Tanmateix, existia la possibilitat que ICV s'aliés amb els possibles parlamentaris que obtingués *Equo*. Per aquest motiu EUiA exigia coalició amb IU i el segon lloc de la llista per Barcelona. ICV només va acceptar la coalició amb IU sota el concepte de "coalició tècnica", que no la comprometés a formar part del grup parlamentari d'IU i el tercer lloc per EUiA, que no assegurava la representació. No hi hagué acord sobre com gestionar la situació en cas que no s'obtinguessin tres diputats.

El fracàs d'*Equo* a les eleccions generals va facilitar el grup parlamentari conjunt i el seu bon funcionament, el projecte d'*Equo* en relació a ICV ha anat perdent tirada degut als bons resultats d'IU i el Grup parlamentari de l'Esquerra Plural. Tanmateix, encara mantenen relacions i veurem com es desenvolupen en les eleccions europees de 2014, si presenten llista conjunta o segueixen amb el model d'acord amb IU, o bé s'assoleix una llista àmplia que superi la divisió d'espais. ICV haurà de compaginar els acords amb *Equo*, les relacions amb IU i les relacions amb els membres de *Espacio Plural*.

Relacions europees

Fins el 1999 Iniciativa per Catalunya havia format part del Grup de l'Esquerra Unitària del Parlament Europeu, on s'enquadren els partits de tradició comunista. Amb el procés de conversió cap a l'ecosocialisme va establir, des del 1998, contactes amb al Federació de Partits Verds Europeus amb la perspectiva d'integrar-se al Grup Verd del Parlament Europeu després de les eleccions de 1999, fet que no es donarà perquè Iniciativa no va obtenir eurodiputat en aquells comicis.

ICV entra com observadora, el 2002, a la Federació de Partits Verds Europeus; el 2004 participa en la creació del Partit Verd Europeu i manté l'estatus d'observador. En les eleccions europees d'aquell any ICV obté un eurodiputat que s'integra en el Grup Verd del Parlament Europeu, fet que provoca greus tensions internes a IU i a EUiA. L'any 2006 Iniciativa entra a formar part del Partit Verd Europeu com a membre de ple dret, havent dos representants del PVE a Espanya: ICV i la *Coordinadora Los Verdes* (a dia d'avui *Equo*, enlloc de la *Coordinadora Los Verdes*).

Pel que fa a EUiA, sempre ha tingut com a referent el Grup de l'Esquerra Unitària, igual que *Izquierda Unida*. EUiA és membre del Partit de l'Esquerra Europea des la seva creació el maig de 2004, havent-ne dos membres més a Espanya: *Izquierda Unida* i el *Partido Comunista de España*.

VALORACIONS I PROPOSTES SOBRE LA COALICIÓ

Partint dels documents congressuals d'ambdues organitzacions, s'observa que es donen diferents tipus de reflexió per part de cada partit. La lògica de les reflexions cal enquadrar-la en la posició de majoria hegemònica d'ICV i la posició de minoria d'EUiA. Esquerra Unida dedica molt espai a la reflexió sobre com millorar i equilibrar la coalició, perquè és una part essencial de la seva proposta política i d'ella en depèn gran part de la seva activitat institucional. Iniciativa reflexiona breument sobre la coalició en els documents de les seves assemblees, perquè el model que s'ha utilitzat els és l'adiant perquè són hegemònics i, tal com està plantejada, la coalició no és la centralitat de la seva política. ICV en fa un balanç positiu i aposten per mantenir-ne el format.

Aquest fet es manté fins a la VI Assemblea Nacional d'EUiA, celebrada el 2012, i la X Assemblea d'ICV, realitzada el 2013, en què les dues formacions fan reflexions similars sobre com actualitzar la coalició i com crear aliances més àmplies, amb voluntat de superar l'esquema de la coalició ICV-EUiA entre l'any 2002 i el 2012.

La II Assemblea Nacional d'Esquerra Unida i Alternativa de finals de 2000 debat sobre la recomposició de l'esquerra transformadora, però no surt amb un objectiu clar. La direcció de Jordi Miralles (PCC, la minoria majoritària en aquell moment) desenvolupa com objectiu concret l'acord electoral amb ICV per recompondre aquest espai electoral i obtenir representació parlamentària. Amb aquest canvi de direcció d'EUiA i els canvis similars a IU amb Gaspar Llamazares, Iniciativa considera l'opció d'arribar a un acord electoral amb EUiA, fent pública la voluntat el desembre de 2001 (Rius, M. 2005). L'objectiu d'establir un acord electoral per part d'ICV es formalitza a principis de 2002 en

la seva VII Assemblea (Informe Polític VII Assemblea ICV, apartat “Perspectives de les esquerres”, p.17).

Després de firmar l’acord i abans d’iniciar el cicle electoral, EUiA celebra la seva III Assemblea Nacional el març de 2003. En el document aprovat es dedica l’apartat “La coalició EUiA i ICV ha d’evolucionar” (Document III AN EUiA, p.19-20). EUiA hi defineix “el compromís per desenvolupar un referent institucional sòlid i perdurable”, també vol incorporar moviments socials i organitzacions polítiques alternatives. Un cop es supera tot el cicle electoral, i realitzades una Conferència Nacional el juliol del 2004 i la IV Assemblea Nacional d’EUiA de 2005, amb les postures del PCC i Jordi Miralles hegemòniques dins d’EUiA en detriment dels seus crítics, se’n fa un balanç positiu i s’afirma que “la coalició electoral no té pas enrere”. A la vegada es va més enllà del referent institucional i s’aposta per ampliar l’activitat de la coalició a nivell social i territorial: desenvolupant campanyes polítiques conjuntes al territori i a les institucions, impulsant el treball conjunt a municipis i barris, i establint mètodes participatius per aquelles persones que simpatitzen amb la coalició (Document IV AN EUiA, apartat “La Coalició ICV-EUiA”, p. 46-47).

Pel seu costat, ICV celebra el 2004 la seva VIII Assemblea en la qual dedica dos paràgrafs a ICV-EUiA (documents VIII Assemblea d’ICV, Estratègia Política de l’Esquerra Verda Nacional, apartat “Consolidar la coalició ICV-EUiA”, p. 18), on fa un balanç positiu de la coalició i de la pluralitat com a quelcom enriquidor; especifica que “cal donar estabilitat i continuïtat a la coalició”.

En el marc de les dinàmiques de majoria i minoria, en els documents d’ICV no trobem crítiques al funcionament de la coalició, exceptuant la referència a problemes en l’àmbit local (document VIII Assemblea d’ICV, Estratègia Política de l’Esquerra Verda Nacional, apartat “Consolidar la coalició ICV-EUiA”, p. 18). En canvi, als documents d’EUiA sempre es troba un llistat d’elements que cal millorar. En la tercera, quarta i cinquena assemblea d’EUiA trobem un element comú que són les crítiques al funcionament de la coalició, destacant la representació d’EUiA en els diferents àmbits institucionals i electorals, la seva visualització (nom, símbols, persones d’EUiA), crítiques al funcionament del Consell de Govern de la coalició i la participació d’EUiA en el perfil públic de la coalició (hegemonia de la imatge i perfil verd en detriment del perfil roig i transformador).

En la III Assemblea d’EUiA es descriuen els aspectes a evolucionar de la coalició, que es firma pocs mesos abans: especialment connectar ICV-EUiA amb moviments socials; “augmentar la visualització dels símbols d’EUiA”, ja que el logotip és molt petit i el nom no apareix, i “aconseguir una major projecció pública de les persones i propostes que aporta EUiA a la Coalició” (Document III AN EUiA, l’apartat “La coalició EUiA i ICV ha d’evolucionar”, p. 19-20). A la IV Assemblea d’EUiA destaca que hi ha “certs dèficits que han generat insatisfacció a EUiA com són els noms dels grups parlamentaris, la desigualtat de les sigles, la pervivència de certs tics hegemònics i un resultat massa desigual en la representació d’EUiA als grups institucionals i al Govern”, a la vegada que

proposen regularitzar el funcionament del Consell de Govern i de la comunicació de la coalició i que al definir-se l'activitat institucional es compti amb representants dels àmbits temàtics de cada part. (Document IV AN EUiA, apartat "La Coalició ICV-EUiA", p. 46-47).

L'any 2008, passat el segon cicle electoral conjunt amb ICV, EUiA celebra la seva V Assemblea Nacional. Assenyala un seguit de deficiències que cal millorar (Document V AN EUiA, apartat "ICV-EUiA, una coalició política", p. 76-78): mal funcionament del Consell de Govern i presa de decisions fora dels àmbits comuns acordats, la no coordinació estable en les polítiques governamentals a la Generalitat i falta d'informació àgil sobre les decisions en les conselleries, manca de presència proporcionada d'EUiA al govern d'Entesa, predomini del perfil verd en públic a diferència de l'equilibri que es dona a nivell programàtic.

En aquesta V Assemblea Nacional, EUiA fa la seva proposta d'aprofundir relacions amb Iniciativa amb una "coalició política" (Document V AN EUiA, apartat "ICV-EUiA, una coalició política", p. 74-81) si se superen els dèficits anteriorment assenyalats. La coalició política es refereix a "no limitar-se als espais institucionals compartits, que sigui més participativa i que desenvolupem un veritable govern conjunt de la coalició", i dotar-se d'un "àmbit de participació permanent o estable fora de les campanyes electorals" per aquelles persones que se senten de la coalició però no són ni d'ICV, ni d'EUiA.

La "coalició política" proposada per EUiA funcionaria a l'estil d'una federació entre les dues organitzacions, amb un funcionament guiat per trobades a nivell de base de la coalició, on tenir un debat i treball conjunt; regularitzar el Consell de Govern; dotar-se de consells municipals amb plans de treball conjunts a cada localitat; a nivell de coalició cada persona és un vot en les decisions importants (sigui afiliada a ICV, a EUiA o a cap dels dos); sistema de primàries per escollir els caps de llista a tots els nivells; una política de comunicació comuna (p. 79-81 del document).

ICV, en la seva IX Assemblea realitzada el mateix 2008, esmenta la coalició considerant-la "una aposta estratègica per enfortir l'espai polític i electoral social, ecologista i feminista. El balanç de la coalició és positiu" (Document IX Assemblea ICV, apartat "Introducció", p. 2). Dedicava un paràgraf a valorar-la positivament, però rebutjant canvis en la fórmula de relació: "Creiem que ara per ara la Coalició és la fórmula més adequada de relació entre ambdós" (Document IX Assemblea ICV, apartat "La coalició amb EUiA", p. 94), quedant així descartada la proposta de "coalició política".

Aquests plantejaments es mantenen per ambdós costats fins a 2010-2011, en què trobem un canvi en el funcionament de la coalició. A nivell d'EUiA hi ha un canvi de postures dins de la majoria del PCC, quedant apartats els plantejaments de Jordi Miralles i sumant part dels crítics a la direcció d'EUiA. Aquest canvi implica més exigències a l'hora de negociar i el manteniment d'un discurs propi, dotant a EUiA d'un perfil més definit davant d'ICV. Aquest fet i els greus efectes de la crisi econòmica i social, porten a que EUiA consideri la coalició un marc de treball insuficient i vulgui ampliar les seves aliances i proposi la creació d'un "nou espai de l'esquerra transformadora" (Document VI

AN EUiA, p. 38-40), per incorporar en un sol espai polític que vagi més enllà d'ICV-EUiA “ja que hi ha més esquerra política i social que ICV i EUiA, sobretot hi ha moltes persones d'esquerres que no són ni seran, amb l'actual dinàmica, ni d'ICV ni d'EUiA. Algunes voten i s'han engrescat amb la coalició ICV-EUiA, d'altres voten a d'altres forces o no voten”. En aquest sentit, EUiA intensifica contactes amb altres organitzacions a l'esquerra de la coalició (per exemple, la CUP o En Lluita).

Marcats per la situació econòmica i social, ICV també porta a terme unes reflexions similars en la seva X Assemblea celebrada el 2013. A la ponència del document polític parlaven d'una “nova aliança social i política per canviar-ho tot”, entesa com “l'elaboració d'un programa comú alternatiu a les polítiques dominants, que pugui ser compartit per totes les forces polítiques i socials de l'esquerra que rebutgen l'austeritat”, i coordinar-se per donar “una resposta social compartida a les polítiques dels governs”. En el discurs de clausura, Herrera feia una crida en aquest sentit i també en l'ampliació de la coalició: “volem aportar ICV i la coalició ICV-EUiA, sense renunciar a construir un nou vehicle, per construir un bloc social, polític, i perquè no electoral, prou ampli per derrotar-los, per ser alternativa, majoritaris i unitaris”²⁰.

En aquest nou escenari, el discurs d'ampliar aliances i crear una nova eina política poden ser similars, tot i que no hi ha la mateixa coincidència a l'hora de definir els nous aliats. Així com EUiA veu l'ampliació de l'aliança per l'esquerra de la coalició, ICV busca nous aliats provinents del centreesquerra (per exemple, el corrent “Avancem” del PSC).

CONCLUSIONS

La coalició entre ICV i EUiA s'ha mogut sempre en un desequilibri intern que ha afavorit Iniciativa. Aquest estudi no s'ha centrat en analitzar el discurs i l'estratègia de la coalició en els diferents àmbits (imatge, campanyes electorals, acció parlamentària, acció de govern, etc.), per veure qui influïa més en el perfil, sinó que s'ha centrat en els aspectes més objectivables: el repartiment entre les dues forces dels representants escollits, a la vegada que s'ha intentat fer una descripció acurada dels aspectes que han influït en el funcionament de la coalició al llarg del temps. La coalició dominant en el si d'EUiA per definir-ne l'estratègia, les relacions d'ICV amb altres forces de l'Estat i la política d'aliances d'IU envers l'esquerra més moderada i la coalició.

El repàs històric a l'evolució de l'espai del PSUC i d'IC porta a concloure que el trencament de 1997 no és una nova picabaralla entre Iniciativa i un PCC que havia anat perdent pes electoral des de finals de la dècada dels 80. La creació d'Esquerra Unida i Alternativa no només es basa en el trencament de la coalició IC-EV amb la marxa del PCC, sinó que suposa una ruptura de la pròpia Iniciativa i el canvi d'aliats per part d'*Izquierda Unida*. La profunditat d'aquest trencament la demostra la pèrdua d'espai electoral en el cicle 1999-2000, en què IC-V i EUiA es van presentar per separat, forçant a una coalició per mantenir-lo. IC-V necessitava de la coalició per recuperar l'espai

²⁰ Mentre s'elabora aquest treball els documents finals de la X Assemblea d'ICV no estan enllestits.

electoral i institucional, i EUiA per obtenir representació; aquests factors expliquen una coalició que no ha fet créixer l'espai sinó que el manté.

Les variables com les aliances d'ICV arreu de l'Estat, el paper d'IU i la coalició dominant perquè governi EUiA, han marcat diferents etapes de l'aliança. D'unes organitzacions que estaven molt allunyades l'any 2000, van passar a una clara coincidència a partir de l'any 2002 amb un predomini del model i estratègia dels ecosocialistes, amb el vist i plau de les direccions d'EUiA (Jordi Miralles) i d'*Izquierda Unida* (Gaspar Llamazares); a una progressiva redifinició a partir dels anys 2009, 2010 i 2011 que va culminar en la nova direcció d'EUiA escollida en la seva VI Assemblea Nacional el maig de 2012. En aquest nou escenari, amb una EUiA que manté un perfil propi i una IU forta, l'aliança es manté unida però la relació no és tant calmada com abans.

Es prenen els resultats en nombre de vots a IC-V i a EUiA en les eleccions celebrades entre 1999 i 2000 per poder comparar el repartiment de representants per cada formació dins de la coalició. Prendre com a referència els escons obtinguts en solitari per cada una d'elles, no només suposaria que els representants obtinguts per EUiA serien guanys excessius perquè partia de la no presència a les cambres, sinó que seria ignorar els actius que aporta Esquerra Unida i Alternativa a la coalició: la recomposició de l'espai i el suport d'*Izquierda Unida*.

Els acords electorals són extensos i concreten el disseny de la coalició, deixen de banda aspectes simbòlics de cara a la militància i la societat, i la fixació de prioritats programàtiques o estratègiques, per fixar-se en la concreció de normes, l'estructura de la coalició i la gestió de conflictes a través de continguts principalment explícits o procedimentals. Els acords han dibuixat un funcionament en què ICV ha tingut la capacitat de decisió en els òrgans de govern de l'aliança i ha mantingut EUiA en un segon lloc fins a l'acord de 2012 en què s'ha matisat.

A partir del repàs als documents congressuals dels dos partits es nota una diferent actitud davant la coalició fruit de les dinàmiques de majoria i minoria. Per una banda, una reflexió breu i positiva per part d'ICV, fruit d'assumir la seva postura hegemònica dins d'una coalició que té un model que s'adequa a les seves necessitats; per l'altra, un espai extens a analitzar el funcionament de la coalició per part d'EUiA i a fer-ne propostes de millora: en ressalta l'actitud de la minoria per la qual la coalició és una part molt important de la seva política i no té un funcionament equilibrat a les necessitats d'Esquerra Unida i Alternativa.

Pel que fa al repartiment dels escons dins de la coalició ha sigut molt desigual en el conjunt dels deu anys estudiats, principalment en el primer cicle electoral en què la diferència era extrema, en comparació als vots aportats per cada formació, un 65% Iniciativa i un 35% EUiA. En els següents cicles el desequilibri minva; aquesta tendència a la igualació es va trencar a finals de 2010 amb la crisi del senador autonòmic. Amb el canvi de perfil per part d'EUiA durant 2011, es recupera la tendència a l'equilibri amb l'obtenció d'un congressista i un parlamentari. L'àmbit on sí que hi ha hagut un

creixement substancial per part d'EUiA és l'espai municipal, on ha augmentat per sobre d'ICV percentualment i a l'any 2011 s'arriba a un equilibri en nombre de regidors respecte als vots aportats.

Bibliografia i altres fonts

- Cebrian, Carme: 1997, *Estimat PSUC*, Empúries, Barcelona.
- Falcó-Gimeno, Albert: 2013, "El reparto de poder en los gobiernos de coalición autonómicos. La Ley de Gansoon en España (1980-2010)", a Reniu, Josep M. (ed.): *Pactar para gobernar, Dinámicas coalicionales en la España multinivel*, Tirant Lo Blanch, València, 2013, pp.177-204.
- Gomà, Ricard; Rius, Marc: 2006, "ICV: la izquierda verde de Catalunya", a Valencia, Ángel: *La izquierda verde*. Icaria, Barcelona, 2006, pp. 245-272.
- Jové, Josep M.: 2013, "La negociación de un gobierno de coalición: los acuerdos coalicionales", a Reniu, Josep M. (ed.): *Pactar para gobernar. Dinámicas coalicionales en la España multinivel*, Tirant Lo Blanch, València, 2013, pp. 127-152.
- Matas, Jordi: 2000, "Introducción", a Matas, Jordi (ed.): *Coaliciones políticas y gobernabilidad*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2000, pp. 7-20.
- Molinero, Carme i Ysàs, Pere: 2010, *Els anys del PSUC. El partit de l'antifranquisme (1956-1981)*, L'avenç, Barcelona.
- Pala, Giaime: 2011, "Una semilla de discordia: la entrada de Bandera Roja en el PSUC". *Revista Història Moderna i Contemporània*, número IX, pp. 140-163.
- Pala, Giaime: 2008, "El PSUC hacia dentro. La estructura del partido, los militantes y el significado de la política (1970-1981)", a Pala, Giaime (ed.): *El PSU de Catalunya. Materials per a la historia*, ACIM-Ediciones de Intervención Cultural, Barcelona, 2008, pp. 183-206.
- Panebianco, Angelo: 1990, *Modelos de Partido*, Alianza Editorial, Madrid.
- Reniu, Josep M.: 2001, *Las teorías de las coaliciones políticas revisadas: la formación de gobiernos minoritarios en España 1977-1996*. Tesis doctoral, dirigida per Jordi Matas Dalmases, Universitat de Barcelona, Barcelona, 2001.
- Rius, Marc: 2005, *Iniciativa per Catalunya Verds (1987-2004). Una història de l'esquerra verda de Catalunya*, Fundació Nous Horitzons, Barcelona.
- Robles, Antonio: 2000, "El estudio de las coaliciones políticas". a Matas, Jordi (ed.): *Coaliciones políticas y gobernabilidad*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2000, pp. 87-126.
- Verge, Tania: 2009, "[Las relaciones cambiantes de un partido de ámbito no estatal con su partido hermano: el caso de Iniciativa per Catalunya Verds \(1987-2007\)](#)", *Papers, Revista de Sociologia*, n. 92, pp. 227-245.

Dades electorals

- Dades electorals de totes les convocatòries (Generalitat de Catalunya <http://www20.gencat.cat/portal/site/governacio/menuitem.7afe5e30d6ce524f8e629e30b0c0e1a0/?vgnextoid=095fe4f76bc87110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextchannel=095fe4f76bc87110VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default>)
- MIR: <http://www.infoelectoral.mir.es/min/>

Documents

- Acords electorals ICV-EUiA: Acord per les eleccions municipals de 2003, autonòmiques de 2003 i generals de 2004; acord per les eleccions autonòmiques de 2006 i municipals de 2007; acord per les eleccions autonòmiques de 2010 i municipals de 2011; acord per les eleccions autonòmiques de 2012; acord per les eleccions generals de 2008; acord per les eleccions generals 2011.
- Acords electorals eleccions europees IU-ICV-EUiA: 2004 i 2009.
- Acords electorals Entesa Catalana de Progrés: 2004 i 2008.
- Acord electoral Entesa pel Progrés de Catalunya: 2011.

- Directoris "L'Esquerra Verda Nacional a les institucions" 2004, 2008 i 2011.
- Documents assemblees ICV: setena, vuitena i novena.
- Documents assemblees nacionals EUiA: tercera, quarta, cinquena i sisena
- Estatuts d'EUiA
- Manifest *Espacio Plural*.
- Protocol de relacions entre ICV i *Equo*.

Publicacions periòdiques

Treball. ICV, n. 120, Barcelona, maig 2001.

Nou Treball. PSUC Viu, n. 39, Barcelona, juny 2003.

Nou Treball. PSUC Viu, n. 77, Barcelona, maig 2007.

Webs d'organitzacions

Entesa de Progrés Municipal: <http://www.entesa-municipal.org>

Equo: <http://www.partidoequo.es/>

EUiA: www.euia.cat

ICV: www.iniciativa.cat

PCC: www.pcc.cat

PSUC Viu: www.psuc.org

Articles i materials en xarxa

"Camats i Herrera fan una crida en una convocatòria per un nou país que construeixi una esquerra majoritària", ICV, 21.04.2013, disponible a <http://www.iniciativa.cat/icv/news/44761>

Comunicat conjunt d'EUiA i la CUP, EUiA, 09.07.2012, disponible a <http://www.euia.cat/pagina.php?idp=5475>

"Contactes d'Iniciativa i Avancem amb l'horitzó de les municipals de 2015", *El Punt Avui*, 27.05.2013, disponible a <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/649307-contactes-diniciativa-i-avancem-amb-lhoritzo-de-les-municipals-del-2015.html>

"Eleccions 1 de novembre a Girona", Albert Miralles, PSUC Viu, 29.08.2006, disponible a <http://www.psuc.org/seccio-opinio/46-militants/4317-eleccions-1-de-novembre-a-girona>

"Entesa de Progrés Municipal renova la direcció i prepara un centenar de candidatures amb ICV-EUiA", Ara, 22.01.2011, disponible a http://www.ara.cat/politica/Joan_Herrera-ICV-EPM-Jordi_Fabrega-Jose_Antonio_Rubio_0_413359122.html

Entrevista a Jordi Guillot, Nueva Tribuna, 31.07.2011, disponible a <http://www.nuevatribuna.es/articulo/entrevistas/-la-izquierda-tiene-querermarse/2011073110555258730.html>

"Equo auna a más de 30 organizaciones para la puesta en marcha de un nuevo proyecto político que concurrirá a las elecciones generales", Equo, 04.06.2011 disponible a <http://proyectoequo.org/blog/2011/06/04/equo-auna-a-mas-de-30-organizaciones-para-la-puesta-en-marcha-de-un-nuevo-proyecto-politico-que-concurrira-a-las-elecciones-generales/>

"EUiA es reuneix amb En Lluita", EUiA, 03.10.2012, disponible a <http://www.euia.cat/pagina.php?idp=5705>

"Història del PSUC", web del PSUC històric, disponible a <http://www.psuc.cat/historia.htm> accés 28-12-2013)

"Història d'ICV", ICV, disponible a <http://www.iniciativa.cat/icv/sections/historiasantaco> accés 28.12.2013

"Història del PSUC Viu", PSUC viu, disponible a <http://www.psuc.org/el-partit/16-historia-del-psuc> accés 28-12-2013

"ICV anirà en coalició a Entesa Progrés Municipal a 50 municipis", La Xarxa, 16.07.2002, disponible a <http://www.laxarxa.com/noticia/icv-anira-en-coalicio-entesa-progres-municipal-a-50-municipis>

"ICV anuncia el seu suport total al naixement d'Iniciativa del Poble Valencià", ICV, 08.07.2007, disponible a <http://www.iniciativa.cat/mataro/news/12549>

"ICV ha estat admesa avui per unanimitat com a membre de ple dret del Partit Verd Europeu, ICV, 06.05.2006, disponible a <http://www.iniciativa.cat/santandreudelabarca/news/1414>

"ICV sienta las bases de su alternativa a Izquierda Unida", Público, 20.06.2010, disponible a <http://www.publico.es/espana/322011/icv-sienta-las-bases-de-su-alternativa-a-izquierda-unida>

"Joan Saura firma el protocolo de relaciones entre Iniciativa per Catalunya Verds i Los Verdes, ICV, 08.02.2006, disponible a <http://www.iniciativa.cat/europa/news/10853>

"Serra y Ribó coinciden en promover en Cataluña la estrategia de El Olivo para desbancar a Pujol", El País, 25.11.1996, disponible a http://elpais.com/diario/1996/11/25/espana/848876414_850215.html

ANNEX I

GLOSSARI DE NOMS I SIGLES: PARTITS, CORRENTS I CANDIDATURES

Bandera Roja.- Organització Comunista-Bandera Roja, partit d'extrema esquerra de definició marxista-leninista amb tendències maoistes, fundat a finals dels 60 a partir d'una escissió del PSUC i del PCE. Els sectors més moderats de l'organització es reincorporen al PSUC l'any 1974 encapçalats per Jordi Solé Tura, i acaben abanderant els postulats més institucionals i la moderació de l'eurocomunisme. Les restes de Bandera Roja s'incorporen al PSUC l'any 1989 en el Congrés d'Unitat Comunista.

Batzac.- Organització d'esquerres amb diferents components trotskistes i membres de moviments socials nascuda a partir de l'Espai Roig-Verd-Violeta l'any 2000, després que aquest abandonés el procés d'Unitat d'Esquerres. Tenia relacions amb *Espacio Alternativo*, que participava d'IU. L'any 2004 s'unificarà amb el Col·lectiu per una Esquerra Alternativa per fundar Revolta Global.

Chunta Aragonesista (CHA).- Partit aragonès d'esquerres i regionalista. Al llarg dels anys ha arribat a acords amb ICV i altres en aliances d'esquerres regionals i ecologistes com la coalició *Los Verdes-Izquierdas de los Pueblos*, en la federació de partits *Los Verdes-Izquierda Verde* o a l'*Espacio Plural*. A les eleccions generals de 2011 es presenta amb IU en la coalició *Izquierda de Aragón* i s'integra al grup parlamentari de l'Esquerra Plural amb IU, ICV i EUiA.

Col·lectiu per una Esquerra Alternativa.- Grup d'esquerra radical de caràcter trotskista, fruit de la dissolució de Revolta. Participa d'EUiA, emmarcat en la corrent transversal Rojos i Roges, fins que abandona l'organització per fundar Revolta Global amb Batzac l'any 2004. Alguns membres continuaran participant d'EUiA i de Revolta Global.

Col·lectiu Roig, Verd i Violeta.- Grup nascut en el si d'IC durant el procés de ruptura interna i de desvinculació amb IU. Després d'anys d'oposició a la direcció per part de la Plataforma d'Esquerres d'IC pel que fa a la construcció europea o l'estratègia d'aliances amb el PSC, acaba creant-se el Col·lectiu RVV. Gran part dels seus membres són els mateixos que volen revitalitzar el PSUC. El Col·lectiu RVV trenca amb IC-V i serà un dels fundadors d'EUiA. Acabarà dissolent-se al voltant del PSUC Viu.

Col·lectius Llibertaris.- Grup de persones anarcosindicalistes, procedents del sindicat CGT, que creien necessària l'acció política, liderats per Emili Cortavitarte i Pere Serrad. Participen en la fundació d'EUiA i alguns hi continuaran participant a EUiA durant els primers anys.

Compromís.- Coalició nacionalista i d'esquerres entre el Bloc Nacionalista Valencià, Iniciativa del Poble Valencià i Els Verds-Esquerra Ecologista del País Valencià. Té el seu origen en Compromís pel País Valencià i el trencament amb Esquerra Unida del País Valencià.

Compromís pel País Valencià.- Coalició entre Esquerra Unida del País Valencià i el Bloc Nacionalista Valencià i altres petits partits per a les eleccions a les Corts Valencianes de l'any 2007. Es trenca ràpidament degut a l'aliança entre el Bloc i la corrent Esquerra i País (oposició interna dins d'Esquerra Unida), enfront de la direcció d'EUPV.

Confederación de Los Verdes.- Organització que agrupava la gran majoria de partits verds espanyols. Havia participat de diferents aliances amb ICV (coalició a les europees de 1999, la federació *Los Verdes-Izquierda Verde*, protocol conjunt el 2006). També havien mantingut aliances electorals amb el PSOE en eleccions europees i generals. Era el referent a Espanya del Partit Verd Europeu fins la creació d'*Equo* i la integració de gairebé tots els membres de la Confederació en el nou partit. La minoria que es manté fora d'*Equo* segueix l'activitat de la Confederació. Són expulsats del Partit Verd Europeu. Arriben a acords amb IU.

Esquerra Alternativa i Verda.- Nom de la federació balear d'IU després de la ruptura el 2010 entre aquests i els militants que formaren Iniciativa d'Esquerres. Al cap d'uns mesos recuperen el nom original d'Esquerra Unida de les Illes Balears.

Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya (EV-CEC).- Partit verd català que aglutina el conjunt dels ecologistes entre el 1993 i el 1998. El 1995 es presenten en coalició amb IC sota la sigles IC-Els Verds, aliança que es trenca 1998. En l'assemblea celebrada aquell any guanyen per majoria els qui volen trencar la coalició. La minoria que vol mantenir contacte amb IC impugna l'assemblea davant dels tribunals i s'escindeix fundant Els Verds-Opció Verda. EV-CEC es presentarà amb ERC a les eleccions municipals i europees de 1999, amb Alternativa Ecologista a les autonòmiques 1999 i amb EUiA a les generals de 2000. Els tribunals donen la raó a Els Verds-Opció Verda pel que fa a l'assemblea de 1998, i això suposarà el final d'Els Verds-CEC. Diversos partits continuaran la seva activitat. Un cop desaparegut EV-CEC, la majoria s'enquadra a Els Verds-Esquerra Ecologista i també destaca Els Verds-Opció Verda.

Els Verds-Esquerra Ecologista.- Partit verd català resultant del trencament d'Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya. Originalment els seus membres són els partidaris que EV-CEC trenqui la coalició amb IC el 1998, però el 2004 EV-EE firma un protocol de federació amb ICV que serà vigent fins 2007, any en què EV-EE no comparteix les decisions d'ICV en el si del govern tripartit de la Generalitat.

Els Verds-Opció Verda.- Partit verd català escindit d'Els Verds-Confederació Ecologista de Catalunya el 1998 perquè no volia trencar l'aliança amb Iniciativa. Té relacions amb IC-V durant un temps. Es presentarà amb el PSC a les eleccions generals de 2004, en el marc de l'aliança de *Los Verdes (Confederación de Los Verdes)* amb el PSOE. El 2008 trenca aquesta aliança amb el PSC. Són dels pocs membres de la *Confederación de Los Verdes* que no s'integren a *Equo* i manté l'activitat de la *Confederación*, malgrat que és expulsada del PVE.

Entesa Catalana de Progrés.- Candidatura unitària de PSC, Esquerra Republicana de Catalunya i ICV al Senat nascuda a les eleccions generals de l'any 2000. A les

eleccions de 2004 i 2008 també hi participa EUiA. Té grup propi al Senat.

Entesa de Nacionalistes d'Esquerres (ENE).- Partit polític de l'esquerra independentista successor de Nacionalistes d'Esquerres, que s'integra a IC després que una part important del partit s'incorporés a ERC. Es manté inactiu des de mitjans dels 90.

Entesa pel Progrés de Catalunya.- Candidatura unitària de PSC, ICV i EUiA al Senat a les eleccions generals de 2011, hereva de l'Entesa Catalana de Progrés però sense ERC.

Entesa de Progrés Municipal (EPM).- Partit creat l'any 1999 sota les sigles del qual s'integren llistes independents properes a ICV, presentant-se conjuntament amb aquesta a les eleccions municipals des dels comicis de 1999.

Equo.- Partit ecologista i progressista d'àmbit espanyol nascut l'any 2011 amb l'impuls del Partit Verd Europeu del que en formarà part. A *Equo* conflueixen gairebé tots els membres de la *Confederación de Los Verdes*, formacions de caràcter ecosocialista, com Iniciativa Verds de les Balears i Iniciativa del Poble Valencià, que en participen com a contraparts i antics membres d'IU de la vessant més socialdemòcrata d'aquesta. ICV hi manté un protocol de relacions.

Espacio Plural.- Trobada estable de col·laboració i debat entre ICV, la *Chunta Aragonesista*, Iniciativa Verds de les Balears, Iniciativa del Poble Valencià i petites formacions com *Nueva Canarias* o *Paralelo 36*. Nascut el juny de 2010, pretenia impulsar un nou projecte a nivell estatal però no el defineixen. Estancat degut a la creació d'*Equo*, on s'hi alineen IPV i Iniciativa Verds, i el procés electoral de 2011, amb les aliances de la *Chunta Aragonesista* amb IU i d'ICV primer amb *Equo* i després amb IU.

Espai Roig-Verd-Violeta.- Organització fruit de la ruptura de Revolta, participa de la coalició IC-EV i l'abandona quan aquesta es trenca. Havien mantingut l'estratègia de participar de l'entorn d'IU i l'Espai RVV, participa de la coalició ICV-EV i després ho farà del procés d'Unitat d'Esquerres, però no arriba a participar a EUiA. Funda Batzac l'any 2000.

Esquerra de Galícia.- Partit resultant de la ruptura d'IU amb la seva federació gallega per l'acord electoral entre aquesta i el Partit Socialista de Galícia per a les eleccions gallegues de 1997. Rebría el suport d'IC-V i del Partido Democrático de la Nueva Izquierda. L'any 2002 es dissolt.

Esquerra Alternativa.- Federació creada el 2002 a partir de l'acord entre ICV i EUiA, per encabir a aquesta darrera en un model de coalició asimètric amb Iniciativa. Esquerra Alternativa la componen EUiA i les EPM.

Esquerra dels Pobles.- Candidatura a les eleccions europees de 1987 i 1989 integrada per Entesa de Nacionalistes d'Esquerres juntament amb altres partits nacionalistes d'esquerra com *Euskadiko Ezquerria*, *Unidad Aragonesa-Chunta Aragonesista* o *Partido Socialista de Galícia-Esquerda Galega*. ENE es va mantenir dins d'aquesta candidatura tot i formar part d'IC.

Esquerra Unida Alternativa.- Referent d'IU. Es presenta a les eleccions en coalició amb IC des de l'any 2002.

Esquerra Unida-Izquierda Unida.- Marca electoral que utilitza EUiA a nivell local en aquelles poblacions on hi ha un desacord pactat amb ICV per presentar-se separatament.

Esquerra Unitària.- Candidatures municipals d'aquelles agrupacions locals d'EUiA que no volgueren presentar-se amb ICV i la direcció nacional no els dóna cobertura. Les impulsa el PSUC Viu i no són reconegudes per la direcció d'EUiA. Es presenten a les eleccions de 2003 i 2007.

Federació Europea de Partits Verds.- Agrupació de partits verds a nivell europeu. L'any 2004 es converteix en el Partit Verd Europeu. ICV entra com a observadora l'any 2002, sent-ne també membre la *Confederación Los Verdes*.

Iniciativa per Catalunya (IC).- Des de 1998 s'anomena Iniciativa per Catalunya-Verds i des de 2002 Iniciativa per Catalunya Verds. Es presenta a les eleccions en coalició amb EUiA des de l'any 2002.

Iniciativa per Catalunya-Els Verds IC-EV.- Coalició electoral formada per IC, PCC, EV-CEC i Espai Roig, Verd i Violeta. Va concórrer a les eleccions municipals de 1995, autonòmiques de 1995 i les legislatives de 1996.

Iniciativa per Europa.- Nom que rep la candidatura a les eleccions europees de 1987, integrada pel PSUC, PCC i *Izquierda Unida*. Iniciativa per Catalunya estava acabada de crear i ENE no participava de la llista europea. A les eleccions de 1989 ENE tampoc hi participaria, però en aquest cas sí que s'utilitzaria el nom d'IC.

Iniciativa del Poble Valencià.- Partit ecosocialista del País Valencià, es forma com a partit l'any 2007 a partir del corrent intern d'Esquerra Unida: Esquerra i País. Al cap de poc abandona EUPV. Participa de la coalició Compromís i és el referent d'*Equo* i d'ICV.

Iniciativa Verds.- Partit ecosocialista d'àmbit balear, nascut l'any 2010, resultant de la fusió entre Iniciativa d'Esquerres (escissió d'Esquerra Unida) i Els Verds. Referent d'*Equo* i d'ICV.

Izquierda Unida (IU).-

La Izquierda.- Coalició entre IU, ICV, EUiA i *Bloque por Asturias* (soci de la federació asturiana d'IU) per a les eleccions europees de 2009.

La Izquierda Plural.- Nom de la coalició de 13 partits a les eleccions generals de 2011 al voltant d'IU, on destaquen ICV, EUiA i la *Chunta Aragonesista*. Aquests quatre partits acaben formant part d'un grup parlamentari conjunt amb el nom de *La Izquierda Plural*.

Los Verdes-Izquierdas de los Pueblos.- Coalició per a les eleccions europees de 1999 integrada per IC-V, CHA, Los Verdes, Esquerda de Galícia i Izquierda Andaluza. Encapçalada per Antoni Gutiérrez, d'IC-V, es van quedar molt a prop d'obtenir representació.

Los Verdes-Izquierda Verde.- Federació de partits creada l'any 2001 integrada per Los Verdes, ICV, *Izquierda Democrática Cántabra*, *Los Verdes-Izquierda Madrileña*, Esquerra Verda-Iniciativa pel País Valencià, i per la *Chunta Aragonesista* i *Esquerda Galega* com observadors. Amb el cicle electoral 2003-04 i el canvi d'aliances dels seus

membres, la federació desapareix.

Partit Verd Europeu.- Creat l'any 2004 a partir de la Federació Europea de Partits Verds. ICV n'és observadora des de la creació i en serà membre de ple dret a partir de l'any 2006. ICV i la *Confederación Los Verdes* en són membres a l'Estat espanyol fins que l'any 2011 es crea *Equo* a partir de la Confederació i altres partits.

Partit d'Acció Socialista de Catalunya (PASOC).- Petit partit socialista referent del *Partido de Acción Socialista*, forma part d'EUiA fins l'any 2001 quan el PASOC a nivell estatal abandona IU.

Partit dels Comunistes de Catalunya (PCC).- Partit comunista creat el 1982, després de la crisi del V Congrés del PSUC, per integrar els sectors més ortodoxos. Participa de la fundació d'IC i en surt al cap de poc, hi torna a col·laborar entre 1993 i 1997 en la coalició IC-Els Verds. Està integrat a EUiA des de la seva creació, n'és majoritari.

Partido Comunista de España (PCE).- Principal partit comunista a Espanya, integrat a IU on n'és el partit majoritari. Durant els mandats de Gaspar Llamazares no van controlar la direcció d'IU.

Partido Comunista de los Pueblos de España (PCPE).- Partit comunista creat l'any 1984 a partir de diferents escissions marxistes-leninistes del PCE. El PCC n'és el seu referent català i un dels impulsors. El 1986 participa de la fundació d'*Izquierda Unida*. El 1989 participa del procés d'unitat comunista: el sector majoritari del partit s'integra al PCE, el sector minoritari continua l'activitat i abandona *Izquierda Unida*. A principis dels 90 PCC i PCPE trenquen relacions; al cap dels anys es crearà el Partit Comunista del Poble de Catalunya amb ex militants del PCC.

Partit de l'Esquerra Europea (PEE).- Creat l'any 2004 per a integrar els partits europeus de tradició comunista. EUiA n'és membre des de la seva fundació, igual que IU i el PCE.

Partit Obrer Revolucionari (POR).- Partit d'orientació trotskista, integrat a EUiA.

Partit Revolucionari dels Treballadors (PRT).- Partit d'orientació trotskista. Participant de la fundació d'EUiA, hi actuarà dins del corrent transversal o Rojos i Roges, fins que abandona l'organització l'any 2005 per integrar-se a *Corriente Roja* (a Catalunya, Corrent Roig), que té l'origen a Rojos i Roges).

Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC).-

Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC).- Històric partit comunista de Catalunya. Inactiu des de mitjans dels anys 90 cedint tota la seva activitat a IC.

Partit Socialista Unificat de Catalunya Viu (PSUC Viu).- Partit comunista creat el 1997 resultant del trencament d'IC i la inactivitat del PSUC, és el referent del PCE. Està integrat a EUiA des de la seva fundació, la lidera fins a l'any 2000 i després passa a l'oposició interna i es torna a integrar a la direcció a la VI Assemblea Nacional de 2012.

Revolta.- Organització trotskista fruit de la unió, el 1991, entre la Lliga Comunista Revolucionària i el Moviment Comunista. A nivell d'Espanya rebia el nom d'*Izquierda Alternativa*. La unió dura dos anys: del trencament en sorgeixen a Catalunya el Col·lectiu

per una Esquerra Alternativa i l'Espai Roig-Verd-Violeta.

Revolta Global.- Organització anticapitalista que podríem enquadrar ideològicament en un marxisme heterodox, es forma a partir de la unió entre Batzac (antic Espai Roig Verd i Violeta) i Col·lectius per una Esquerra Alternativa. Alguns dels seus membres continuen participant a EUiA dins del corrent Rojos i Roges fins a l'any 2006. Té relacions amb *Izquierda Anticapitalista* a nivell d'Estat.

Rojos i Roges.- Organització que actuava com a corrent intern d'EUiA, reivindicant no mantenir la coalició amb ICV i tenir un perfil d'EUiA netament anticapitalista. El componen militants del PRT, CpEA, alguns militants del PSUC Viu i ex militants de PSUC Viu i PCC. Té els seus orígens al corrent transversal d'EUiA que formaven les mateixes organitzacions i alguns militants de PSUC Viu i PCC. Estava vinculada a *Corriente Roja* a nivell estatal. *Corriente Roja* abandona IU l'any 2005. Rojos i Roges també abandonen EUiA l'any 2006. Alguns abandonen el corrent i continua la seva militància a Revolta Global, d'altres formaran Corrent Roig i uns pocs formen l'associació Socialismo 21 al voltant de Diosdado Toledano i tornen a EUiA. A Espanya també es dona la divisió entre *Izquierda Anticapitalista* (com Revolta Global) i *Corriente Roja* (com Corrent Roig).

Socialismo 21.- Associació creada al voltant de Diosdado Toledano amb un dels sectors que havia participat de Rojos i Roges, participen d'EUiA i tenen relacions amb la Xarxa Socialista Unificada de Catalunya (XSUC).

Sumant.cat.- Corrent crític d'EUiA, nascut el juny de 2013 encapçalat per Jordi Miralles i Felix Alonso, que aglutina membres que donaven suport a l'anterior direcció d'EUiA i del PCC. Aposten per enfortir les relacions amb ICV.

Unió de les Esquerres Catalanes.- Candidatura conjunta entre PSUC i ENE a les eleccions legislatives de 1986.

Unitat d'Esquerres.- Nom que rebia Esquerra Unida i Alternativa durant el seu procés de creació, abans de la seva assemblea fundacional.

Xarxa Socialista Unificada de Catalunya (XSUC).- Grup escindit del PSUC Viu després del seu XIV Congrés. Aglutina aquelles persones que encapçalaven l'anterior direcció del PSUC Viu, receloses del treball a EUiA i els acostaments al PCC. Com a persones visibles trobem Ramon Franquesa o Albert Escofet. Tenen relacions amb Socialismo 21.

ANNEX II

Acords electorals entre ICV i EUiA

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions municipals de 2003, autonòmiques de 2003 i generals de 2004

1. ICV i EUiA, des de la coincidència en l'anàlisi de la situació política catalana i en la necessitat de sumar totes les forces possibles per a contribuir a una alternativa d'esquerres des de les posicions de l'esquerra transformadora, signen la Declaració Política que s'adjunta.

2. ICV i EUiA decideixen presentar-se conjuntament en una Coalició a les properes eleccions locals, al Parlament de Catalunya i Generals. Es convidarà a participar en la Coalició a les Candidatures Independents de Progrés Municipal, agrupades a l'Entesa de Progrés Municipal i a altres grups.

3. La Coalició, a les eleccions al Parlament català i a les Generals, es denominarà "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa" (ICV-EA). A les eleccions locals rebrà el nom general d'"Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa-Entesa de Progrés Municipal". D'acord amb la legislació vigent podrà adoptar denominacions locals diferents, mantenint sempre l'element comú "EPM".

4. La Coalició es regirà per un Consell de Govern integrat per 5 representants d'ICV i 5 més de la federació Esquerra Alternativa (3 d'EUiA, 1 EPM i 1 elegit per la resta de components). El Consell de Govern de la Coalició, analitzada l'experiència de funcionament conjunt, podrà modificar els criteris de funcionament, la denominació dels grups institucionals i l'estructura territorial de la Coalició.

La denominació dels grups institucionals serà la de la candidatura. En els municipis en què EUiA obtingui representació en les properes eleccions locals, la denominació del grup municipal serà ICV-EPM-EUiA. En el cas de les alcaldies actuals d'ICV o EPM, es mantindrà la denominació de la candidatura presentada per la Coalició.

5. Tots els aspectes jurídics de la Coalició seran concretats en un Annex jurídic que regularà la materialització de la Coalició. Després dels processos electorals, tota l'activitat política conjunta que generi la Coalició es realitzarà sota l'anagrama genèric previst pels materials de propaganda electoral regulat al punt 7.

6. L'elaboració dels programes electorals es basarà en mètodes participatius fonamentats en el diàleg amb organitzacions, entitats i persones individuals. Aquests processos participatius confluiran en una Convenció de Programa de la Coalició. El Consell de Govern de la Coalició nomenarà un grup de treball per a preparar-la. Finalment, la Coalició aprovarà en els seus òrgans de govern els programes definitius.

La Coalició accepta com a cap de llista per les eleccions al Parlament de Catalunya el president d'ICV, Joan Saura.

7. L'anagrama a les eleccions al Parlament, Generals i Municipals sense denominació específica que s'aplicarà als materials de propaganda electoral serà el següent: a) Eleccions al Parlament de Catalunya i al Congrés dels Diputats (veure annex 1), b) Eleccions Locals (veure annex 2).

A les paperetes la denominació i el logotip serà: a) Eleccions Locals: "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa-Entesa de Progrés Municipal" (ICV-EA-EPM) (veure annex 3); b) Eleccions al Parlament de Catalunya i al Congrés dels Diputats: "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa" (veure annex 4). Els candidats i candidates portaran a continuació del nom les sigles del partit al que pertanyin.

8. El criteri d'atribució de llocs entre ICV i EUiA a les eleccions al Parlament de Catalunya i

Generals, pren com a base els resultats sumats del 99 repartint al 50% els guanys (1 diputat/diputada al Parlament i 1 al Congrés).

Així EUiA ocuparà en tots dos casos el tercer lloc. En les eleccions al Parlament de Catalunya el segon candidat o candidata d'EUiA ocuparà el lloc número 9; en les eleccions Generals, el segon candidat o candidata ocuparà el lloc número 6. A les eleccions al Parlament de Catalunya EUiA ocuparà el número 2 a Lleida i Girona i el número 3 a la de Tarragona. A les eleccions al Congrés dels Diputats EUiA ocuparà el número 2 a les circumscripcions de Girona, Lleida i Tarragona.

S'acorda que el Consell de Govern estudiarà la possibilitat que una personalitat de consens pugui encapçalar una de les circumscripcions de Lleida o Girona a les eleccions al Parlament de Catalunya o de Tarragona, Lleida o Girona a les eleccions al Congrés dels Diputats. En aquest cas el número 2 de la llista correspondria a ICV i el 3 a EUiA.

A les eleccions Locals es prendran com a base de l'acord, igualment, els resultats del 99 comptabilitzats segons la llei electoral vigent, d'acord amb els resultats prèviament validats per una comissió mixta. Els possibles guanys previsibles es repartiran en una proporció aproximada del 50%. El Consell de Govern de la Coalició articularà mecanismes compensatoris per als casos en què no es puguin aplicar aquests criteris. En tot cas es respectaran els acords establerts amb grups locals independents i amb candidatures EPM.

Pel que fa als organismes supralocals, els òrgans de govern de la Coalició decidiran la seva composició atesos els resultats de les eleccions Locals. Sempre que s'obtingui creixement de la Coalició en nous càrrecs electes de segon grau, EUiA participarà en els consells comarcals del Baix Llobregat, Vallès Occidental i Barcelonès, i en alguna de les assemblees dels organismes metropolitans de Barcelona. Pel que fa a la Diputació de Barcelona, si la Coalició obté diputat provincial per Sant Feliu de Llobregat i un segon diputat per Sabadell, els guanys es repartiran al 50% i correspondrà a EUiA el segon diputat de Sabadell.

9. Les direccions nacionals d'ICV, EUiA i dels altres grups vetllaran per impulsar al màxim els acords a nivell local. Els desacords es resoldran en el Consell de Govern de la Coalició.

10. El Consell de Govern crearà un Comitè Electoral i efectuarà el seguiment de l'activitat de la Coalició i dels grups institucionals. A nivell local es crearan Consells Municipals de la Coalició. El Consell de Govern de la Coalició aprovarà les directrius per a la seva constitució.

Els acords s'adoptaran buscant al màxim el consens; en cas de no produir-se s'adoptaran per majoria simple, tant en els Consells com en els Grups Institucionals, sense perjudici que a nivell nacional els acords de gran transcendència siguin sotmesos per cada organització als mecanismes de consulta interna que estableixin les seves normes de funcionament. En els casos de temes que no formin part dels programes i documents acordats, si el consens no fos possible es gestionarà la discrepància des de la llibertat de cada opció política.

En el món local s'aplicaran els mateixos principis, però les discrepàncies dins dels grups municipals es resoldran en els Consells municipals de la Coalició i, si fos el cas, en el Consell de Govern de la Coalició.

11. Es redactarà un Annex que reguli tots els aspectes econòmics, tant pel que fa a les despeses com als ingressos de la Coalició. L'Annex inclourà el compromís de cada partit integrant de la Coalició de que la seva participació es basarà en l'aportació de la seva part del pressupost general a càrrec dels seus propis recursos.

12. La Coalició treballarà per tal que es repeteixi la Coalició Entesa Catalana de Progrés, al Senat.

13. Les diferents relacions dels components de la Coalició a nivell d'Estat amb la Federació Els Verds-Esquerra Verda i amb *Izquierda Unida* s'han de veure com una conseqüència de la pluralitat

política i territorial avui existent dins l'esquerra transformadora de l'Estat espanyol.

La Coalició decidirà, després de les eleccions Generals, el grup parlamentari al que s'incorporaran els diputats i les diputades elegits. Atesa la relació d'EUiA amb *Izquierda Unida* els diputats i les diputades de la Coalició establiran relacions de col·laboració especial amb el grup parlamentari d'*Izquierda Unida*.

Annex 1

La fórmula jurídica de la relació entre ICV i EUiA serà una Coalició asimètrica, és a dir, una Coalició entre ICV i la federació Esquerra Alternativa integrada per EUiA, les Candidatures Independents de Progrés Municipal agrupades a l'EPM i altres grups als que es convidarà a sumar-s'hi. L'òrgan de govern de la federació Esquerra Alternativa estarà integrat per un representant de cada organització.

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions autonòmiques de 2006 i municipals de 2007

1. ICV i EUiA des de la coincidència en l'anàlisi de la situació política catalana i en la necessitat de reeditar una majoria d'esquerres on surti reforçada la posició de la Coalició ICV-EUiA, signen la Declaració Política que s'adjunta.
2. ICV i EUiA decideixen presentar-se conjuntament en una Coalició a les properes eleccions al Parlament de Catalunya i Municipals. Es convidarà a participar en la Coalició a les Candidatures Independents de Progrés Municipal, agrupades a l'Entesa pel Progrés Municipal.
3. La Coalició es denominarà "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa" (ICV-EUiA) A les eleccions locals rebrà el nom general d'"Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa-Entesa pel Progrés Municipal" (ICV-EUiA-EPM). D'acord amb la legislació vigent podrà adoptar denominacions locals diferents, mantenint sempre l'element comú "EPM".
4. La denominació dels Grups Institucionals serà la de les candidatures.
5. L'anagrama a les eleccions al Parlament i Municipals, sense denominació específica, que s'aplicarà als materials de propaganda electoral serà el següent:

Veure Annex Logotips

A les paperetes la denominació i el logotip serà:

a) Eleccions Locals

"Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa-Entesa pel Progrés Municipal"
(ICV-EUiA-EPM)

b) Eleccions al Parlament

"Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa" (ICV-EUiA)

Veure Annex Logotips

Els candidats i les candidates podran portar a continuació del nom les sigles del partit al que pertanyen

6. La Coalició es regirà per un Consell de Govern integrat per 5 representants d'ICV, 4 d'EUiA, i 1 d'EPM.

El Consell de Govern es reunirà de forma ordinària mensualment i tantes vegades com acordin les parts. Hi haurà 2 portaveus. 1 nomenat per ICV i un altre per EUiA. En els primers mesos després de les Eleccions Catalanes, el Consell de Govern desenvoluparà un reglament de funcionament i estructura de la Coalició en els àmbits territorials (Consells de Govern Locals i Comarcals) i dels Grups Institucionals. Els acords s'adoptaran buscant al màxim el consens; en cas de no produir-se s'adoptaran per majoria simple, tant en els Consells com en els Grups Institucionals, sense perjudici que els acords de gran transcendència siguin sotmesos per cada

organització als mecanismes de consulta interna que estableixin les seves normes de funcionament. En els casos de temes que no formin part dels programes i documents acordats, si el consens no fos possible, es gestionarà la discrepància.

En el món local s'aplicaran els mateixos principis, però les discrepàncies dins dels grups municipals es resoldran en els Consells Locals de la Coalició i, si fos el cas, en el Consell de Govern de la Coalició. Després dels processos electorals, tota l'activitat política conjunta, així com la comunicació informativa que generi la Coalició i els seus Grups Institucionals, es realitzarà sota l'anagrama genèric previst pels materials de propaganda electoral regulat al punt 5. A excepció d'aquells grups amb denominacions específiques, que utilitzaran la seva.

7. El Consell de Govern crearà una Comissió Electoral conjunta d'ICV i EUiA a la que s'afegiran les EPM a les eleccions locals. Aquesta prepararà i farà seguiment de les campanyes electorals. S'assegura la presència suficient dels candidats i de les candidates dels partits de la coalició en tots els formats electorals com debats televisius, entrevistes periodístiques, espots electorals de TV i cartells propis en les eleccions al Parlament. El Consell de Govern articularà un mecanisme per compartir entre ICV i EUiA la representació electoral de la Coalició en els territoris en totes les eleccions.

8. L'elaboració dels programes electorals es basarà en mètodes participatius fonamentats en el diàleg amb organitzacions, entitats i persones individuals. Aquests processos participatius confluiran en una Convenció de Programa de la Coalició. El Consell de Govern de la Coalició nomenarà un grup de treball per preparar-la. Finalment, la Coalició aprovarà en els seus òrgans de govern els programes definitius.

9. Les direccions nacionals d'ICV, EUiA i de les EPM, vetllaran per impulsar al màxim els acords a nivell local. Els desacords es resoldran en el Consell de Govern de la Coalició. A les eleccions al Parlament de Catalunya, EUiA ocuparà el lloc 3r i 8è així com 15 llocs més en el conjunt de la llista per la circumscripció de Barcelona. A Tarragona el lloc 3r, a Lleida el 2n i a Girona el 3r.

10. La Coalició proclama com a cap de llista per a les eleccions al Parlament de Catalunya el president d'ICV, Joan Saura.

11. En el cas que la Coalició participi al Govern de la Generalitat, el Consell de Govern realitzarà una proposta consensuada on els partits de la Coalició estiguin representats suficientment en tots els àmbits on hi siguem presents.

12. Si el resultat electoral així ho garanteix, la Coalició en tota la seva pluralitat, estarà representada a les Corts Generals.

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions generals de 2008

1. ICV i EUiA coincideixen en l'anàlisi de la situació política a Catalunya i al conjunt de l'Estat espanyol. A Catalunya, la Coalició ICV-EUiA comparteix grups institucionals en l'àmbit local i al Parlament de Catalunya i participa del Govern d'Entesa. A les Corts de Madrid formen Grup Parlamentari conjunt al Congrés amb IU i participen de l'Entesa Catalana de Progrés al Senat. Per desenvolupar veritables polítiques d'esquerres i ecologistes, i per reforçar encara més el paper federalista de la Coalició ICV-EUiA, signen la declaració que s'adjunta.

2. ICV EUiA decideixen presentar-se conjuntament en una Coalició a les properes Eleccions Generals del 9 de març. Les candidatures al Congrés dels diputats de la Coalició ICV-EUiA aniran en coalició previ acord al conjunt de l'Estat amb Izquierda Unida (IU) i d'altres formacions de l'esquerra transformada i ecologista.

3. La Coalició es denominarà a Catalunya "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa (ICV-EUiA)".

4. Els diputats i diputades d'ICV i d'EUiA que resultin elegits s'integraran, previ acord, en un mateix Grup Parlamentari conjunt amb IU. ICV i EUiA defensaran l'actual denominació del GP "IU-ICV". A Catalunya totes les expressions del Grup Parlamentari seran sota el nom i el logo d'ICV-EUiA, sempre que a l'Estat la denominació sigui "IU-ICV".
5. L'anagrama a les Eleccions generals que s'aplicarà als materials de propaganda electoral i el logotip de les paperetes de votació serà: Els candidats i les candidates podran portar a continuació del nom les sigles del partit al que pertanyen.
6. Els acords de funcionament de la Coalició a Catalunya seran els mateixos que van signar-se el juliol del 2006 amb motiu de la reedició de la Coalició al Parlament de Catalunya.
7. L'elaboració del programa electoral es basarà en mètodes participatius fonamentals en el diàleg amb organitzacions, entitats i persones individuals. Aquests processos participatius confluiran en una Convenció del Programa de la Coalició.
8. A la circumscripció de Barcelona ICV ocuparà els llocs 1er i 2on, EUiA el 3er, i així fins al final de la llista. El número 9 l'ocuparà un independent pactat per les dues organitzacions. A les circumscripcions de Tarragona, Lleida i Girona, ICV ocuparà els llocs 1ers i EUiA els 2ons, així fins al final de la llista.
9. ICV-EUiA repetiran la seva participació a la coalició al Senat de l'Entesa Catalana de Progrés en els mateixos termes de l'anterior acord.

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions autonòmiques de 2010 i municipals de 2011

1. ICV i EUiA des de la coincidència en l'anàlisi de la situació política catalana i en la necessitat de reeditar una majoria d'esquerres on surti reforçada la posició de la Coalició ICV-EUiA, signen la Declaració Política que s'adjunta.
2. ICV i EUiA decideixen presentar-se conjuntament en una Coalició a les properes eleccions al Parlament de Catalunya i Municipals. Es convidarà a participar en la Coalició a les Candidatures Independents de Progrés Municipal, agrupades a l'Entesa pel Progrés Municipal.
3. La Coalició es denominarà "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa" (ICV-EUiA). A les eleccions locals rebrà el nom general d'"Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa-Entesa pel Progrés Municipal" (ICV-EUiA- EPM). D'acord amb la legislació vigent podrà adoptar denominacions locals diferents, mantenint sempre l'element comú "EPM".
4. La denominació dels GRUPS Institucionals serà la de les candidatures, llevat de les denominacions específiques vinculades a les EPM.
5. L'anagrama a les eleccions al Parlament i Municipals, sense denominació específica, que s'aplicarà als materials de propaganda electoral serà el següent (veure Veure Annex Logotips)
A les paperetes la denominació i el logotip serà:
 - a) Eleccions Locals: "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa-Entesa pel Progrés Municipal" (ICV-EUiA-EPM).
 - b) Eleccions al Parlament: "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa (ICVEUiA).Veure Annex Logotips
Els candidats i les candidates podran portar a continuació del nom les sigles de la formació política a la qual pertanyen.
6. La Coalició es regirà per un Consell de Govern integrat per 5 representants d'ICV, 4 d'EUiA, i 1 d'EPM. El Consell de Govern es reunirà de forma ordinària mensualment i tantes vegades com acordin les parts. Hi haurà 2 portaveus: 1 nomenat per ICV i un altre per EUiA. En els primers mesos després de les Eleccions Catalanes, el Consell de Govern desenvoluparà un reglament de

funcionament i estructura de la Coalició en els àmbits territorials (Consells de Govern Locals i Comarcals) i dels Grups Institucionals. El Consell de Govern vetllarà per un veritable desenvolupament de tots els Consells de Govern locals. Els acords s'adoptaran buscant al màxim el consens; en cas de no produir-se s'adoptaran per majoria simple, tant en el Consell com en els Grups Institucionals, sense perjudici que els acords de gran transcendència siguin sotmesos per cada organització als mecanismes de consulta interna que estableixin les seves normes de funcionament. En els casos de temes que no formin part dels programes i documents acordats, si el consens no fos possible, es gestionarà la discrepància.

Les discrepàncies dins dels grups municipals es resoldran en els Consells de Govern locals de la Coalició i, si fos el cas, en el Consell de Govern nacional. ICV, EPM i EUiA ocuparan els llocs, polítics i tècnics, que assegurin la representació del conjunt de la coalició i els corresponguin a Consells Comarcals, Diputacions/Vegueries i d'altres ens metropolitans i supramunicipals. El Consell Nacional de la Coalició aprovarà les compensacions necessàries si una de les formacions polítiques de la coalició no obté representació institucional. Després dels processos electorals, tota l'activitat política conjunta, així com la comunicació informativa que generi la Coalició i els seus Grups Institucionals, es realitzarà sota l'anagrama genèric previst pels materials de propaganda electoral regulat al punt 5. A excepció d'aquells grups amb denominacions específiques vinculats a les EPM, que utilitzaran la seva.

7. El Consell de Govern crearà una Comissió Electoral conjunta d'ICV i EUiA a la que s'afegiran les EPM a les eleccions locals. Aquesta prepararà i farà seguiment de les campanyes electorals.

S'assegura la presència suficient dels candidats i de les candidates dels partits de la coalició en tots els formats electorals com debats televisius, entrevistes periodístiques, esports electorals de TV i cartells propis en les eleccions al Parlament. El Consell de Govern articularà un mecanisme per compartir entre ICV i EUiA la representació electoral de la Coalició en els territoris en totes les eleccions. Els temes econòmics es regiran pel document econòmic acordat.

8. L'elaboració dels programes electorals es basarà en mètodes participatius fonamentats en el diàleg amb organitzacions, entitats i persones individuals. Aquests processos participatius confluiran en una Convenció de Programa de la Coalició. El Consell de Govern de la Coalició nomenarà un grup de treball per preparar-la.

9. Les direccions nacionals d'ICV, EUiA i de les EPM vetllaran per impulsar al màxim els acords a nivell local. Els desacords es resoldran en el Consell de Govern de la Coalició. A les eleccions al Parlament de Catalunya, EUiA ocuparà el lloc 3r i 8è així com 15 llocs més en el conjunt de la llista per la circumscripció de Barcelona. A Tarragona, Lleida i Girona es repetiran les posicions a les llistes del 2003, que podrien modificar-se en funció d'acords territorials.

10. La Coalició proclama com a cap de llista per a les eleccions al Parlament de Catalunya al Secretari General d'ICV, Joan Herrera.

11. En el cas que la Coalició participi al Govern de la Generalitat, el Consell de Govern realitzarà una proposta consensuada on els partits de la Coalició estiguin representats suficientment en tots els àmbits on hi siguem presents.

12. En el Grup Parlamentari EUiA i ICV continuaran compartint els càrrecs que es deriven de la representació parlamentària; la Presidència, la Vicepresidència i la Mesa, el/la portaveu i portaveu adjunt, i d'altres càrrecs sensibles, correspondran a persones d'una i altra formacions polítiques.

13. Si el resultat electoral així ho garanteix, la Coalició en tota la seva pluralitat estarà representada a les Corts Generals.

14. Els temes legals de representació electoral i d'administració econòmica es decidiran i compartiran entre ICV i EUiA

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions generals 2011

1. Para evitar la ruptura del espacio electoral que representan ICV y EUiA en Catalunya, los dos partidos abajo firmantes acuerdan constituir una coalición electoral técnica de ámbito estatal. La firma de esta coalición no presupone ningún compromiso postelectoral.
2. ICV y EUiA apoyarán en el resto del Estado a sus aliados propios. ICV a EQUO y EUiA a IU.
3. Los acuerdos y protocolos de la coalición, tanto con IU como con EUiA, serán los mismos que los del 2008. La campaña electoral en Catalunya la diseñarán y protagonizarán en exclusiva ICV y EUiA.
4. Redefinir las relaciones ICV-EUIA abriendo un proceso de reflexión compartida que nos permita llegar a acuerdos para abrir una nueva etapa en la vida de la coalición. Después de más de 8 años de trabajo en común coge valor la propuesta del último congreso de EUiA de "*Més coalició*". Para avanzar en este objetivo de más coalición proponemos consensuar un nuevo marco de relaciones que redefina entre otras cosas: un proyecto nacional y soberano cuya identidad es la de la propia coalición, el trabajo de la coalición, su dirección, la visibilidad de las partes y garantizar la presencia institucional de ambos partidos en las diferentes instancias institucionales.

Anexo al acuerdo político.

Desde la filosofía de compartir la presencia institucional, se llegan a los siguientes acuerdo:

En la candidatura al Congreso de los Diputados, EUiA ocupará el tercer puesto de la lista por Barcelona, quedando pendiente de acuerdo definitivo estas dos opciones:

- a) Propuesta de EUiA: garantizándole a EUiA la presencia en el Congreso de los Diputados la mitad de legislatura en el caso de salir 2 diputados/as por Barcelona.
- b) Propuesta de ICV: En el marco de redefinición y revalidación de la coalición ICV-EUIA en Cataluña, ICV garantizará la presencia de EUiA desde un mínimo de 1 año hasta un máximo de 2 años en las Cortes Generales, en el caso de obtener 2 diputados al Congreso por la circunscripción de Barcelona.

Acord entre ICV i EUiA per les eleccions autonòmiques de 2012

1. ICV i EUiA des de la coincidència en l'anàlisi de la situació política catalana i en la necessitat de fer front a la política d'austeritat obsessiva i de retallades i construir una alternativa d'esquerra a Catalunya, signen la Declaració Política que s'adjunta.
2. ICV i EUiA decideixen presentar-se conjuntament en una Coalició a les properes eleccions per la integració de persones independents i activistes a la candidatura.
3. La Coalició es denominarà "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa" (ICV-EUIA).
4. L'anagrama a les eleccions al Parlament que s'aplicarà als materials de propaganda electoral serà el mateix que a les eleccions de 2010.
5. A les paperetes la denominació i el logotip serà el mateix que a les eleccions de 2010: Eleccions al Parlament: "Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa (ICV- EUiA)".
6. En els tres primers mesos després de les Eleccions Catalanes, el Consell de Govern desenvoluparà un reglament de funcionament i estructura de la Coalició.
7. Els acords s'adoptaran buscant el consens, sense perjudici que els acords de gran transcendència siguin sotmesos per cada organització als mecanismes de consulta interna que estableixin les seves normes de funcionament. En els casos de temes que no formin part dels programes i documents acordats, si el consens no fos possible es gestionarà la discrepància.

8. El Consell de Govern crearà una Comissió Electoral conjunta d'ICV i EUiA. Aquesta prepararà i farà seguiment de les campanyes electorals.

9. Els temes econòmics es regiran pel document econòmic que s'annexa com a document separat.

10. L'elaboració dels programes electorals es basarà en mètodes participatius fonamentats en el diàleg amb organitzacions, entitats i persones individuals. Aquests processos participatius confluiran en una Convenció de Programa de la Coalició.

11. En els primers 15 noms de la candidatura la distribució entre ambdues forces polítiques serà el següent:

ICV: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15

EUiA: 3, 8, 9, 14

Les posicions 12 i 13 es consensuaran amb persones de projecció pública.

A Tarragona, Lleida i Girona les 3 primeres posicions seran les següents:

Girona: ICV: 1, 3; EUiA: 2

Tarragona: ICV: 1, 2; EUiA: 3

Lleida: ICV: 1, 3; EUiA: 2

12. Els temes legals de representació electoral es decidiran i compartiran entre ICV i EUiA.

13. Si la coalició disposa de senador, s'acorda que es mantindrà l'actual representant de designació autonòmica d'ICV-EUiA a les Corts Generals. En cas de no ser de continuïtat, la persona proposada per EUiA se sotmetrà a consens del Consell de la coalició.

ANNEX III**Pèrdues i guanys d'EUiA en les candidatures municipals d'ICV-EUiA****2003: pèrdues: 8, guanys 19, creixement 11**

Pèrdues	Antiga EU-IU o E. Unitària	Creixement	Entrada creixement	Llista nova	Llista entrant	Guanya EUiA i no creix
Badia (2)		Mollet	Barcelona	Altafulla (2)	Canovelles (2)	Castellar del V.
Barberà (2)			Cerdanyola	Palafugell	Palau Solità	
Ripollet			Martorelles	St.Climent Ll.(2)	Salou	
Sabadell			Pallejà		St.Adrià B.	
Vallirana			Sta.Coloma G.			
Montcada			St. Joan D.			
			Viladecavalls			

2007: pèrdues 9, guanys 15, creixement 6

Pèrdues	Antiga EU-IU o E. Unitària	Creixement	Entrada creixement	Llista nova	Llista entrant	Guanya EUiA i no creix
Barberà V.	La Llagosta	Montcada		Caldes de M.	Montmell	Lloret
Barcelona	Gavà	Montornès		Puigpelat		Rubí
Hostalric	Prat de Ll.	Sabadell		Sils (2)		St. Feliu de Ll.
Mollet						Martorelles
Polinyà						
St.Climent						
Sentmenat						
Viladecavalls						
Castellar V.						

2011: pèrdues 8, guanys 29, creixement 21

Pèrdues	Antiga EU-IU o E. Unitària	Creixement	Entrada creixement	Llista nova	Llista entrant	Guanya EUiA i no creix
Martorelles	Olesa M. (9)	Altafulla (2)	Barcelona		Campins	Barberà V.
Montmell		Blanes			Franqueses	Castelldefels
Olesa Bo. (2)		La Llagosta			Piera	Mollet
Palafugell		Montmeló			Ripollet	Palafolls
Palau Solità		Montornès			Sta. Eulàlia R.	Premià
St. Esteve Ses.		St.Adrià B.				Torrelles Ll.
Sils		Sentmenat				

Antiga EU-IU o Eunitària: regidors obtinguts per EUiA en llistes d'ICV-EUiA-EPM en aquells municipis on els anteriors comicison l'agrupació local d'EUiA s'havia presentat sota les sigles d'EU-IU o Esquerra Unitària (Piera 2011 s'inclou a la categoria "Llista entrant").

Creixement: increment de regidors obtinguts per EUiA en llistes de la coalició que creixen en representants respecte l'anterior mandat (pel que fa a la seva llista o la dels integrants de la coalició ICV, EUiA, EU-IU, Eunitària o EPM).

Entrada per creixement: regidors obtinguts per EUiA allà on no tenia representació i la llista de la coalició ha augmentat en representants respecte les anteriors eleccions (ja sigui la seva llista o la d'ICV o EPM).

Llista nova: regidors obtinguts per EUiA en llocs on no hi havia llista de la coalició o dels integrants (ICV, EUiA, EU-IU, Eunitària o EPM) en els anteriors comicis (nclou Sant. Climent de Ll. 2003, antiga llista independent propera a EUiA que passa a computar-se com a coalició).

ANNEX IV

Extensió i continguts d'altres acords electorals

Extensió mesurada en nombre de paraules. No es compten, en cas de ser-hi, els apartats dels acords en què s'identifiquen els representants de les organitzacions, els representants i administradors de la coalició, el domicili, l'apartat jurídic i l'apartat econòmic, per poder comparar-los amb els d'ICV-EUiA que no inclouen aquests apartats en el cos del document.

Socis (nom coalició)	Ext.	Tipus d'acord, eleccions, àmbit territorial. Continguts
PSC / Els Verds-Opció Verda	1.366	Acord autonòmiques 2003, Catalunya. Manifest (1,072 paraules), treball conjunt, Comissió d'Enllaç (5+5), suport llistes PSC-Cpc. Obert a altres Verds.
PSM - Entesa Nacionalista de Mallorca / Alternativa Esquerra Unida – Els Verds (Bloc per Mallorca)	1.665	Coalició electoral, autonòmiques i municipals de 2007, Mallorca. Manifest (868 paraules), nom-sigles-logotip, Comissió coordinació (5+5+2 independents) per consens, ordre llistes, grup institucional comú, mètode confecció programa. Obert a altres.
PSM - Entesa Nacionalista de Mallorca/ Els Verds de Mallorca/Iniciativa d'Esquerres (Més Mallorca)	1.434	Coalició electoral, autonòmiques 2011, Mallorca. Manifest (785 paraules), coalició electoral, comissió de coordinació, grup institucional comú, mètode confecció programa.
Esquerra Unida del PV / Bloc Nacionalista Valencià / Els Verds del PV/ Izquierda Republicana / Els Verds- EE (Compromís pel País Valencià)	2.850	Coalició electoral, autonòmiques 2007, País Valencià. Logotip, quotes a tots els efectes (respectivament 60%, 30%, 7%, 2%, 1%), comissió política, ordre llistes, grup institucional comú i distribució càrrecs del grup, metodologia per acordar possibles aliances, manifest programàtic (1.252 paraules), campanya.
Bloc Nacionalista Valencià / Iniciativa del País Valencià / Els Verds-EE (BLOC - Iniciativa-Verds)	1.839	Coalició electoral, generals 2008, País Valencià. Manifest (1.648 paraules), nom-sigles-logotip, comissió de coordinació (3+3+3) per consens.
Bloc Nacionalista Valencià / Iniciativa del País Valencià / Els Verds-Esquerra Ecologista (Compromís)	668	Coalició electoral, autonòmiques 2011, País Valencià. Comissió de coordinació (respectivament 65%, 35%, 5%), ordre llistes, càrrecs grup institucional comú, candidatura a la presidència del Govern pel Bloc (cap de llista per València), repartiment temporal diputats, nom-sigles-logotip.
Bloc Nacionalista Valencià / Iniciativa del País Valencià / Els Verds - Esquerra Ecologista (Compromís)	5.801	Coalició permanent (més assimilable a uns estatuts que no a un acord de coalició), País Valencià. Deures dels partits, figura de les persones adherides, diferents òrgans (composició, funcions i metodologia acords), grups institucionals comuns, organització territorial, primàries per escollir candidats, els joves de la coalició, codi ètic dels càrrecs públics, règim disciplinari.
Coalició Compromís / EQUO (Compromís-Equo)	721	Coalició electoral, generals 2011, País Valencià. Manifest breu (187 paraules), nom-sigles-logotip, grup institucional comú i criteri pel nom del mateix, ordre llistes, òrgans de coordinació (Bloc 60%, 40% la resta), campanya.
Esquerra Republicana de Catalunya / Reagrupament Independentista (ERC-Catalunya Sí)	1.011	Coalició electoral, generals 2011, Catalunya. Nom-sigles-logotip, metodologia programa, comissió de coordinació (2+2+1 acord Independentista) i funcions, grup institucional comú, metodologia per acordar possibles aliances. Obert a altres.
Izquierda Unida de Navarra / Batzarre- Asamblea de Izquierdas (Izquierda / Ezkerra (n))	1.785	Coalició electoral, autonòmiques i municipals 2011, Navarra. Nom, comissió de coordinació (2+2), mètode confecció programa, deures dels candidats, codi ètic càrrecs electes, campanya, grups institucionals comuns, vots computen per IU a nivell d'Estat.
Unión del Pueblo Navarro / Partido Popular (UPN-PP)	915	Coalició electoral, generals 2011, Navarra. Objectiu govern, acord de govern fins a final de legislatura i compromís d'acció conjunta, nom, metodologia confecció programa, comissió de campanya (3+3), suport a Mariano Rajoy com a candidat a la presidència i ple suport al seu govern, ordre llistes, metodologia per arbitrar desacords, campanya.

<i>Chunta Aragonesista / Izquierda Unida de Aragón (La izquierda de Aragón)</i>	588	<i>Coalició electoral, generals 2011, Aragó.</i> En el marc de la coalició general Izquierda Plural amb IU a nivell d'Estat, nom, ordre llistes, repartiment temporal dels diputats, grup parlamentari comú, temps per intervenir en els debats generals com a representants d'Aragó i càrrecs en les comissions del Congrés, comissió de coordinació (3+3), sobirania de cada organització i CHA representada en els òrgans estatals de la coalició.
<i>Esquerda Unida / Anova (Alternativa Galega de Esquerda)</i>	479	<i>Coalició electoral, autonòmiques de 2012, Galícia.</i> Nom-sigles-logotip, imputació resultats electorals (50%-50%), comissió coordinació (5+5), comissió electoral (2+2), comissió de campanya (2+2), decisions per consens o 2/3, previsió de codi ètic i programa conjunt.

www.icps.cat